

Adresa: Ivana Pavla bb, 74250 Maglaj, Bosna i Hercegovina

SPARKASSE BANKA: 199 462 00588454-24

e-mail: privatnapredskolskaustanova@hotmail.com

**ADERACIJA BOSNE I HERCEGOVINA
OPĆINA MAGLAJ**
Služba za boračko-invaliđsku i socijalnu zaštitu
opću upravu i društvene djelatnosti

OPĆINA MAGLAJ

Broj: 69/22

Datum: 27.10.2022.

PRIMLJENO	27.10.2022.		
Org. prihvatac	Klasif. zaprosa	Nedru broj	Broj priloga
		7719	

**PREDMET: Prijedlog Godišnjeg programa rada Privatne predškolske ustanove ''Dječiji osmijeh''
Maglaj za 2022/2023. godinu**

Poštovani,

U prilogu Vam dostavljamo prijedlog Godišnjeg programa rada Privatne predškolske ustanove ''Dječiji osmijeh'' Maglaj za 2022/2023. godinu.

Dostavljeno:

1. Protokol Općine Maglaj (1 primjerak)
2. Arhiva (1 primjerak).

S poštovanjem,
Ivana Pavla
Privatna predškolska ustanova
„Dječiji osmijeh“
Maglaj

Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton
Općina Maglaj
PPU "Dječiji osmijeh" Maglaj

**Prijedlog godišnjeg programa rada
Privatne predškolske ustanove "Dječiji osmijeh" Maglaj
za pedagošku 2022/2023.godinu**

Maglaj, septembar, 2022. godine

SADRŽAJ GODIŠnjEG PROGRAMA RADA

I Cilj i zadaci (bitne zadaće i sadržaji)

1. Tjelesni i psihomotorni razvoj
2. Socio-emocionalni razvoj i razvoj ličnosti
3. Spoznajni razvoj
4. Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo

II Osnove i aspekti programa

1. Opći podaci o predškolskoj ustanovi
2. Organizacija rada

III Uslovi rada

1. Materijalno –tehnički uslovi rada
  - 1.1. Prostor
  - 1.2. Didaktička sredstva i pomagala
  - 1.3. Rad i organizacija kuhinje
  - 1.4. Organizacija prevoza djece
2. Kadrovski uslovi rada
3. Zdravstveno-higijenski uslovi rada

IV Sadržaj i obim odgojnog-obrazovnog rada

1. Brojno stanje odgojnih grupa
  2. Vrste programa u predškolskoj ustanovi
    - 2.1. Cjeloviti razvojni program
    - 2.2. Specijalizirani program iz engleskog jezika
    - 2.3. Interventni, kompenzacijски и rehabilitacijski program
    - 2.4. Program jačanja roditeljskih kompetencija
    - 2.5. Program za djecu pred polazak u školu
- (djeca koja nisu obuhvaćena nekim oblikom predškolskog odgoja i obrazovanja)

V Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnog rada

1. Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnih aktivnosti u odgojnim grupama
2. Planiranje inovacije
3. Plan rada direktora predškolske ustanove
4. Plan rada stručnih saradnika
5. Planiranje rada Stručnog vijeća
6. Planiranje rada Stručnih aktiva
7. Plan rada Vijeća roditelja
8. Plan izleta i posjeta u bližoj okolini
9. Planiranje smjena, rasporeda radnog vremena za cjelokupno osoblje i dežurstva
10. Plan i program stručnog usavršavanja odgajateljica, njegovateljica, stručnih saradnika i rukovodnog osoblja

VI Njega i briga za tjelesni rast i zdravlje djece

1. Sigurnosno - zaštitni i preventivni program
2. Saradnja sa roditeljima
3. Posebni programi

VII Komunikacija sa javnošću

1. Saradnja sa lokalnom zajednicom
2. Saradnja sa širom društvenom zajednicom
3. Javne manifestacije

VIII Prilozi

I Cilj i zadaci (bitne zadaće i sadržaji)

Predškolski odgoj čini početnu strukturu integralnog odgojnog sistema. Kao temeljni dio sistema ima nezamjenjivu ulogu u odgoju i obrazovanju djece. Predškolski odgoj je bitan segment uspostavljanja prvih temelja za izgrađivanje samostalne, autonomne, integrirane i stvaralačke ličnosti.

S pedagoškog gledišta rano uključivanje djece u razvijanje njihovih karakternih crta, sticanje potrebnih navika (higijensko - zdravstvenih, kulturnih, radnih, stvaralačkih i etičkih), identificiranje dispozicija za određene vidove stvaralaštva i osiguranje povoljnih uslova za intelektualni, tjelesni, moralni, estetski i radni odgoj ima nesumljivo veliku vrijednost za kasniji životni (porodični), profesionalni i radni razvoj mладог čovjeka. Uslovi života u prvim godinama djetinjstva odlučujući su faktor za to kakva će se ličnost formirati i kakva će ličnost biti tokom svog razvoja. Predškolski odgoj se zasniva na savremenim pedagoškim dostignućima i ne može se odvojiti od općeg cilja društvenog odgoja. Označava kamen temeljac i prvi stepen u razvoju buduće zdrave, stvaralačke, kulturne i društveno - korisne ličnosti.

Rano učenje djece i uravnoteženi razvoj njihovih psihičkih i emocionalnih sposobnosti ima veliko psihološko značenje. Dijete se znanstveno prati, posmatra, proučava, dijagnosticira, koriguje uz poduzimanje svih potrebnih stručnih mjera da bi bilo zdravo, osjećalo se sigurnim, zaštićenim, voljenim i da bi moglo zadovoljiti sve svoje osnovne bioške i psihološke potrebe.

Globalni cilj predškolskog odgoja i obrazovanja je da se u skladu sa realnim mogućnostima obezbijede uslovi za cijelovit razvoj i ostvarivanje prava djece u skladu sa Konvencijom UN o pravima djece, kroz odgovarajuću podršku porodici razvoj i jačanje predškolskih institucija u ostvarivanju principa na kojima se zasniva predškolski odgoj i obrazovanje.

Opći cilj predškolskog odgoja i obrazovanja: kao integralnog dijela cjelokupnog sistema odgoja i obrazovanja u BiH je osigurati optimalne i jednake uslove da svako dijete, od rođenja do polaska u školu, razvija i ostvaruje intelektualne i tjelesne sposobnosti, kao i kompetencije kroz različite vidove kvalitetnog i profesionalno autonomnog institucionalnog i vaninstitucionalnog predškolskog odgoja i obrazovanja.

Predškolski odgoj i obrazovanje ima za cilj odgoj djece predškolske dobi prema zakonitostima njihovog tjelesnog i intelektualnog razvoja kako bi još od rođenja rasla, razvijala se i odgajala u jednakim i povoljnim uslovima u skladu sa najnovijim naučnim spoznajama i uslovima društvenog života.

Posebni ciljevi predškolskog odgoja i obrazovanja :

- Doprinositi razvoju djeteta i stvarati uvjete za razvoj i pozitivno uticati na formiranje ličnosti,
- Zadovoljavati potrebe djece za igrom i zajedničkim životom te uticati na pozitivan emocionalni i socijalni razvoj djeteta,
- Razvijati osjećaj patriotizma, radnih i kulturnih navika,
- Razvijati kognitivne sposobnosti djeteta neophodne za razumijevanje prirode, svijeta u kojem živi u skladu sa potrebama i interesovanjima,

- Razvijati socijalne i emocionalne sposobnosti, individualne odgovornosti za rad i život u zajednici,
- Razvijati govorne i komunikacijske sposobnosti,
- Razvijati fizičke sposobnosti, skladnog razvoja tijela i usvajanje zdravstveno-higijenskih navika,
- Pripremati djecu za dalji odgoj i obrazovanje,
- Razvijati sposobnosti za poštivanje ljudskih prava, osnovnih sloboda,
- Razvijati sposobnosti za život u demokratski uređenom društvu,
- Razvijati svijest o očuvanju životne okoline,
- Razvijati pretpostavke za usvajanje socijalnih i moralnih vrijednosti demokratskog, tolerantnog i humanog društva.

Cilj njege, odgoja i obrazovanja predškolskog djeteta ostvaruje se u procesu realizacije općih zadataka njege i odgojnno - obrazovnog rada i i specifičnih žadataka koji se posebno definišu za svaku odgojno - obrazovnu grupu.

Posebni zadaci predškolskog odgoja i obrazovanja :

- Obezbiti i osigurati djeci povoljne uslove za rast i razvoj, omogućiti im radosno djelovanje i razvijati osjećaj sigurnosti i sreće,
- Obezbiti odgoj i obrazovanje pod jednakim uslovima u urbanim i ruralnim sredinama,
- Obezbiti odgovarajuću podršku porodicama u provođenju koncepcije predškolskog odgoja i obrazovanja,
- Obezbiti uključivanje djece sa posebnim potrebama u redovan odgojno-obrazovni program,
- Obezbiti dostupnost u korišćenju postojećih resursa u institucijama predškolskog odgoja i obrazovanja,
- Obezbiti kvalitetan program djeci u godini pred polazak u školu.

1. Tjelesni i psihomotorni razvoj

Ciljevi:

- da se razvijaju motoričke i funkcionalne sposobnosti djece, prirodni oblici kretanja radi ovlađavanja prostorom,
- da se stvaraju uslovi za njegu zdravlja i pravilan rast i razvoj,
- da se razvija otpornost organizma prema oboljenjima i deformitetima i očuvanja djece od povreda,
- da se utiče na razvoj neophodnih navika u održavanju lične higijene, razvija samostalnost prilikom odjevanja, obuvanja i hranjenja,
- da se počne sa formiranjem navika za svakodnevno tjelesno vježbanje,

Zadaci:

- razvijanje takmičarskog duha kod djece,
- razvijanje, učvršćivanje i kultiviranje navika za održavanje čistoće u prostoru u kome se djeca igraju, rade i borave,
- vođenje brige o pravilnom rasporedu aktivnosti i odmora,

- zadovoljavanje potreba djece sa posebnim potrebama,
- obezbjeđivanje ishrane primjerene uzrastu i potrebama djece,
- razvijanje ekološke svijesti kod djece (briga o okolini),
- obezbjeđivanje djeci, kada je to moguće, boravak i igre na zraku,
- zaštita djece od nepovoljnih uticaja, oboljenja, deformiteta i povreda,
- uticanje na formiranje navika za kretanjem u svakodnevnim aktivnostima;
- razvijanje povjerenja u vlastite mogućnosti, vlastitu spretnost i sposobnost.

2. Socio - emocionalni razvoj i razvoj ličnosti

Ciljevi:

- da se počne sa razvijanjem integriteta kod djeteta u svakodnevnom životu,
- da se doprinosi razvoju socijalno i emocionalno zdrave ličnosti djeteta,
- da se počne sa formiranjem navika koje će omogućiti djetetu razvoj pozitivne slike o sebi i o svojim mogućnostima,
- da se uvažavaju i razumijevaju potrebe druge djece i odraslih,
- da se razvijaju pozitivne emocije kod djece teda se radi na razvijanju drugarske, partnerske atmosfere u grupi,
- poticanje djece na veću samostalnost i samoaktivnost u svakodnevnom životu i radu i radu u roditeljskim domu, u vrtiću i u blizoj okolini.

Zadaci:

- njegovanje mehanizama samokontrole koji su važni za osamostaljivanje,
- podrška razvoju slike o sebi, o svojim mogućnostima i sticanju povjerenja u sebe i svoje sposobnosti,
- podrška usvajanju saznanja o pravilima i normama ponašanja u okviru osnovnih moralnih vrijednosti,
- razvijanje povjerenja u vlastite mogućnosti i sposobnosti i razvijati pozitivne emocije,
- razvijanje kod djece osjećaja empatije i povjerenja prema drugima,
- razvijanje tolerancije i potrebe za pronalaženjem načina nenasiljnog rješavanja međuljudskih nesporazuma,
- njegovanje pozitivnih emocija, lijepih, drugarskih, partnerskih i saradničkih,
- razvijanje kod djece pozitivanog odnosa prema radu i stvaralaštvu,
- očuvanje kroz kontakte sa vršnjacima i drugima oko sebe integritet svakog djeteta,
- zaštita od nepovoljnih psihosocijalnih uticaja,
- podrška razvoju primarnih socijalnih kompetencija,
- razvijanje moralnih vrijednosti kod djece (dobro, loše),

3. Spoznajni razvoj

Ciljevi:

- da se doprinosi razvoju radoznalosti, samostalnosti, inicijativnosti, kritičkog mišljenja i perceptivnosti,
- izgrađivati aktivni i stvaralački odnos prema svijetu,
- razvijati interesovanja za prirodne pojave, za biljni i životinjski svijet i događaje iz okoline,

- razvoj sposobnosti induktivnog i deduktivnog zaključivanja;
- razvijati samostalnost za obavljanje fizioloških potreba, za održavanje lične higijene i obavljanje drugih aktivnosti,
- razvijati radoznalost i istraživački afinitet za upoznavanje okoline,
- poticati djecu da putem praktičnih postupaka, posmatranja, eksperimentisanja, provjeravanja i dokazivanja izgrađuju osnove naučnog mišljenja,
- razvijati kognitivne sposobnosti kroz namjerno direktno posmatranje prirodnog okruženja,
- uticati na opći spoznajni razvoj a posebno na sposobnost opažanja, uviđanja veza, odnosa i zaključivanja.

Zadaci:

- razvijanje sposobnosti namjernog promatranja i razumijevanja pojava, procesa, predmeta, njihovo opisivanje i procjenjivanje primjenom postupaka ispitivanja, procjenjivanja, klasificiranja po pravilima,
- razvoj logičkog mišljenja i rasudivanja,
- razvijanje motivacije za pronalaženje, istraživanje i eksperimentisanje.

4. Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo

Ciljevi:

- poticati djecu na verbalno izražavanje misli, ideja i osjećanja u spontanim i organizovanim aktivnostima,
- podrška djeci da govore o svemu što opažaju, osjećaju, rade i misle, što doprinosi njihovoj emocionalnoj i socijalnoj stabilnosti,
- stvaranje uslova za usvajanje pravilnog maternjeg i književnog jezika,
- odabratи materijale za čitanje koji oblikuju dječiji interes i razvojni nivo,
- omogućiti djeci da predviđaju i donose zaključke na osnovu razumljivosti sadržaja priče.

Zadaci:

- poticanje djece na uočavanju osnovnih elemenata priče (početak, sredinu i kraj),
- motivisanje djece da koriste govor prilikom rješavanja konfliktata,
- razvijanje vještina za aktivno slušanje,
- uticanje na tačnost izražavanja postepenim odstranjivanjem pojava zastajkivanja, zamuckivanja i tepanja,
- razvijanje pravilne diskriminacije i artikulacije glasova te raditi na bogaćenju rječnika i bogaćenju i razvoju rečenice,
- motivisanje djece da sačekaju odgovor u toku razgovora,
- omogućavanje djeci da kroz igru dožive neka od najljepših ostvarenja dječije književnosti,
- razvijanje kritičnosti prema likovima u pričama a kroz njih raditi na razvijanju samokritičnosti kod djece,
- poticanje spontane govorne improvizacije, igre sa scenskom lutkom i stvaralačku aktivnost djeteta u oblasti govora,
- razvijanje kod djece ljubavi i interesovanja za knjigu.

II Osnove i aspekti programa

1. Opći podaci o predškolskoj ustanovi

Tabela 1.

Naziv predškolske ustanove:	Privatna predškolska ustanova „Dječiji osmijeh“ Maglaj				
Adresa:	Ulica Ivana Pavla bb, 74250 Maglaj, Bosna i Hercegovina				
Akt o osnivanju:	Odluka osnivača 01/13; Odluka Osnivača 11/18 od 29.11.2018. godine; Odluka o izmjenama 02/22 od 01.04.2022. godine				
Akt o upisu u sudski registar:	10-38-22463-1-1/13 od 02.12.2013. godine 043-0-Reg-18 -001357 od 29.11.2018., godine. 043-0-Reg-001124 od 15.11.2021. godine				
Akt o upisu u registar Ministarstva:	10-34-14407-1-03/21				
Direktor:	Diplomirani profesor predškolskog odgoja i obrazovanja, Selma Hasanić				
Administrativni radnik:	Knjigovodstveni servis "Esma" d.d.Maglaj				
Stručni saradnici: logoped-surdoaudiolog, pedagog psiholog	Armina Obralić, pedagog-psiholog, imartikulant				
Telefon:	0603142245				
Fax :	Fax: /				
e-mail :	privatnapredskolskaustanova@hotmail.com				
Web site :					
Broj djece :	40				
Broj grupa :	2				
Ukupan broj zaposlenih:	6				
Ukupan broj odgajateljica:	2				
Ukupan broj zdravstvenih radnika:	0				
Ukupan broj ostalih zaposlenih :	4				
Broj objekata:	1				
	Centralnih:1	Područnih:/			

Osnivač ustanove je dao saglasnost o povećanju broja djece za 10% saglasnost o povećanju broja djece u ustanovi za 10% u skladu sa Pedagoškim standardima i normativima.

Tabela 2.

R.br.	Obilježje potpunosti	Brojno stanje po grupama					Svega
		Jaslice	Vrtić	Grupa POPOiO	Ostalo		
1.	Djeca bez majki	-	-	-	-	-	-
2.	Djeca bez oca	-	-	-	-	-	-
3.	Djeca bez oba roditelja	-	-	-	-	-	-
4.	Djeca sa oba roditelja	-	40	-	-	-	40

Tabela 3.

R.br.	Obilježje potpunosti	Brojno stanje po grupama					Svega
		Jaslice	Vrtić	Grupa POPO i O	Ostalo		
1.	Stanuje u porodici	-	40	-	-	-	40
2.	Stanuje u domu	-	-	-	-	-	-

Tabela 4.

R.br.	OBILJEŽJE OBRAZOVNOG STATUSA RODITELJA	ŠKOLSKA SPREMA RODITELJA								
		Bez škole	OS	SSSIII	SSSIV	VKV	VJS	VSS	VSS2,3	SVEGA
1.	Oca	-	-		30			10	-	40
2.	Majke	-			30			10	-	40

Tabela 5.

R.br.	NAČIN DOLASKA U PREDŠKOLSKU USTANOVU	BROJ DJECE KOJI DOLAZE		
		Pješice	Autobusom	Željeznicom
1.	Udaljenost do 5 km	-	-	-
2.	Udaljenost preko 5 km	-	-	-

Upisana djeca u ovu ustanovu žive u gradu Maglaju ili bližoj okolini. Mali broj djece dolazi iz ruralnih dijelova općine Maglaj. Potrebe za organizovanim prijevozom djece nije bilo. Djecu dovode i odvode sami roditelji, uglavnom vlastitim automobilima ili pješice.

2.Organizacija rada

Radno vrijeme ustanove je prilagođeno potrebama roditelja. Počinje u 6,30 sati i traje do 16:30,00 sati. Rad osoblja (odgajateljica) organizovan je u dvije smjene. Prva počinje u 06:30 sati i traje do 15:00 sati, a druga smjena počinje u 08:30 sati i traje do 16:30 sati. Ostalo osoblje ima drugačiji raspored radnog vremena.

Tabela 6.

R. br.	Objekat	Adresa	Broj telefona	Površina prostora		Funkcija prostora	Iznajmljeni prostor drugom korisniku
				Zatvoreni	Otvoreni		
1.	PPU „Dječiji osmijeh“Maglaj	Ivana Pavla bb.	0603142245 0603310454	160 m ²	500m ²	U upotrebi	-

UKUPNO:

160 m²500m²

III Uslovi rada

1. Materijalno –tehnički uslovi rada

1.1. Prostor

Tabela 7.

R.br.	PROSTOR	BROJ PROSTORIJA	POVRŠINA U m ²	NAPOMENA (izraziti funkcionalnost)
I	VLASTITI ZATVORENI PROSTOR			
1.	Radna soba	1	40	u funkciji
2.	Igraonica	3	60	u funkciji
3.	Biblioteka			
4.	Sala za tjelesni odgoj			
5.	Kuhinja	1	12	u funkciji
6.	Trpezarija	1	14	u funkciji
7.	Spavaonica	2	60	igraona/spavaona
8.	Soba za izolaciju bolesne djece	1	1	
9.	Prostor za roditelje	1		
10.	Kancelarijski prostor	1	16	u funkciji
11.	Sanitarne prostorije	2	18	u funkciji
12.	Ostali zatvoreni prostor			
II	VLASTITI OTVORENI PROSTOR			
1.	Sportska igrališta			
2.	Dvorište	1	500	u funkciji
3.	Školski vrt			
4.	Ostali otvoreni prostor			
III	KORIŠTENI PROSTOR U TUĐEM VLASNIŠTVU			
IV	IZNAJMLJENI VLASTITI PROSTOR DRUGOM KORISNIKU			
	-	-	-	-

Odgojno-obrazovni rad odvija se u jednom objektu. Objekat je sagrađen 2005. godine i tehnički zadovoljava propisane standarde za rad jedne predškolske ustanove. Jedini problem imamo sa mokrim čvorom za djecu, nisu odvojeni za dječake i djevojčice, i nisu u skladu sa uzrastom djece. Vlasnik prostora ne dozvoljava da se mokri čvorovi preuređuju. Ostale prostorije u unutrašnjosti vrtića su adekvatne. Otvoreni prostor, odnosno igralište koje djeca koriste je kompletno ogradieno čime je povećana sigurnost djece sa adekvatno uređenim igralištem za djecu (kućica, tobogan, dvije ljudiške, dvije klackalice, jedna za mlađu grupu i jedna za stariju, pješčanik).

Namještaj u vrtiću je na zadovoljavajućem nivou, imamo raspoloživih 50 kreveta, dovoljan broj stolova, stolica, ormari za odlaganje didaktike i posteljine.

Bibliotečki fond je nedovoljan i jako malí, ali se trudimo da ga uvijek dopunjujemo,

1.2. Didaktička sredstva i pomagala

Tabela 8.

R.br.	NAZIV	POTREBAN MINIMUM	POSJEDUJE	NAPOMENA (izraziti funkcionalnost)
1.	TV – prijemnik	3	4	u funkciji
2.	DVD player	3	2	u funkciji
3.	Grafskop	1	1	u funkciji
4.	Kasetofon	1	1	
5.	CD player	2	2	u funkciji
6.	Projekciono platno	1		u funkciji
7.	Multimedijalni projektor	1		u funkciji
8.	Notebook PC	1		
9.	Set igračaka – didaktika	1	1	
10.	Muzički instrumenti	2	2	u funkciji
11.	Kompjuter	2	2	
12.	Fotoaparat	1	1	u funkciji
OSTALA POMAGALA U STRUČNOJ SLUŽBI				
1.	Kompjuter	1	1	u funkciji
2.	Kopir aparat/printer	1	1	u funkciji
3.	Telefon	1	1	u funkciji
4.	Fax	1	1	

Ustanova je opremljena didaktičkim sredstvima i pomagalima s tim da čemo u naредном periodu pokušati iznaći sredstva za nabavku savremenih pomagala što će omogućiti odgajateljicama rad na njihovom stručnom usavršavanju, bolju pripremu za aktivnosti i sam odgojno – obrazovni rad u grupi. Set igračaka i didaktike sadrži: velike i male slagalice, memory igrice, loto parne stike, Twister, Ne ljuti se čovječe, drvene slagalice, kriš igračke (duga, kaskada, trokutići, most, kolica i dr.), muzički instrumenti, bočkalice, velike i sitne lego kocke, slikovnice, knjiga bajki i dr.

Didaktika za POPOIO:

Orfov instrumentarij 1x
 Didaktička igra-Leonardov most 1x
 Drvena didaktika igra- kaskada 1x
 Bocke za predškolski uzrast 10x
 Kocke za predškolski uzrast 5x
 Twister 1x
 Čovjeće ne ljuti se 1x
 Mozaik trokutići 1x
 Duga velika i mala slagalica 2x
 Velika kuća slagalica 1x

1.3. Rad i organizacija kuhinje

U vrtiću imamo svoju kuhinju gdje je zaposlena jedna radnica-glavna kuharica. Rad u kuhinji počinje u 07:30 sati i traje do 13:00. Svakoga dana se spravljaju 2 obroka-doručak u 08-00, ručak u 11:30 sati. Prilikom planiranja ishrane koriste se standardi i normativi za ishranu djece predškolske dobi. Kuhinja je opremljena savremenom opremom, a kontrolu kvaliteta hrane vrši Kantonalni zavod za javno zdravstvo jednom mjesечно.

Kroz saradnju sa Institutom za zdravlje i sigurnost hrane ZE-DO kantona realizuje se Program higijenizacije. Tim Programom obuhvaćene su slijedeće aktivnosti:

- Ispitivanje zdravstvene ispravnosti namirnica uzetih slučajnim uzorkom;
- Pregled lica pod zdravstvenim nadzorom /brisevi ruku i radnih mantila/;
- Kontrola higijene radnih površina, opreme za rad, posuda za distribuciju hrane,
- Kontrola energetske vrijednosti obroka,
- Kontrola i pregled uslova rada objekta.

Budući da je ishrana jedan od važnih faktora koji uslovjavaju pravilan tjelesni i mentalni razvoj djeteta poštovat će se svi principi normirane, stručno organizovane i vođene ishrane od planiranja do distribucije. Jelovnik će pratiti potrebe za energetskom vrijednošću obroka i potrebe za hranjivim i zaštitnim materijama za određeni uzrast i određeno vrijeme boravka u ustanovi.

Naročito u toku i nakon situacije s pandemijom korona virusa pojačana je higijena posuđa i kuhinjskog prostora, kao i površina na kojima se služi hrana. Do pomenute situacije djeca su obročila u istoj prostoriji, u 2 termina, no po Preporukama za rad predškolskih ustanova sada to čine u prostoriji u kojoj borave kako bi se izbjeglo miješanje i veliko okupljanje. Zbog manjeg broja djece pomenuto je izvodivo bez većih poteškoća. Iako se stišala situacija s pomenutom pandemijom, praksa objedovanja u boravku je ostala.

1.4.Organizacija prijevoza djece

Prijevoz djece nije organizovan, jer za to nema potrebe. Svaki roditelj dovodi i odvodi svoje dijete.

2.Kadrovski uslovi rada

Tabela 9.

IZVRŠIOCI	Broj potrebnih Izvršilaca	Broj raspoloživih izvršilaca	Spol		Radno iskustvo	
			M	Ž	Do 20 god.	Više od 20 god.
a) Odgajateljice:	2	2		2	2	
Profesori predškolskog odgoja	2	2		2	2	
Nastavnici predškolskog odgoja						
Ostalo						
Direktorica	1	1		1	1	
b) Zdravstveni radnici:	0	0				
Njegovateljice:						
c) Stručni saradnici:						
Socijalni pedagog						
Pedagog-psiholog	1	1		1	1	
d) Administrativno-tehničko osoblje						
Administrativni radnik						
e) Pomoćno i tehničko osoblje						
Kuharica	1	1		1	1	
Pomoćna kuharica						
Servirka						
Spremačica	1	1		1	1	
Domar						
f) Rukovodno osoblje						

Napomena:

-Direktor: U ustanovi radi direktorica Selma Hasanić po struci profesor predškolskog odgoja i obrazovanja, koja obavlja poslove direktorice vezane menadžerskim ugovorom.

-Mješovita vrtićka grupa: U mješovitoj vrtićkoj grupi radi Profesor predškolskog odgoja i obrazovanja Merima Delić vezana Ugovorom na određeno vrijeme, Profesor predškolskog odgoja i obrazovanja Nedžmija Mehmedović vezana Ugovorom na neodređeno vrijeme, te Profesor razredne nastave na prekvalifikaciji Lejla Hadžić vezana Ugovorom na neodređeno vrijeme koja radi kao koordinator.

Tabela 10.

R. br.	PRIPRAVNIK	STRUČNI NAZIV	STRUČNA SPREMA	GODINE STAŽA	MENTOR	PRIPRAVNIČKI STAŽ

3.Zdravstveno-higijenski uslovi

U ustanovama ove vrste nužno je održavati visok nivo higijene. Da bismo to ostvarili već dugo vremena koristimo najbolja sredstva za održavanje higijene i svakodnevnu dezinfekciju prostorija u kojima borave djece.

Kroz saradnju sa Institutom za zdravlje i sigurnost hrane ZE-DO kantona realizuje se Program higijenizacije. Tim Programom obuhvaćene su slijedeće aktivnosti:

- Ispitivanje zdravstvene ispravnosti namirnica uzetih slučajnim uzorkom,
- Pregled lica pod zdravstvenim nadzorom /brševi ruku i radnih mantila/,
- Kontrola higijene radnih površina, opreme za rad, posuđa za distribuciju hrane,
- Kontrola energetske vrijednosti obroka,
- Kontrola i pregled uslova rada objekta.

Sanitarni pregledi odgajatelja se obavljaju jednom godišnje, a sanitarni pregledi kuhara na svakih 6 mjeseci. Kuhar ima položen sanitarni minimum.

Djeca upisana u ustanovu obavezno prilikom upisa moraju donijeti ljekarsko uvjerenje, kao i dokaz o izvršenoj obaveznoj imunizaciji.

Periodični servis protivpožarnih aparata se obavlja najmanje jednom godišnje u nadležnoj Vatrogasnoj službi..

Redovni pregled vatrogasnih aparata obavlja vlasnik odnosno korisnik prema uputi proizvodača, najmanje jednom u tri mjeseca.

Redovnim pregledom utvrđuje se:

- označenost, uočljivost i dostupnost vatrogasnog aparata,
- opće stanje vatrogasnog aparata,
- kompletност vatrogasnog aparata,
- stanje plombe zatvarača, odnosno ventila vatrogasnog aparata,
- i druge radnje propisane u uputi proizvodača.

Pregled elektroinstalacija objekta se obavlja redovno od strane vlasnika objekta.

IV Sadržaj i obim odgojno-obrazovnog rada

1. Brojno stanje odgojnih grupa

Tabela 11.

Centralni objekat	ODGOJNE GRUPE U PREDŠKOLSKOJ USTANOVİ																UKUPAN BROJ DJECE	UKUPAN BROJ DJECE	
	JASLICE			VRTIĆ			GRUPA OPOJO			OSTALO			BROJ GRU- PA						
	BROJ DJECE		BROJ GRU- PA	BROJ DJECE		BROJ GRU- PA	BROJ DJECE		BROJ GRU- PA	BROJ DJECE		BROJ GRU- PA							
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U							
							2	-	-	-	-	-		24	16	40	40		

Napomena: Osnivač ustanove je dao saglasnost o povećanju broja djece za 10%.

2. Vrste programa u predškolskoj ustanovi

2.1. Cjeloviti razvojni program

Osnove zdrave tjelesne konstitucije, temelji intelektualnog, emocionalnog i voljnog života, prva zanimanja i prve spoznaje, prve osobine moralnog lika i osnove будуćeg karaktera, prve sposobnosti uočavanja, doživljavanja i ostvarivanja lijepog, prve radne navike i navilke društvenog ponašanja postavljaju se već u predškolskoj dobi. O odgojnim uslovima u kojima se nalazi dijete do polaska u školu, u najvećoj mjeri ovisi čitav njegov napredak i razvoj.

Predškolski odgoj je ne samo polazna nego i jedna od najvažnijih komponenti u razvoju čovjeka.

Predškolski odgoj i obrazovanje je formativni proces kojim se na uzrastima djeteta od rođenja do polaska u školu bude i aktualiziraju njegovi psihofizički potencijali, potiču i usmjeravaju pozitivne tendencije koje se izražavaju tokom razvoja i zadovoljavaju dječije potrebe kao stalani izvor dječije mogućnosti.

Predškolski odgoj i obrazovanje na području Zeničko-dobojskog kantona, pa tako i u našoj ustanovi zasnovan je na humanističkom pristupu, odgoju i obrazovanju, savremenim naučnim dostignućima i teorijama o djetetovom razvoju i pravima djeteta i obavezno uvažava stepen razvoja djeteta, specifičnosti razvojnih mogućnosti i pojedinačne potrebe djeteta.

Periод predškolskog doba je od neprocjenjive važnosti u cijelokupnom životnom razvoju pojedinca. U kojoj će se mjeri dijete razvijati zavisi od više faktora kao što su nasljede, uslovi u kojima dijete živi i kvalitet aktivnosti u kojima je dijete okruženo. Predškolsko razdoblje djetetova života traje od navršene treće godine života do početka osnovnog obrazovanja. U ovom periodu dijete ovladava aktivnostima, usvaja veliki broj najrazličitijih informacija, razvija govor do stepena koji ga približava govoru odraslih, počinje logički razmišljati, razvija svoja čula. Za razumijevanje dječijeg psihičkog razvoja, treba prije svega imati u vidu njegov tjelesni razvoj. Proces razvoja se ne vrši stihijski i slučajno već je podložan određenim zakonitostima koje su specifične za svu djecu.

Neki od glavnih principa fizičkog razvoja djeteta polaze od toga da se razvoj dječijih sposobnosti vrši diferencijacijom općih reakcija u specifične. Pojedini dijelovi tijela se razvijaju sопstvenim tempom i svaka faza razvoja ima svoje karakteristične crte po kojima se razlikuju od svake ranije etape.

Razvojna područja se isprepliću tako da nema jasnih granica među razvojnim fazama, za neke je teško definisati odgovarajuće nazive pošto se djeca u ovom periodu razvijaju različitom brzinom. Imajući u vidu pomenuto, ciljevi, zadaci i sadržaji predškolskog programa imaju cjelovit pristup i realizovat će se kroz sva razvojna područja.

U školskoj 2022/2023. godini, kroz proces odgojno-obrazovnog rada, u skladu sa Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju ZDK, realizovat će se slijedeći programi:

Cjeloviti razvojni program predškolskog odgoja i obrazovanja obuhvata program njege i odgojnog rada sa djecom od 6 mjeseci do navršene 3. godine života te program odgojno-obrazovnog rada za djecu u 4. godini života do polaska u školu. Realizuje se tokom cijele godine kroz zajedničke aktivnosti u toku nastavne godine i slobodne aktivnosti u toku zimskog i ljetnog perioda.

U proces realizacije Cjelovitog razvojnog programa uključena su djeca od 6 mjeseci života do polaska u školu. Cjelovitim razvojnim programom na početku pedagoške 2022/2023. godine, obuhvaćeno je 27 - je djece u mješovitoj vrtićkoj grupi.

Sadržaj Godišnjeg programa rada prikazuje suštinsku realizaciju cjelovitog razvojnog programa kroz definisanje ciljeva i zadataka, organizaciju rada te ostale sadržaje koji su prikazani, poštujući odredbe Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju ZDK, Standarde i normative za predškolski odgoj i obrazovanje, te ostale zakonske i podzakonske akate,

2.2. Interventni, kompenzaciski i rehabilitacijski program

Ukoliko se ukaže potreba vrtić će realizovati ovu vrstu programa i to na način da prihvati jedno do dvoje djece sa smetnjama u razvoju (ukoliko roditelji takve djece izraze potrebu za institucionalnim smještajem djeteta).

U školskoj 2022/2023. godini, poštujući Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju ZDK, a pridržavajući se propisanih Standarda i normativa za predškolski odgoj i obrazovanje, uključit ćemo manji broj djece sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju te uz pomoć stručnih osoba- spoljnih saradnika/ logopeda, psihologa i sl./ sačiniti individualni program rada za svako dijete iz te kategorije. Zbog specifičnosti svakog od te djece program rada će biti sačinjen tek kada se takvo dijete uključi u ustanovu i kada se uz pomoć stručnih lica, a uz prethodnu saglasnost roditelja odrede prioriteti u načinu djelovanja i postizanju krajnjeg cilja.

2.3. Edukativni roditeljski sastanci

U skladu sa savremenom koncepcijom predškolskog odgoja i obrazovanja, zahtjevima modernog društva koje naglašava značaj cjeleživotnog učenja, dječji vrtić postaje mjesto učenja djece i odraslih. Vrtić je mjesto koje svojom strukturu i organizacijom, te kompetentnom stručnošću može i mora odgovoriti na pitanja i dileme roditelja u njihovoj roditeljskoj ulozi.

Polazeći od razumijevanja roditeljskih potreba i zahtjeva osim uobičajenih oblika saradnje sa roditeljima /informativni roditeljski sastanci, individualni razgovori.../, roditeljima omogućavamo da svoje roditeljske vještine i roditeljsku kompetenciju uče i usavršavaju kroz:

- Edukativne roditeljske sastanke – izmjena iskustva sa drugim roditeljima, provjera i unaprijeđenje dosadašnjih znanja, razvijanje komunikacijskih vještina.
- Predavanja za roditelje organizirana u saradnji sa štrom društvenom zajednicom /gosti predavači: pedijatri, stomatolozi, psiholozi, predstavnici drugih odgojno-obrazovnih ustanova.../, upoznavanje sa institucijama koje mogu pomoći

- porodicama u zadovoljavanju potreba djece i roditelja, zaštiti zdravlja djece, sticanje novih znanja iz različitih područja,
- Radionice za roditelje „Škola roditeljstva“ - omogućiti samouvid u osobna znanja, osjećaje, mišljenja, vještine i ponašanja, odgojne stilove roditelja, usvajanje nenasilnih oblika komunikacije, razvijanje pozitivne slike o sebi, podizanje razine psihološke osjetljivosti roditelja za dječje potrebe, razvijanje kvalitete odnosa.

Teme za radionice:

Teme za radionice birat će se na osnovu aktuelne problemate da li u komunikaciji sa djecom ili u komunikaciji sa roditeljima.

Svaka radionica biće zabavnog i kreativnog karaktera koje će osmislići odgajatelji odnosno voditelji odgojno-obrazovnih grupa.

1. Otvoreni dan vrtića – aktivno učešće roditelja u realizaciji odgojno-obrazovnog rada i zajednička druženja djece, roditelja i odgajatelja, što omogućava stvaranje iskustva zajedničkih, kvalitetnih i radosnih doživljaja roditelja i djece, učenje o važnosti razvojnih poticaja u igri, važnosti igre za razvoj djeteta, šta i kako se igrati s djecom, te kako kod djece izgraditi samopouzdanje,
2. Info-centri i edukativni leci koji pružaju roditeljima dodatne informacije o ponašanjima djece u određenim situacijama, različitim odgojno – obrazovnim utjecajima na dijete, o važnim trenucima u životu djeteta.

U procesu realizacije ovog programa učešće uzimaju odgajatelji, uprava vrtića, roditelji i djeca.

2.4. Program za djecu pred polazak u školu

U 2022/2023. godini, po obezbijedenju finansijskih sredstava, ustanova je planirala realizaciju programa Obaveznog uključivanja djece u predškolski odgoj i obrazovanje u trajanju od 180 sati u godini pred polazak u školu ukoliko to bude odobreno od strane Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, u skladu sa epidemiološkom situacijom, no Ministarstvo je poslalo obavijest o otkazivanju istog zbog situacije sa korona virusom i potencijalne opasnosti po zdravlje djece i uposlenika. U tabeli je predstavljen obuhvat djece polaznika u POPOiO u prethodnim godinama.

Tabela 12.

Obuhvat djece polaznika u POPOiO po godinama						
Godina	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.	2015.
Broj djece	50	57	61	92	82	60
Broj grupa	5	5	5	6	6	5

Napomena: POPOiO se nije realizovao u predškolskoj 2021/2022 i 2022/2023. godini.

V Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnog rada

1. Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnih aktivnosti u odgojnim grupama

Planiranje odgojno - obrazovnog rada se vrši na godišnjem, mjesecnom, sedmičnom i dnevnom nivou, za svaku odgojnu grupu posebno. Imamo etapno planiranje koje prati potrebe djece. Teme će pratiti aktuelna dešavanja u prirodi i društvenoj sredini. Planiranje je tematsko i evidentira se u radnim knjigama - dnevnicima rada za svaku odgojnu grupu posebno. Teme za koje djeca pokažu posebno interesovanje moguće je produžiti, kao i teme koje su za njih nezanimljive moguće ih je korigovati, između ostalog, nije nužno pratiti mjesecne teme, važno je pratiti potrebe i interes djece.

Pregled mjesecnih tema za 2022/2023. godinu:

Septembar:

Vrtić i ja

Oktobar:

Jesen

Novembar:

Čula

Decembar:

Zima i Nova godina

Januar:

Pričam ti priču

Februar:

Mjesto u kojem živim

Mart:

Porodica i vijesnici proljeća

April:

Proljeće

Maj:

Saobraćaj

Juni:

Ljeto

Juli i avgust:

Igre s vodom

Primjer etapnog planiranja:

MJESEC:DECEMBAR

MJESEČNA TEMA: Zima i Nova godina

SEDMIČNE TEME

- 1.Vremenske promjene
- 2.Odjeća i obuća
- 3.Zimske radosti
- 4.Dan dječje radosti

SEDMIČNA TEMA: Zimske radosti

- 1.Izrada novogodišnjih jelkica
- 2.Novogodišnja pjesмица (igra,ples)
- 3.Jelenko Bambi (priča po slikama)
- 4.Izrada Novogodišnjih paketića

2. Planiranje inovacije

Planirana je realizacija projekta „Pozorište za djecu“.

S obzirom da je naš grad udaljen od većih gradskih centara i da naša djeca nisu u prilogi često, a gotovo i nikako pogledati pozorišni komad i predstavu za djecu, tim odgajatelja u vrtiću odlučio je „dvesti“ pozorište u naš vrtić.

Glavni cilj projekta jeste da se djeca upoznaju sa scenom i procesom nastanka nekog pozorišnog komada.

Izbor predstave za djecu donijet će odgajatelji i djeca mješovite vrtičke grupe zajedno.Kroz razgovor, prateći želje i interesovanja djece, odgajatelji će odlučiti koji pozorišni komad će izvesti.

Nakon izbora predstave slijedi dalji tok aktivnosti:

Izrada scene , izrada kostima, redovne probe, i realizacija pozorišnog komada.

Plan je realizovati pozorišni komad u prvom polugodištu.

Nositelji projekta su djeca mješovite vrtičke grupe.

Plan rada direktora predškolske ustanove

Na osnovu Pedagoških standarda i normativā za predškolski odgoj i obrazovanje (Sl. novine ZE- DO kantona broj 2/11) i Odluke o utvrđivanju četrdeset- satne sedmice za pedagošku 2021/2022 godinu, direktorica PPU „Dječiji osmijeh“ donijela 40-satnu radnu sedmicu za pedagošku 2022/2023. godinu.

Tabela I.3.

Poslovni i radni zadaci	Broj sati
1. Koncipiranje i izrada programa rada vrtića i organizovanje odgojno-obrazovnog rada: -planiranje, praćenje i analiziranje odgojno-obrazovnog rada u predškolskoj ustanovi, -programiranje rada predškolske ustanove, -izrada godišnjeg i mjesecnih planova rada,	8
2. Studijsko-analitički zadaci na unapređivanju odgojno-obrazovnog rada: -uvođenje savremenih oblika i metoda rada, -izrada analiza i izvještaja,	2
1. Planiranje, pripremanje i vođenje sjednica stručnih tijela ustanove: -vođenje sjednica Stručnog vijeća, -praćenje rada Stručnog aktiva,	1
2. Planiranje rada stručnog, kolektivnog i individualnog usavršavanja -planiranje i organizovanje seminarâ, -prisustvovanje oglednim aktivnostima koje izvode odgajateljice, -analiza oglednih aktivnosti, -rad sa pripravnicima, -predavanja za roditelje, -rad na projektima iz oblasti odgoja i obrazovanja,	1
3. Praćenje realizacije programa i podnošenje izvještaja: -praćenje realizacije cijelovitog razvojnog programa, -praćenje realizacije programa obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja, -podnošenje izvještaja o realizaciji programa,	2
6. Pedagoško-instruktivni rad, predavanja, uvođenje inovacija, stručni rad sa pripravnicima, pripreme za rad: -organizovanje rada odgajatelja koji realizuju program obaveznog odgoja i obrazovanja, -organizovanje oglednih aktivnosti za pripravnike,	8
7. Permanentna stručna saradnja unutar kolektiva: -prisustvovanje redovnim aktivnostima odgojnih grupa, -prisustvovanje priredbama i svečanostima, -organizovanje radionica za râdnicke, -realizovanje stručne teme na Stručnom vijeću,	2
8. Saradnja sa roditeljima i planiranje roditeljskih sastanaka i Vijeća roditelja: -organizovanje opštih roditeljskih sastanaka, -organizovanje sjednica Vijeća roditelja,	1
9. Stručno usavršavanje: -prisustvovanje seminarima u organizaciji Udrženje predškolskih radnika FBiH, -ucešće na Međunarodnoj konferenciji o predškolskom obrazovanju, -održavanje ogledne aktivnosti, -realizacija teme na Stručnom vijeću,	1
10. Vođenje pedagoške dokumentacije i evidencije o radu ustanove i ostvarenju programa rada,	2
11. Učestvovanje u radu organa upravljanja,	5
12. Zastupanje i predstavljanje ustanove,	2

13.Rad na materijalno-finansijskim poslovima ustanove,	2
14.Organizacija rada stručne, tehničke i službe zaštite;	1
15.Saradnja sa stručnim institucijama i društvenom sredinom,	1
16.Planiranje izleta i posjeta kulturno-umjetničkim institucijama,	1
17.Ostali-neplanirani poslovi	
Ukupno:	40

5. Plan rada Stručnog vijeća

Tabela 14.

R. br.	Sadržaj rada Stručnog vijeća	Vrijeme realizacije
1.	<ul style="list-style-type: none"> • Razmatranje izvještaja o radu za 2021/22. godinu, • Razmatranje prijedloga GPR, • Organizacija općeg i grupnih roditeljskih sastanaka, • Pripreme za Dječiju nedjelju (od 03.10.2022. godine do 08.10.2022. godine), 	Septembar
2.	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija i realizacija jesenje svečanosti, • Analiza ogledne aktivnosti (Mérima Delić) • Razno. 	Oktobar
3.	<ul style="list-style-type: none"> • Obilježavanje Dana državnosti BiH, • Razno. 	Novembar
4.	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija i izvođenje svečanosti povodom Dana dječje radosti, • Organizacija grupnih roditeljskih sastanaka, • Organizacija rada u januaru (godišnji odmor), 	Decembar
5.	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija i realizacija zimske svečanosti • Analiza realizacije GPR u I polugodištu, • Organizacija svečanosti povodom Dana žena, • Realizacija teme za stručno usavršavanje (Selma Hasanić) 	Januar
6.	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacija teme za stručno usavršavanje (Nedžma Mehmedović) • Organizacija općeg i grupnih roditeljskih sastanaka. 	Februar
7.	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija i realizacija proljetne svečanosti, • Razno. • Analiza održane svečanosti povodom Dana žena • Analiza ogledne aktivnosti (Nedžma Mehmedović) 	Mart

7.	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacija teme za stručno usavršavanje (Merima Delić) • Razno. 	April
8.	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza realizacije GPR, • Analiza realizacije programa saradnje sa roditeljima, • Analiza realizacije programa saradnje sa društvenom zajednicom, • Analiza realizacije plana stručnog usavršavanja, • Obilježavanja Dana ustanove i ispraćaj djece starijih grupa, • Raspored godišnjih odmora, • Plan rada ustanove za vrijeme ljetnog raspusta • Razno. 	Maj
9.	<ul style="list-style-type: none"> • Formiranje odgojnih grupa, • Plan rada za 2023./2024. godinu, • Razno. 	August

Napomena: U ustanovi postoji samo Stručno vijeće jer je mali broj odgajatelja.

6.1. Prikaz održavanja oglednih aktivnosti

Tabela 15

	Odgajateljica – njegovateljica	Termin za oglednu aktivnost						Odgojna grupa
		IX	X	XII	III	IV	V	
1.	Nedžma Mehmedović				X			Mješovita vrućka grupa
2.	Delić Merima		X					Mješovita vrućka grupa

7. Plan rada Vijeća roditelja

Tabela 15.

Mjesec	Sadržaj rada
X	Konstituisanje Vijeća roditelja, Izbor rukovodstva i usvajanje Poslovnika o radu, Usvajanje programa rada Vijeća za 2021/22. godinu.

XI	Učešće roditelja u obilježavanju praznika: -Dana dječje radoši.
XII	Učešće roditelja u finansiranju djelatnosti predškolskog odgoja i obrazovanja (ucešće roditelja u finansiranju predškolske ustanove).
II	Učešće roditelja u organizaciji izleta i ekskurzije za djecu
III	Učešće roditelja u obilježavanju 8. marta .
V	Učešće roditelja u ispraćaju djece u školu (Dan ustanove), Analiza rada Vijeća roditelja.

Vijeće roditelja brojiti člana: predsjednik Mirza Bradarić i još dva člana.

Napomena: Način sprovodenja sastanaka i aktivnosti prilagoditi će se epidemiološkim uslovima u kontekstu zaraze virusom COVID-19. Kada je to moguće dogovori i konsultacije će se odviti online ili telefonskim putem.

8. Plan izleta i posjeta u bližoj okolini

U sklopu realizacije odgojno-obrazovnih aktivnosti bit će planirane posjete slijedećim ustanovama i drugim subjektima općine:

Oktobar: U sklopu Dječije nedjelje, realizovat će se sljedeći sadržaji: roštiljada i druženje na igralištu vrtića, Odlazak na stadion: realizacija sportskih aktivnosti u sklopu Dječije nedjelje, i posjeta Dječijoj farmi životinja Žepče, i takmičarske igre koje će se realizovati sa roditeljima i djecom na igralištu vrtića ili alternativne aktivnosti u skladu s vremenskim prilikama i epidemiološkom situacijom.

Februar: Odlazak na planinu Vlašić

Maj: Posjeta Željezničkoj stanicu, vožnja vozom. Posjeta Autobuskoj stanci Maglaj, vožnja autobusom.

Juli: Ekskurzija u Sarajevo, Pionirska dolina i Vrelo Bosne. Završna ekskurzija koja ima za cilj razvijanje prijateljskih odnosa, druženje, upoznavanje nove sredine.

Napomena: S obzirom da su nam preporukama Instituta za zdravlje bili zabranjeni svi vidovi posjeta ustanovama zbog širenja koronavirusa, zadržati ćemo praksu i u pedagoškoj 2022/2023. godini što ćešćeg boravka na otvorenom.

9. Planiranje smjena, raspored radnog vremena za cijelokupno osoblje i dežurstva

Red br,	Zaposlenik-naziv radnog mjesta	Radno vrijeme
1.	Direktor	06.30 -14:30 sati
2.	Odgajatelj -prva smjena	07.30 -13.30 sati

3.	Odgajatelj – druga smjena	10:30 - 16:30 sati
5.	Kuhar	07:30 - 13:00 sati
6.	Spremačica	15:00 - 19:00 sati
7.	Stručni saradnik	08:00 - 16:00 sati

U vrtiću radno vrijeme počinje u 06:30 h. Prijem djece obavlja direktorica do 07:30h, eventualno 08:00h. Prema rasporedu odgajateljice dolaze i preuzimaju svoju grupu. Pri ispraćaju glavnu odgovornost preuzima odgajateljica iz druge smjene, a u izuzetnim slučajevima rad olakšavaju drugi zaposlenici i pripravnici.

10. Plan i program stručnog usavršavanja odgajateljica, njegovateljica, stručnih saradnika i rukovodnog osoblja

Individualno stručno usavršavanje će se organizovati kroz sljedeće oblike:

- Stalno praćenje stručnih listova „Naša škola“, „Prvi koraci“,
- Obavezne konsultacije i međusobnu razmjenu mišljenja i iskustava,
- Izvođenje oglednih aktivnosti sa inovacijama u radu,
- Konsultacije sa direktorom, stručnim saradnicima i stručnim nadzornicima.
- Učešće na savjetovanjima, seminarima, konferencijama i sl.

	Ime i prezime	Tema za stručno usavršavanje	Vrijeme realizacije	Mjesto realizacije
1.	Selma Hasanić	„Socijalno emocionalni razvoj djece predškolske djece“	Januar	Stručno vijeće
2.	Merima Delić	„Zdravlje i prehrambene navike djece predškolske dobi“	April	Stručno vijeće
4.	Nedžma Mehinedović	„Fina motorika predškolaca,“	Februar	Stručno vijeće

Kolektivno stručno usavršavanje će se odvijati kroz:

- Prisustvovanje oglednim aktivnostima odgajateljica,
- Učešća u radu stručnih organa,
- Učešće u savjetovanjima, seminarima, konferencijama, kursevima, naučnim ekskurzijama, studijskim putovanjima i sl.

Napomena: Sve aktivnosti biti će sprovedene u slučaju povoljne epidemiološke situacije, a u protivnom putem nekih alternativnih opcija (npr. webinari).

VI Njega i briga za tjelesni rast i zdravlje djece

1. Sigurnosno – zaštitni i preventivni programi

1.1. Vrtić kao zajednica koja uči

U adaptacionom periodu roditeljima, naročito roditeljima djece jasličkog uzrasta treba omogućiti da djecu dovode i odvode mimo utvrđenog rasporeda aktivnosti i odmora.

Njegovateljice imaju ovlašćenja da se sa svakim roditeljem individualno dogovore o terminima dovođenja i odvođenja djece, dužni boravka i dr.

U ovom periodu, osim ovih pogodnosti, u dogovoru sa roditeljima ishranu djece treba prilagoditi ranije stečenim navikama u ishrani, vremenu uzimanja obroka, sadržaju, kvantitetu i kvalitetu hrane. Takođe treba poštovati individualne potrebe djece, ranije stečene navike, kao što su emocionalna vezanost djece za određenu igračku, predmet i sl.

Medicinska sestra u jasličkoj grupi vodi karton za svako dijete, od osnovnih stavki npr. težina, visina, koristi cuci, pelene, alergije, način na koji je prihvatio boravak u vrtiću pa sve do složenijih karakteristika koje su opservirane nakon dužeg perioda posmatranja djeteta u vrtiću.

Od prvih dana boravka djece u predškolskoj ustanovi raditi na razvoju samokontrole i samoregulaciji djece kako bi sprječili pojavu agresivnog ponašanja i razvijati kod djece oblike međusobnog poštovanja, razumijevanja, tolerancije i altruizma.

1.2. Učenje životnih (socijalnih) vještina

Njegovateljice i odgajateljice će, kao i do sada, primjereno djelovati na razumijevanju emocionalnih stanja djece naročito kod djece koja dolaze rano i ponekad zbog nenaspavanosti pokazuju nervozna ponašanja, plaćljivost, nervozu i neraspoloženje.

Posebnu pažnju posvetiti izražavanju emocija koje izražavaju nelagodu (bijes, srdžba, ljutnja) i usmjeravati djecu da te emocije ispoljavaju na pedagoški prihvatljive načine i samim tim razvijaju samokontrolu.

U međusobnim odnosima kod odraslih i kod djece ponekad dolazi do nedovoljnog razumijevanja i neprimjerenih reakcija pa je zbog toga neophodno razvijati vještinu nenašilnog rješavanja konfliktnih situacija.

Razvijati kod djece osjećaj pripadanja grupi te unutar te grupe razvijati drugarstvo, osjećaj, empatiju, učiti ih da dijele sa drugima, da čekaju svoj red... Kroz sve zajedničke aktivnosti grupu razvijati poštovanje i samopoštovanje djece.

1.3. Diskretni personalni zaštitni postupci

Prilikom upisa djeteta roditelji prilažu ljekarsko uvjerenje ljekara pedijatra kao dokaz da je dijete psihički i fizički zdravo i sposobno za boravak u predškolskoj ustanovi. Na obrascu zahtjeva za prijem djeteta roditelji dostavljaju osnovne podatke o djetetu i o sebi. U međusobnim kontaktima koji slijede roditelji saznaju više podataka o njegovateljicama-odgojiteljicama koje rade sa djecom, a one saznaju više podataka o porodici djeteta, njegovom socijalnom porodičnom statusu. Podaci do kojih njegovateljice-odgojiteljice dodu trebaju imati status povjerljivih podataka.

Poštovati želje roditelja, koji iz opravdanih razloga, imaju odredene zahtjeve vezane za njihovu djecu.

Proces socijalizacije kod djece je različit, što ovisi o sposobnosti djece da prihvataju novu sredinu i nove - nepoznate osobe i da se navikavaju na život u kolektivu. Proses socijalizacije kod djece je različit u pogledu trajanja. Dok se neka djeca vrlo lako adaptiraju, kod neke djece taj proces traje dugo, po nekoliko mjeseci pa i cijelu godinu. Djeci koja imaju problema sa socijalizacijom i njihovim roditeljima treba pomoći.

Djeci koja imaju status djece sa posebnim potrebama treba u procesu socijalizacije pružiti znatno više pažnje ali isto tako i djecu u grupi učiti da prihvataju i uvažavaju potrebe djece sa problemima u učenju i učeštu.

1.4. Odgojna grupa kao mjesto sigurnosti odrastanja djece

Donoseći odluku da upišu dijete u predškolsku ustanovu, roditelji pored ostalih razloga navode kao jedan od razloga i sigurnost djece. Pod pojmom sigurnosti djece roditelji podrazumijevaju ne samo fizičku zaštitu djece nego i sigurnost pravilnog psihofizičkog razvoja s obzirom da djecu povjeravaju osobama koje su obrazovane i educirane za poslove odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi.

Osim stručnih i educiranih osoba, predškolska ustanova djeci obezbjeđuje boravak u čistim prostorijama opremljenim odgovarajućom opremom, sredstvima i igračkama.

Također, prilikom rada u vrtiću odgajateljice i njegovateljice uče dječu samozaštitu i zaštiti druge djece razvijajući kod djece niz pozitivnih osobina koje su cijenjene u društvu.

2. Saradnja sa roditeljima

2.1. Uspješna saradnja sa roditeljima

Prilikom upisa djeteta svaki roditelj u pismenoj formi preuzme obavezu saradnje sa predškolskom ustanovom sa ciljem praćenja psihofizičkog razvoja djeteta, čime praktično počinje proces uspješne saradnje. Osim ovog oblika saradnje, roditelji se svakodnevno dva puta vidaju sa njegovateljicama - odgajateljicama i u tim susretima razmjenjuju informacije. U toku godine roditelji prisustvuju na četiri grupna i na dva opća roditeljska sastanka na kojima dobiju informacije o radu grupe i ustanove kao cjeline. O individualnim kontaktima i roditeljskim sastancima vodi se odgovarajuća evidencija. Po potrebi, provode se anketе kao način ispitivanja mišljenja roditelja o određenim problemima.

Na grupnim roditeljskim sastancima, roditelji imaju mogućnosti da saslušaju pedagoško-psihološke teme iz programa edukacije roditelja, a putem postavljenih panoa sa informacijama informišu se o radu odgojne grupe. Svaka odgojna grupa na svom panou izlaže dječije likovne radevine koji su svakodnevno dostupni roditeljima. Susreti i sastanci će biti održani samo u slučaju nužde, bez okupljanja, najbolje individualno, te u vrijeme kad dječa napuste prostorije vrtića.

Prilikom realizovanja tema, svaki mjesec na oglasnoj ploči se izloži „Pismo za roditelje“, da bi roditelji imali uvid u ono što se radi svaki mjesec ali i da iznađu način da rad vrtića unaprijede svojim idejama i djelovanjem. Također, svaki roditelj može prisustvovati aktivnosti grupe koju pohađa njegovo dijete uz prethodnu najavu i uslov da se situacija s pandemijom utiša.

2.2. Posebno obrazovanje (edukacija) djece i roditelja

Kako bi dijete razvilo pozitivnu sliku o sebi uloga porodice i vrtića kao partnera koji učestvuju u procesu odgoja i obrazovanja djeteta jeste:

- voljeti dijete takvo kakvo jeste, zbog njega samoga i pokazivati mu da ga volimo-dodijrom, riječima..
- dati mu na znanje da ga prihvatamo, ponašati se prema njemu s poštovanjem, biti ponosni na njega,
- slušati šta govori, prihvati njegove osjećaje, dopustiti mu da izražava ono što misli i osjeća,
- davati mu na znanje da raste, da se razvija, da sve više zna i puno toga može dobro i samostalno napraviti,
- imati vremena za dijete, družiti se s njim, zajedno se igrati,

- naglašavati djetetove dobre strane, ono što dobro radi, u čemu je uspješno, spretno, pažljivo,
- pohvaliti ga za ono što je dobro napravilo, pohvaliti ga za pokušaj i za upornost,
- kada nešto dobro ne radi treba ga potaknuti da nađe dobro rješenje.

Kako bi se ostvarila uspješna veza roditelja i vrtića neophodna je stalna i jasna dvosmjerna komunikacija kao i različiti pristupi saradničkom odnosu. Dvosmjerna redovna informacija je jedan od bitnih načina na koji se podstiču roditelji na neposredno sudjelovanje u aktivnostima s djecom. Vrtić dobrodošlicom prihvata roditelje i na taj način stvara klimu za brojne načine angažovanja roditelja. Uključivanje roditelja u rad vrtića od neprocjenjivog je značaja kako za odgajatelje tako i za djecu. Uključivanjem u rad vrtića roditelji mogu podijeliti svoja znanja, iskustva, ideje, talente i hobije. To će djeci omogućiti da saznaju nešto iz prve ruke, uživaju u zajedničkom radu i druženju, osjeće ponos pred drugovima, prihvate i razumiju važnost rada i učenja.

Roditelji se mogu uključiti na slijedeći način:

- Čitanje i pričanje priča djeci /pravljenje slikovnica, priča.../,
- Kuhanje sa djecom i izvođenje različitih eksperimenta,
- Sportske i druge igre,
- Posjeta radnom mjestu,
- Kućni ljubimci / mogu dovesti i ispričati nešto o njemu/,
- Pokazati kolekciju hobija, alata i sl.,
- Planiranje izleta i učešće u istim,
- Pomoći u izradi kostima i rekvizita za dječije predstave,
- Pružiti pravnu, savjetodavnu ili drugu, konkretnu pomoći drugim roditeljima,
- Pomoći u planiranju ili realizaciji predavanja ili radionica za roditelje

2.3. Mjere sekundarne prevencije (djeca i roditelji)

Prema saznanjima sa kojima raspolazeimo, među roditeljima nema ovisnika, a pouzdano znamo da među radnicima ove ustanove nema ovisnika. Ukoliko u narednom periodu dođemo do saznanja da je neko od roditelja postao ovisnik, u interesu zaštite djece i porodice, tražit ćemo pomoći nadležnih institucija.

3.Posebni programi

3.1.Posebni programi odgojno-obrazovnog rada sa djecom

U dogovoru i saradnji sa roditeljima organizovat ćemo jednodnevnu ekskurziju u Sarajevo(Pionirska dolina i Sunnyland Trebević). Djeca starijih odgojnih grupa su do sada učestvovala u ekološkom pokretu „Dan Planete zemlje“. U toku ovih aktivnosti djeca su, u saradnji sa ekološkim pokretima vršila zašadivanje novih sadnica u dvorištu ove ustanove, kao svoj doprinos razvoju svijesti očuvanja životne i radne sredine. I ove godine ćemo učestvovati u ovim i sličnim aktivnostima.

3.2. Edukacija odgajateljica, njegovateljica, stručnih saradnika, direktora, vrednovanja (evaluacija) preventivnih programa

Individualno permanentno stručno usavršavanje odgajateljica, njegovateljica i stručnih saradnika će se provoditi kroz:

- ogledne aktivnosti,
- realizacije stručnih tema,
- pružanje stručne literaturе: „Naša škola“, „Prvi koraci“ i dr.,
- obavezne konsultacije, razmjenu mišljenja, stavova i iskustava,
- konsultacije sa direktorom, pedagogom – psihologom, logopedom - surdoaudiologom i pedagoškim nadzornikom.

Kolektivno stručno usavršavanje ćemo organizovati kroz učešće u seminarima koje će organizovati Društvo predškolskih radnika FBiH, Udruženje predškolskih radnika balkanskih država, druga udruženja, Pedagoški zavodi i dr.

VII Komunikacija sa javnošću

1. Saradnja sa lokalnom zajednicom

Sa ciljem nastavka afirmacije predškolskog odgoja i obrazovanja i ove ustanove kao glavnog nosioca ovih aktivnosti, nastaviti ćemo saradnju sa lokalnom TV Maglaj. Ova informativna kuća do sada je pokazala zavidan nivo interesovanja za rad ove ustanove.

Uvođenje djece u svijet knjige je značajan odgojno-obrazovni zadatak. Osim što se to radi u svakodnevnoj praksi, ove aktivnosti će biti nastavljene u saradnji sa Gradskom bibliotekom u Maglaju.

Otklanjanje strahova i predrasuda o liječenju zuba najbolje će se postići uspostavljanjem saradnje sa Domom zdravlja u Maglaju, odnosno sa zubnom ambulantom. Ova saradnja će, pored ostalog, doprinijeti da se kod djece u najranijoj dobi razvija navika održavanja higijene zuba i usne duplje.

Saradnju sa logopedom i psihologom ostvarujemo i ove školske godine, a koji rade pri Centru za rani rast i razvoj u JU "Dom zdravlja" Maglaj.

Starija odgojna grupa posjećivala je osnovne škole za vrijeme "Dana otvorenih vrata" škole pa će i ove godine nastaviti tu saradnju.

Iako se djeca svakodnevno susreću sa policajcima, vatrogascima - majkama i očevima koji dovode i odvode svoju djecu u ovu ustanovu, ipak ćemo posjetiti policijsku i vatrogasnju stanicu u Maglaju, gdje će se djeca, kao i ranijih godina upoznati sa tehničkim i drugim sredstvima kojima se služi policija i vatrogasci u svom radu.

Napomena: Sve aktivnosti sprovoditi će se u unaprijed zakazanim terminima, u manjim grupama, uz zaštitnu opremu i dezinfekciju ruku i prostora, kako bi se izbjeglo veliko okupljanje i ublažila mogućnost zaraze virusom COVID-19.

2. Saradnja sa širom društvenom zajednicom

Saradnja sa širom društvenom zajednicom će se realizovati kroz posjete predškolskim ustanovama u drugim općinama, posjetu Narodnom pozorištu Zenica, Muzeju grada Zenice i sl..

Napomena: Ovaj vid saradnje sa širom društvenom zajednicom bit će realizovan samo u slučaju da se popravi epidemiološka situacija zaraze COVID-19, uz saglasnost i pismeno odobrenje roditelja, .

4. Javne manifestacije

Kao i svake godine, vrtić je dio skoro svih javnih manifestacija koje se realizuju u gradu. Daje svoju podršku svakom projektu, pozivu, ideji. Angažovani smo i otvoreni za saradnju na svim poljima javnog mijenja. Nekada to bude praćenje i javnim nastupom djece, a ponekad se manifestuje u vidu simbolične šetnje, te prisustva djece i osoblja manifestacijama tog tipa. Takvu vrstu podrške pružat ćemo i ove 2021./2022.godine uz prilagodbu uslovima i zahtjevima iz Preporuka za rad predškolskih ustanova u kontekstu situacije s COVID-19. Prvobitno zbog sigurnosti djece, iz zakonskih, zdravstvenih te savjesnih razloga svaku posjetu i manifestaciju realizovati ćemo samo uz uslov minimalnog rizika i poštovanja svih epidemioloških mjera, te realizaciju istog prilagoditi mogućnostima.

Tabela 16.

Manifestacija	Datum	Mjesto učešća	Sadržaj
1. Prigodna svečanost – Septembarski dan otpora	17.septembar 2022.g	U prostorijama vrtića, šetnja gradom	- Prigodna izvedba
2. „Dječja nedjelja“	03 – 07.10.2022.g.	Vrtić i dvorište vrtića, Sportska dvorana, Izletište Bistrica	- Roštiljada na igralištu Sportsko takmičenje u sportskoj dvorani - Takmičarski igre djece sa na igralištu vrtića - Posjeta farmi životinja
3. Jesenja svečanost	30.10.2022.g.	Vrtić	- Priredba o jeseni
4. Dan državnosti BiH	24.11.2022. g.	Dom kulture Edhem Mulaibdić- Maglaj	Prigodne recitacije i pjesme
5. Dan dječje radoštii	30.12.2022. g.	Vrtić	Priredba: pjesme, recitacije, dramatizacije, podjela paketića;
6. Dan nezavisnosti	01.03.2023. g.	Dom kulture Edhem Mulaibdić- Maglaj	Prigodna dramatizacija
7. Dan Žena	08.03.2023. g.	Vrtić	Sadržaji prilagođeni prazniku
8. Dan planete Zemlje	21.04.2023.g.	Vrtić, Grad	Priredba prigodnog sadržaja, Maskenbal-šetnja kroz grad.
9. Završna svečanost	23.06.2023. g.	Vrtić	Prigodna svečanost / pjesme, recitacije, ples,

		drumatisacija, podjela diploma djeci koja odlaze u školu/
--	--	---

Prilozi VIII

- 1.Tabela 10
- 2. Tabela 11
- 3.Raspored rada u odgojnim grupama
- 4.Primjerak sedmičnog jelovnika

Raspored uposlenika prema smjenama:

Vrste rada	smjene OOR od-do	Ostali sati pre rasp. mada	Broj			
			radnih dana	sedmice	sati sedmično	sati godišnje
Odgajatelj I	07:30-13:30		260	52	30	1560
Odgajatelj II	10:30-16:30		260	52	30	1560
Pedagog-psiholog	07:00-15:00		260	52	40	2080
Direktor	06:30-14:30		260	52	40	2080
Spremačica	15:00-19:00		260	52	20	1040
Kuharica	07:30-13:00		260	52	20	1040
Ukupno :						

Tabela 10

Radno vrijeme se, u zavisnosti od potreba Ustanove, može se mijenjati ali tako da se ostvaruje godišnji fond sati.

Raspored odgajateljica i njegovateljica po odgojnim grupama:

1.	Nedžma Mehmedović	Mješovita vrtička grupa, odgajateljica
2.	Merima Delić	Mješovita vrtička grupa, odgajateljica

PREZIME I IME ODGAJATELJA									
ZAVRSENA ŠKOLA, AKADEMIJA, FAKULTET									
STRUČNO ZVANJE/STRUČNI NAZIV									
DATUM POLAGANJA STRUČNOG ISPIT									
PODLJEŽE OCJENJIVANJU U SKLADU SA PRAVILNIKOM									
REALIZIRA ODGOJNO-OBRZOVNE AKTIVNOSTI U ODGOJNOJ GRUPI									
UKUPNO GODINA RADNOG STAŽA SA 03.07.2022. GODINE									
NEPOSREDNI RAD									
PRIPREME ZA ODGOJNO-OBRZOVNI RAD NA PROJEKTIMA, PLANIRANJE									
SARADNJA SA RODITELJIMA, STRUČNI SASTANI S RODITELJIMA									
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Delić Merima	Predškolski odgoji i obrazovanje, 1. slamski pedagoški fakultet Zenica	Profesor predškolskog odgoja i obrazovanja	Bez stručnog	DA	DA	3 godine	20	5	1
Mehmedović Nedžma	Predškolski odgoji i obrazovanje, Islamski pedagoški fakultet Zenica	Profesor predškolskog odgoja i obrazovanja	Bez stručnog	DA	DA	4 godine	20	5	1

JELOVNIK PPU „Dječiji osmijeh“ Maglaj

PONEDJELJAK

Doručak: jaja s kajmakoim, čaj

Ručak: Hljeb, pileća supa, piletina i riža

Užina: voće

UTORAK

Doručak: Hljeb, margarin, marmelada, čaj

Ručak: Hljeb, pire krömpir i šnicle

Užina: voće

SRIJEDA

Doručak: uštipci s kajmakom

Ručak: Hljeb, crvena supa, makarone s pavlakom ili kečapom

Užina: keks torta

ČETVRTAK

Doručak : pohovani hjeb, kajmak

Ručak: Hljeb, pileći paprikaš, kupus salata, kompot

Užina: grickalice

PETAK

Doručak: pura s kajmakom, čaj

Ručak: teleća supa, pizza

Užina: rolatiči

Jelovnik će biti uskladen sa godišnjim dobom, sugestijama roditelja i stručnih uposlenika.

Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton
Općina Maglaj
PPU ''Dječiji osmijeh'' Maglaj

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
OPĆINA MAGLAJ
Služba za beračko-invalidsku i socijalnu zaštitu
opću upravu i društvene politike

PRIMLJENO	27.10.2022.
Org. jedinica	Klasa
	7716

**Izvještaj o radu
Privatne predškolske ustanove ''Dječiji osmijeh'' Maglaj
za proteklu pedagošku 2021/2022. godinu**

Maglaj, oktobar 2022. godine

1. Osnovni podaci o ustanovi

Naziv predškolske ustanove:	Privatna predškolska ustanova „Dječiji osmijeh“ Maglaj
Adresa:	Ulica Ivana Pavla bb, 74250 Maglaj, Bosna i Hercegovina
Akt o osnivanju:	Odluka osnivača 01/13; Odluka Osnivača 11/18 od 29.11.2018.godine; Odluka o izmjenama 02/22 od 01.04.2022. godine
Akt o upisu u sudski registar:	10-38-22463-1-1/13 od 02.12.2013. godine 043-0-Reg-18-001357 od 29.11.2018..godine 043-0-Reg-001124 od 15.11.2021. godine
Akt o upisu u registar Ministarstva:	10 - 02- 1644 - 3 – 03/ 18.
Direktor:	Profesor predškolskog odgoja i obrazovanja, Selma Hasanć
Administrativni radnik:	Knjigovodstveni servis "Esma" d.d.Maglaj
Stručni saradnici: logoped-surdoaudiolog, pedagog psiholog	Armina Obralić, pedagog-psiholog
Telefon:	0603142245 / 0603310454
Fax :	Fax: /
e-mail :	privatnapredskolskaustanova@hotmail.com
Web site :	
Broj djece :	40
Broj grupa :	2
Ukupan broj zaposlenih:	6
Ukupan broj odgajateljica:	2
Ukupan broj zdravstvenih radnika:	0
Ukupan broj ostalih zaposlenih :	4
Broj objekata:	1

2. Izvještaj o radu Privatne predškolske ustanove "Dječiji osmijeh" Maglaj za proteklu pedagošku 2021/2022. godinu

Privatna predškolska ustanova "Dječiji osmijeh" Maglaj u protekloj godini uspjela je realizirati većinski dio sadržaja planiranih Godišnjim programom rada ustanove za 2021/2022. godinu. Sadržaji i akcije koji podrazumijevaju saradnju sa širom društvenom zajednicom, okupljanja, posjete i saradnju sa roditeljima (misleći na dio učešća u priredbama, kolektivnih sastanaka, direktnih uključivanja u rad sa djecom) su realizovani u skladu s mogućnostima. Uložen je maksimalan trud da kvalitet rada i interakcije ne opadne, a da se sačuva zdravlje i sigurnost svih učesnika u programu predškolskog obrazovanja. Program obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja nije realizovan od strane Ministarstva za nauku kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona ispred naše ustanove za školsku 2021/2022 godinu. U skladu s tim nije vršena prijava niti upis polaznika u isti. Redovne su posjete bile JU "Opća biblioteka" Maglaj.

Što se tiče finansijskog dijela funkcionisanja ustanove, javljale su se poteškoće zbog manjka prihoda uzrokovanih globalnom inflacijom, te su prihodi ponekad bili nedovoljni za sve potrebe i uslove ustanove. U skladu s tim sve predškolske ustanove, pa i PPU "Dječiji osmijeh" Maglaj, bile su prinuđene da podignu cijenu, što je znalo negativno uticati na saradnju s roditeljima i broj djece. Čak i s novom cijenom finansijski problemi nisu u potpunosti otklonjeni. Broj polaznika u Cjeloviti razvojni program je varirao u različitim periodima godine. Obustava rada, za razliku od prethodne Pedagoške godine, srećom nije bilo. Pojačani su inspekcijski nadzori. Također su uložena sredstva za pojačano čišćenje, dezinfekciju i sredstva za dezinfekciju i sl., što je predstavljalo dodatne rashode za ustanovu. Planirano sufinansiranje ustanove iz budžeta za prošlu godinu je bilo 3000 KM te je isplaćen u potpunosti, koji je uredno pravdan fakturama.

Izvršen je redovan Pedagoški nadzor od strane Ministarstva za nauku kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona i ispunjeni su svi uslovi za početak nove pedagoške godine. Također je izvršena i Redovna kontrola Kantonalne sanitарне inspekcije, te česte posjete Instituta za zdravlje i sigurnost hrane Zenica u svrhu uzrokovanja hrane, dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije. Ustanova je vršila redovnu dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju, uzrokovanje hrane, održavanje sanitarnih knjižica uposlenika. Program higijenizacije realizira se od strane Instituta za zdravlje i sigurnost hrane ZDK. (analiza hrane, brisevi, kontrola energetske vrijednosti obroka itd., te dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija).

Sanitarni pregledi za uposlene se obavljaju jednom godišnje, osim kuharice, koji se obavlja svakih 6 mjeseci u JU "Dom zdravlja" Maglaj.

Dostavljeno:

-Arhiva

-Služba za boračku, invalidsku i socijalnu zaštitu, opću upravu i društvene djelatnosti

M.P.

Privatna predškolska ustanova
"Dječiji osmijeh"
MAGLAJ

v.d. direktor

Privatna predškolska ustanova

„Maglajska mala raja“

Maglaj

Aleja Ljiljana bb

Tel:062/354-320

Broj:1-454/22

Pedagoški zavod Zenica

PREDMET: Odluka o usvajanju GPR-a PPU „Maglajska mala raja“ za pedagošku 2022/2023. godinu

Upravni odbor na 2. sjednici održanoj 30.09.2022. god. razmatrao je Godišnji plan i program rada PPU „Maglajska mala raja“ za pedagošku 2022/2023. godinu.

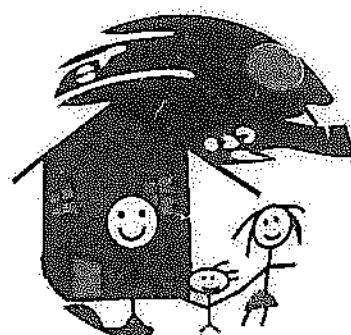
Nakon razmatranja Godišnji plan i program PPU „Maglajska mala raja“ za pedagošku 2022/2023 godinu , Upravni odbor je donio jednoglasnu odluku o usvajanju istog.

Dakle na osnovu prijedloga Stručnog vijeća i prethodno datoj saglasnosti Pedagoškog zavoda broj : 10-1-34-08432-2/22 od 29.09.2022. god., Upravi odbor **USVAJA** GPR PPU „Maglajska mala raja „.

Maglaj, 30.09.2022. god.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON
Privatna preškolska ustanova „Maglajska mala raja“ Maglaj

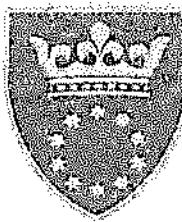

GODIŠNJI PROGRAM RADA
Privatne preškolske ustanove „Maglajska mala raja“
za 2022/2023. godinu

Zenica, septembara 2022. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOKSKI KANTON

Ministarstvo za obrazovanje,
nauku, kulturu i sport
PEDAGOŠKI ZAVOD ZENICA

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
ZENICA-DOBOK CANTON

Ministry of Education,
Science, Culture & Sport
PEDAGOGICAL INSTITUTE ZENICA

Broj: 10-1-34-08432-2/22.
Zenica, 29.09.2022. godine

Na osnovu člana 30., stav (2) Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju ("Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 7/10 i 8/12), Pedagoški zavod Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, daje:

S A G L A S N O S T

1. **PRIVATNA PREDŠKOLSKA USTANOVА „MAGLAJSKA MALA RAJA“**
(predškolska ustanova)

MAGLAJ

(mjesto)

na Godišnjem programu rada za školsku 2022/2023. godinu.

2. Sve izmjenjene podatke u GPR-u na koji je data saglasnost, a do kojih dođe u toku školske godine, predškolska ustanova je dužna dostaviti Pedagoškom zavodu.

O b r a z l o ž e n j e

Prijedlog GPR-a je dostavljen dana 08.09.2022. U Službenoj zabilješci od 26.09.2022. godine konstatirani su rezultati uvida u Prijedlog GPR-a i obaviještena direktorica ustanove. Dana 28.09.2022. godine zaprimljen je akt predškolske ustanove broj: 1-466/22 od 28.09.2022. godine, kojim je obavijesten Pedagoški zavod da su izvršene ispravke u skladu sa Službenom zabilješkom.

S obzirom na naprijed navedeno, konstatira se da je GPR predškolske ustanove urađen u skladu sa Metodologijom za izradu godišnjeg programa rada predškolske ustanove ("Službenje novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 5/11) i da su primjenjeni Pedagoški standardi i drugi propisi koji regulišu ovu oblast.

Na akt GPR-a na koji je data saglasnost stručni savjetnik za oblast obrazovanja stavlja svoj potpis i na taj način potvrđuje autentičnost akta.

GPR na koji je data saglasnost donosi Upravni odbor predškolske ustanove.

PREDMET OBRADIO:

M. Š. Š.
Selvedin Šefić

DIREKTORICA

A. S.
Aida Salkić

Dostaviti:

1. Predškolskoj ustanovi;
2. Ministarstvu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport;
3. Arhiva.

Privatna predškolska ustanova

„Maglajska mala raja“

Maglaj

Aleja Ljiljana bb

Tel:062/354-320

Broj:1-455/22

Pedagoški zavod Zenica

PREDMET: Dostava GPR-a, dopuna

dostavlja se:-

Poštovani,

U prilogu Vam dostavljamo Godišnji plan i program privatne predškolske ustanove „Maglajska mala raja“ za pedagošku 2022/2023. godinu.

Upravni odbor PPU „Maglajska mala raja“, na 2. sjednici održanoj 30.09.2022. godine, na prijedlog Stručnog vijeća i prethodno datu saglasnost Pedagoškog zavoda broj: 10-1-34-08432-2/22 od dana 29.09.2022. god donio odluku broj: 1-454/22 od 30.09.2022. god o usvajanju GPR-a za pedagošku 2022/2023. god.

Maglaj, 30.09.2022. god.

DIREKTORICA

Na osnovu člana 30.Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj 07/10 i 8/12), Upravni odbor PPU „Maglajska mala raja“, Maglaj na drugoj sjednici održanoj dana 06.09.2022.god., na prijedlog Stručnog vijeća i prethodno datu saglasnost Pedagoškog zavoda broj 10-1-34-08432-2/22 od 29.09.2022.donosi:

GODIŠNJI PROGRAM RADA
Privatne predškolske ustanove „Maglajska mala raja“ Maglaj
ZA ŠKOLSKU 2022./2023. GODINU

Predsjednik Upravnog odbora
Hasib Sejmenović

U Maglaju, 07.09.2022. godine

SADRŽAJ GODIŠNJE PROGRAMA RADA

I Cilj i zadaci (bitne zadaće i sadržaji).....	5
1. Tjelesni i psihomotorni razvoj.....	6
2. Socio-emocionalni razvoj i razvoj ličnosti.....	7
3. Spoznajni razvoj.....	7
4. Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo.....	8
II Osnove i aspekti programa.....	9
1. Opći podaci o predškolskoj ustanovi.....	9
2. Organizacija rada.....	11
III Uslovi rada.....	12
1. Materijalno –tehnički uslovi rada	12
1.1. Prostor.....	13
1.2. Didaktička sredstva i pomagala.....	14
1.3. Rad i organizacija kuhinje.....	14
1.4. Organizacija prevoza djece.....	15
2. Kadrovski uslovi rada	15
3. Zdravstveno-higijenski uslovi rada	16
IV Sadržaj i obim odgojno-obrazovnog rada.....	17
1. Brojno stanje odgojnih grupa.....	17
2. Vrste programa u predškolskoj ustanovi	18
2.1. Cjeloviti razvojni program.....	18
2.2.Specijalizirani razvojni program.....	18
2.3. Interventni, kompenzacijски i rehabilitacijski program.....	18
2.4. Program jačanja roditeljskih kompetencija.....	18
2.5. Program za djecu pred polazak u školu.....	19
(djeca koja nisu obuhvaćena nekim oblikom predškolskog odgoja i obrazovanja)	
V Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnog rada.....	19
1.Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnih aktivnosti u odgojnim grupama....	19
2. Planiranje inovacije.....	22
3.Plan rada direktora predškolske ustanove.....	23
4.Plan rada stručnih saradnika	25
5.Planiranje rada Stručnog vijeća.....	25
6.Planiranje rada Stručnih aktiva.....	27
7.Plan rada vijeća roditelja.....	28
8.Plan izleta i posjeta u bližoj okolini.....	29
9.Planiranje smjena, rasporeda radnog vremena za cjelokupno osoblje i dežurstva....	30
10.Plan i program stručnog usavršavanja odgajateljica, njegovateljica, stručnih saradnika i rukovodnog osoblja.....	30
VI Njega i briga za tjelesni rast i zdravlje djece.....	30

1.	Sigurnosno - zaštitni i preventivni program	30
1.1.	Vrtić kao zajednica koja uči.....	30
1.2.	Učenje životnih (socijalnih) vještina.....	31
1.3.	Diskretni personalni zaštitni postupci	31
1.4.	Odgojna grupa kao mjesto sigurnosti odrastanja djece.....	31
2.	Saradnja sa roditeljima.....	32
2.1.	Uspješna saradnja sa roditeljima.....	32
2.2.	Posebno obrazovanje (edukacija) djece i roditelja.....	32
2.3.	Mjere sekundarne prevencije (djeca i roditelji).....	32
3.	Posebni programi.....	33
3.1.	Posebni programi odgojno-obrazovnog rada sa djecom	33
3.2.	Edukacija odgajateljica, njegovateljica, stručnih saradnika, direktora, vrednovanja (evaluacija) preventivnih programa.....	33
	VII Komunikacija sa javnošću.....	33
1.	Saradnja sa lokalnom zajednicom	33
2.	Saradnja sa širom društvenom zajednicom	33
3.	Javne manifestacije.....	34
	VIII Prilozi	

I Cilj i zadaci (bitne zadaće i sadržaji)

Predškolski odgoj čini početnu strukturu integralnog odgojnog sistema. Kao temeljni dio sistema ima nezamjenjivu ulogu u odgoju i obrazovanju djece. Predškolski odgoj je bitan segment uspostavljanja prvih temelja za izgradnju samostalne, autonomne, integrirane i stvaralačke ličnosti.

S pedagoškog gledišta rano uključivanje djece u razvijanje njihovih karakternih crt, sticanje potrebnih navika (higijensko - zdravstvenih, kulturnih, radnih, stvaralačkih i etičkih), identificiranje dispozicija za određene vidove stvaralaštva i osiguranje povoljnih uslova za intelektualni, tjelesni, morálni, estetski i radni odgoj ima nesumljivo veliku vrijednost za kasniji životni (porodični), profesionalni i radni razvoj mладог čovjeka. Uslovi života u prvim godinama djetinjstva odlučujući su faktor za to kakva će se ličnost formirati i kakva će ličnost biti tokom svog razvoja. Predškolski odgoj se zasniva na savremenim pedagoškim dostignućima i ne može se odvojiti od općeg cilja društvenog odgoja. Označava kamen temeljac i prvi stepen u razvoju buduće zdrave, stvaralačke, kulturne i društveno - korisne ličnosti.

Rano učenje djece i uravnoteženi razvoj njihovih psihičkih i emocionalnih sposobnosti ima veliko psihološko značenje. Dijete se znanstveno prati, posmatra, proučava, dijagnosticira, koriguje uz poduzimanje svih potrebnih stručnih mjeru da bi bilo zdravo, osjećalo se sigurnim, zaštićenim, voljenim i da bi moglo zadovoljiti sve svoje osnovne biološke i psihološke potrebe.

Globalni cilj predškolskog odgoja i obrazovanja je da se u skladu sa realnim mogućnostima obezbijede uslovi za cijelovit razvoj i ostvarivanje prava djece u skladu sa Konvencijom UN o pravima djece, kroz odgovarajuću podršku porodici razvoj i jačanje predškolskih institucija u ostvarivanju principa na kojima se zasniva predškolski odgoj i obrazovanje.

Opći cilj predškolskog odgoja i obrazovanja kao integralnog dijela cjelokupnog sistema odgoja i obrazovanja u BiH je osigurati optimalne i jednakе uslove da svako dijete, od rođenja do polaska u školu, razvija i ostvaruje intelektualne i tjelesne sposobnosti, kao i kompetencije kroz različite vidove kvalitetnog i profesionalno autonomnog institucionalnog i vaninstitucionalnog predškolskog odgoja i obrazovanja.

Predškolski odgoj i obrazovanje ima za cilj odgoj djece predškolske dobi prema zakonitostima njihovog tjelesnog i intelektualnog razvoja, kako bi još od rođenja rasla, razvijala se i odgajala u jednakim i povoljnim uslovima u skladu sa najnovijim naučnim spoznajama i uslovima društvenog života.

Posebni ciljevi predškolskog odgoja i obrazovanja :

- Razvijati psihofizički razvoj djeteta i pozitivno uticati na formiranje ličnosti,
- Zadovoljavati potrebe djece za igrom i zajedničkim životom te uticati na pozitivan emocionalni i socijalni razvoj djeteta,
- Razvijati osjećaj patriotizma, radnih i kulturnih navika,
- Razvijati kognitivne sposobnosti djeteta neophodne za razumijevanje prirode, svijeta u kojem živi u skladu sa potrebama i interesovanjima,
- Razvijati socijalne i emocionalne sposobnosti, individualne odgovornosti za rad i život u zajednici,

- Razvijati govorne i komunikacijske sposobnosti,
- Razvijati fizičke sposobnosti, skladnog razvoja tijela i usvajanje zdravstveno-higijenskih navika,
- Pripremati djecu za dalji odgoj i obrazovanje,
- Razvijati sposobnosti za poštivanje ljudskih prava, osnovnih sloboda,
- Razvijati sposobnosti za život u demokratski uređenom društvu,
- Razvijati svijest o očuvanju životne okoline,
- Razvijati pretpostavke za usvajanje socijalnih i moralnih vrijednosti demokratskog, tolerantnog i humanog društva.

Cilj njege, odgoja i obrazovanja predškolskog djeteta ostvaruje se u procesu realizacije općih zadataka njege i odgojno - obrazovnog rada i i specifičnih zadataka koji se posebno definisu za svaku odgojno - obrazovnu grupu.

1. Tjelesni i psihomotorni razvoj

Ciljevi:

- da se stvaraju uslovi za njegu zdravlja i pravilan rast i razvoj,
- da se razvija otpornost organizma prema oboljenjima i deformitetima i očuvanja djece od povreda,
- da se utiče na razvoj neophodnih navika u održavanju lične higijene, razvija samostalnost prilikom odjevanja, obuvanja i hranjenja,
- da se počne sa formiranjem navika za svakodnevno tjelesno vježbanje,
- da se razvijaju motoričke i funkcionalne sposobnosti djece, prirodni oblici kretanja radi ovlađavanja prostorom,
- uticati na razvoj kreativnih navika.

Zadaci:

- razvijanje takmičarskog duha kod djece,
- razvijanje, učvršćivanje i kultiviranje navika za održavanje čistoće u prostoru u kome se djeca igraju, rade i borave,
- vodenje brige o pravilnom rasporedu aktivnosti i odmora,
- zadovoljavanje potreba djece sa posebnim potrebama,
- obezbjedivanje ishrane primjerene uzrastu i potrebama djece,
- razvijanje ekološke svijesti kod djece (briga o okolini),
- obezbjedivanje djeci, kada je to moguće, boravak i igre na zraku,
- zaštita djece od nepovoljnih uticaja, oboljenja, deformiteta i povreda,
- uticanje na formiranje navika za kretanjem u svakodnevnim aktivnostima,
- razvijanje povjerenja u vlastite mogućnosti, vlastitu spretnost i sposobnost,
- poticati razvoj krupne motorike kroz vježbe aerobne mišićne aktivnosti i prirodne oblike kretanja
- poticati razvoj fine motorike kroz manipuliranje igračkama, sitnim materijalima, raznim likovnim tehnikama i dr.
- Razvoj koordinacije oko-ruka

2. Socio - emocionalni razvoj i razvoj ličnosti

Ciljevi:

- poticati razvoj samopouzdanja i samopoštovanja,
- da se razvijaju pozitivne emocije kod djece teda se radi na razvijanju drugarske, partnerske atmosfere u grupi,
da se uvažavaju i razumijevaju potrebe druge djece i odraslih,
- da se počne sa razvijanjem integracije kod djeteta u svakodnevnom životu,
- da se doprinosi razvoju socijalno i emocionalno zdrave ličnosti djeteta,
- poticanje djece na veću samostalnost i samoaktivnost u svakodnevnom životu i radu i radu u roditeljskim domu, u vrtiću i u bližoj okolini,
- da se počne sa formiranjem navika koje će omogućiti djetetu razvoj pozitivne slike o sebi i o svojim mogućnostima.

Zadaci:

- podrška usvajanju saznanja o pravilima i normama ponašanja u okviru osnovnih moralnih vrijednosti,
- razvijanje povjerenja u vlastite mogućnosti i sposobnosti i razvijati pozitivne emocije,
- razvijanje kod djece osjećaja empatije i povjerenja prema drugima,
- da se razvijaju motoričke i funkcionalne sposobnosti djece, prirodni oblici kretanja radi ovladavanja prostorom,
- razvijanje tolerancije i potrebe za pronađenjem načina nenasilnog rješavanja međuljudskih nesporazuma,
- njegovanje pozitivnih emocija, lijepih, drugarskih, partnerskih i saradničkih,
- očuvanje kroz kontakte sa vršnjacima i drugima oko sebe integritet svakog djeteta,
- zaštita od nepovoljnih psihosocijalnih uticaja,
- podrška razvoju primarnih socijalnih kompetencija,
- razvijanje moralnih vrijednosti kod djece (dobro, loše),
- podrška razvoju slike o sebi, o svojim mogućnostima i sticanju povjerenja u sebe i svoje sposobnosti,
- razvijanje kod djece pozitivanog odnosa prema radu i stvaralaštvu,
- naučiti djecu da se nose sa neuspjehom, da iz greške izvuku pouku,
- uključivanje djece u implementiranje prostora u kojem borave,
- poboljšanje sposobnosti uspostavljanja verbalnog i neverbalnog kontakta sa osobama drugih socijalnih grupa.

1. Spoznajni razvoj

Ciljevi:

- razvijati interesovanja za prirodne pojave, za biljni i životinjski svijet i događaje iz okoline,
- razvoj sposobnosti induktivnog i deduktivnog zaključivanja,
- razvijati radoznalost i istraživački afinitet za upoznavanje okoline,
- poticati djecu da putem praktičnih postupaka, posmatranja, eksperimentisanja, provjeravanja i dokazivanja izgraduju osnove naučnog mišljenja,
- razvijati samostalnost za obavljanje fizioloških potreba, za održavanje lične higijene i obavljanje drugih aktivnosti,

- razvijati kognitivne sposobnosti kroz namjerno direktno posmatranje prirodnog okruženja izgradivati aktivni i stvaralački odnos prema svijetu,
- uticati na opći spoznajni razvoj a posebno na sposobnost opažanja, uvidanja veza, odnosa i zaključivanja,
- da se doprinosi razvoju radoznanosti, samostalnosti, inicijativnosti, kritičkog mišljenja i perceptivnosti,
- omogućiti razvoj spontane djecije radoznanosti za kvalitativne odnose u okolini.

Zadaci:

- razvijanje sposobnosti namjernog promatranja i razumijevanja pojava, procesa, predmeta, njihovo opisivanje i procjenjivanje primjenom postupaka ispitivanja, procjenjivanja, klasificiranja po pravilima,
- razvoj logičkog mišljenja i rasudivanja,
- razvijanje motivacije za pronađenje, istraživanje i eksperimentisanje,
- poticati i njegovati radoznanost djeteta kreirajući bogato okruženje
- stvarati problemske situacije u skladu sa uzrastom djeteta te omogućiti djetetu da se oproba u samostalnom rješavanju tih situacija, ohrabljivati ih i podržavati.

4. Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo

Ciljevi:

- omogućiti djeci da predviđaju i donose zaključke na osnovu razumljivosti sadržaja priče,
- poticati djecu na verbalno izražavanje misli, ideja i osjećanja u spontanim i organizovanim aktivnostima,
- podrška djeци da govore o svemu što opažaju, osjećaju, rađe i misle, što doprinosi njihovoj emocionalnoj i socijalnoj stabilitetu,
- stvaranje uslova za usvajanje pravilnog maternjeg i književnog jezika,
- odabrati materijale za čitanje koji oblikuju dječiji interes i razvojni nivo,
- poticati spoznajni razvoj djece kroz posjete okolini,
- poticati dijete da koristi novi i odgovarajući rječnik,
- razvijati kod djece vještina pažljivog slušanja,
- motivirati djecu da sacekaju na odgovor u toku razgovora,
- učiti djecu da oblikuju visinu i opseg glasa,
- stimulisati razvoj govornih vještina i samouverenost kada govore.

Zadaci:

- poticanje spontane govorne improvizacije, igre sa scenskom lutkom i stvaralačku aktivnost djeteta u oblasti govora,
- razvijanje kod djece ljubavi i interesovanja za knjigu,
- poticanje djece na uočavanju osnovnih elemenata priče (početak, sredinu i kraj),
- motivisanje djece da koriste govor prilikom rješavanja konfliktata,
- razvijanje vještina za aktivno slušanje,
- uticanje na tačnost izražavanja postepenim odstranjivanjem pojava zastajkivanja, zamuckivanja i tepanja,
- razvijanje pravilne diskriminacije i artikulacije glasova te raditi na bogaćenju rječnika i bogaćenju i razvoju rečenice.

- omogućavanje djeci da kroz igru dožive neka od najljepših ostvarenja dječije književnosti,
- razvijanje kritičnosti prema likovima u pričama a kroz njih raditi na razvijanju samokritičnosti kod djece,
- poticanje interakcije sa vršnjacima,
- razvijanje osjećaja i smisla za lijepo govorno izražavanje,
- motivirati djecu da sami učestvuju u osmišljavaju brzalica

II Osnove i aspekti programa

1.Opci podaci o predškolskoj ustanovi

Ustanova se nalazi u dijelu grada koji je pristupačan svim korisnicima. Za roditelje je osiguran parking prostor. Ustanova ne nudi usluge prevoza djece od kuće do predškolske ustanove jer sva djeca žive u okruženju, a i oni koji su udaljeni više od 5 km u ustanovu dolaze ličnim automobilima roditelja.

Tabela 1.

Naziv predškolske ustanove:	Privatna predškolska ustanova „Maglajska mala raja“ Maglaj	
Adresa:	Aleja Ilijana bb	
Akt o osnivanju:	Akt o osnivanju PPU „Maglajska mala raja“ ,1-02/16 od 1.6.2016.	
Akt o upisu u sudski registar:	Rješenje o registraciji u sudski registar br. 043-Reg-16-000658 od 11.7.2016.	
Akt o upisu u registar Ministarstva:	Rješenje o upisu Privatne predškolske ustanove „Maglajska mala raja“ Maglaj u Registar predškolskih ustanova Zeničko-dobojskog kantona br.10-38-5602-4-01/16 od 16.6.2016.	
Direktor:	Bočić Armina Telefon : 062-354-320	
Administrativni radnik:		
Stručni saradnici: logoped- surdoaudiolog, pedagog psiholog		
Fax :		
e-mail :	maglajskamalaraja@gmail.com	
Web site :		
Broj djece :	36	
Broj grupa :	2	
Ukupan broj zaposlenih:	6	
Ukupan broj odgajateljica:	3	
Ukupan broj zdravstvenih radnika:	1	
Ukupan broj ostalih zaposlenih :	1	
Broj objekata:	1	
	Centralnih:1	Područnih:

Tabela 2.

R.br.	Obilježje potpunosti	Brojno stanje po grupama					Svega
		Jaslice	Vrtić	Grupa OPO i O	Ostalo		
1.	Djeca bez majki	-	-	-	-	-	-
2.	Djeca bez oca	-	-	-	-	-	-
3.	Djeca bez oba roditelja	-	-	-	-	-	-
4.	Djeca sa oba roditelja	16	20	-	-	-	36

Tabela 3.

R.br.	Obilježje potpunosti	Brojno stanje po grupama					Svega
		Jaslice	Vrtić	Grupa OPO i O	Ostalo		
1.	Stanuje u porodici	16	20	-	-	-	36
2.	Stanuje u domu	-	-	-	-	-	-

Tabela 4.

R.br.	OBILJEŽJE OBRAZOVNOG STATUSA RODITELJA	ŠKOLSKA SPREMA RODITELJA								
		Bez škole	OŠ	SSIII	SSIV	VKV	VŠ	VSS	VSS23	SVEGA
1.	Oea	-	1	15	11	3	-	6	-	36
2.	Majke	-	1	8	13	3	3	9	1	36

Tabela 5

R.br.	NAČIN DOLASKA U PREDŠKOLSKU USTANOVU	BROJ DJECE KOJI DOLAZE		
		Pješice	Autobusom	Željeznicom
1.	Udaljenost do 5 km	36	-	-
2.	Udaljenost preko 5 km	-	-	-

Djeci će roditelji dovoditi vlastitim autom ili pješice.

2.Organizacija rada

Odgожно – образовни рад организован је у dvije odgojno – образовне групе:

1.mješovita jaslička grupa -djeca od 1 do 3 godine života

2.mješovita vrtička grupa -djeca od 4 do polaska u školu

U procesu организације и реализације одgojno- образовног рада i učenja zastupljenja je individualizacija.Polazi se od predpostavke da ne postoji dva djeteta koja na isti način ulaze u proces učenja.Ovakav pristup će omogućiti svakom djetetu da se razvija u skladu sa svojim sposobnostima,mogućnostima,potrebama i interesovanjima. U procesu odgoja koristi se značajna uloga odraslih:roditelji, stručne osobe, kao i drugi odrasli,ali i djeca iz okruženja. Razumjevajući značaj uključivanje porodice za svestran razvoj djece,kao i značaj u odnosu na uzajamno širenje pozitivnih uticaja,zalažemo se za uključivanje porodice u sve spektre života i rada u predškolskoj ustanovi.

Tabela 6.

R. br.	Objekat	Adresa	Broj telefona	Površina prostora		Funkcija prostora	Iznajmljeni prostor drugom korisniku
				Zatvoreni	Otvoreni		
1.	PPU „Maglajska mala raja“	Aleja Ijljana	062-354- 320	130m ²	380m ²	U upotrebi	

III Uslovi rada

1.Materijalno –tehnički uslovi rada

Opremljeni smo potrebnim didaktičkim sredstvima, naruještajem prilagođenim uzrastu djece. U svom sastavu imamo vlastitu kuhinju. *Namještaj* u ustanovi je sasvim funkcionalan i prilagođen zahtjevima dužeg boravka i bavljenja programiranim aktivnostima. Stabilne je konstrukcije, od prirodnog je materijala, prilagođen visini djece te je višenamjenski pogodan naročito u organizaciji rada po centrima i primjene savremene metodologije. Napravljen od materijala koji se lako održava, a obojen je skladnim privlačnim bojama.

Prostorni uvjeti za rad i boravak djece. U kuhinji i trpezariji su postavljene keramičke pločice kao i u toaletu. Posude i kuhinjska oprema također su prilagođeni broju djece i kapacitetima ustanove. Unutrašnjost posjeduje izdvojene prostore za ostavu, mokri čvor, odvojenu trpezariju i kuhinju. Utičnice su zaštićene od dohvata djece. Zidovi su ofarbani primamljivim bojama za djecu. Čistoća zraka se kontroliše provjetravanjem 2-3 puta dnevno. Dezinfekcija prostorija kao i igračaka se redovno primjenjuje. Prostor je ljeti jako udobne temperature a zime je potrebno malo dodatnog zagrijavanja gdje objekat posjeduje vlastito grijanje na struju.

Didaktička pomagala i igračke su uglavnom zaobljenih rubova, bez dijelova koji bi mogli prouzročiti posjećotine, obojene su privlačnim bojama, veličinom su prilagodene djetetu. Ustanova raspolaže dovoljnom količinom materijalno-tehničkih sredstava koja su neophodna za realizaciju programskih sadržaja. U upotrebi je raznovrstan materijal koji je napravljen od prirodnih materijala kao i specijalno dizajnirana nastavna pomagala koje izrađuju naše odgajateljice.

Biblioteka- Ustanova ima skroman knjižni fond koji uključuje literaturu za djecu i stručnu literaturu za odgajatelje.

1.1. Prostor

Tabela 7.

R.br.	PROSTOR	BROJ PROSTORIJA	POVRŠINA U m ²	NAPOMENA (izraziti funkcionalnost)
I	IZNAJMLJENI PROSTOR			
1.	Učionica	3	60	u funkciji
2.	Biblioteka	-	-	-
3.	Sala za tjelesni odgoj	-	-	-
4.	Kuhinja	1	2	u funkciji
5.	Trpezarija	1	6	u funkciji
6.	Soba za izolaciju	-	-	-
7.	Prostor za roditelje	-	-	-
8.	Kancelarijski prostor	-	-	-
9.	Sanitarne prostorije	1	2	u funkciji
10.	Ostali zatvoreni prostor	1	16	u funkciji
II	VLASTITI OTVORENI PROSTOR			
1.	Dječije igralište	-	100	U funkciji
2.	Dvorište	1	380	u funkciji
3.	Vrt	-	-	-
4.	Ostali otvoreni prostor	-	-	-
III	KORIŠTENI PROSTOR U TUĐEM VLASNIŠTVU			
	Ustanova koristi prostor u tuđem vlasništvu.	4	100	U funkciji
IV	IZNAJMLJENI VLASTITI PROSTOR DRUGOM KORISNIKU			
	Ustanova ne iznajmljuje vlastiti prostor drugom korisniku.	-	-	-

1.2. Didaktička sredstva i pomagala

Tabela 8.

R.br.	NAZIV	POTREBAN MINIMUM	POSJEDUJE	NAPOMENA (izraziti funkcionalnost)
1.	TV - prijemnik	3	2	u funkciji
2.	DVD player	3	1	u funkciji
3.	Grafskop	-	-	-
4.	Kasetofon	-	-	-
5.	CD player	-	-	-
6.	Projekciono platno	-	-	-
7.	Multimedijalni projektor	-	-	-
8.	Notebook PC	-	-	-
9.	Set igračaka - didaktika	1	1	-
10.	Muzički instrumenti	-	-	-
11.	Kompjuter	1	2	u funkciji
OSTALA POMAGALA U STRUČNOJ SLUŽBI				
1.	Kompjuter	-	1	u funkciji
2.	Kopir aparat	-	1	u funkciji
3.	Telefon	-	-	-
4.	Fax	-	-	-

Ustanova je dobro opremljena didaktičkim sredstvima i pomagalima s tim da ćemo u narednom periodu obnavljati i nabavljati nova sredstva i pomagala što će omogućiti odgajateljicama bolju pripremu za aktivnosti i sam odgojno – obrazovni rad u grupi.

1.3.Rad i organizacija kuhinje

Ustanova raspolaže vlastitim prostorom površine oko eca 8m² koja zadovoljava potrebe u procesu seriviranja obroka.Na poslovima serivaranja hrane te održavanju kuhinje i trpezarije angažovana je kuharica.Održavanje higijene radnih površina,opreme za rad, posuda za distribuciju hrane će biti na visokom nivou uz redovan ljekarski pregled i ovjeru sanitetskih knjižica koje doprinose zadovoljstvu korisnika naših usluga i općem izgledu PU.

Budući da je ishrana jedan od važnijih faktora koji uslovjavaju pravilan tjelesni i mentalni razvoj poštovati će se svi principi normirane, stručno organizovane i vođene ishrane od planiranje do distribucije .Jelovnik (u prilogu na kraju GPP) će pratiti potrebe za energetskom vrijednošću obroka i potrebe za hranljivim i zaaštitnim materijama za određeni

uzrast i određeno vrijeme obroka u ustanovi. Sanitarne preglede uposlenika kao i analize hrane vrši Institut za zdravlje i sigurnost hrane.

1.4.Organizacija prevoza djece

Prevoz djece nije organizovan, jer za to nema potrebe. Svaki roditelj dovodi i odvodi svoje dijete. Nema iskazanih potreba roditelja za prevozom djece u ovoj školskoj godini.

2.Kadrovske uslovi rada

Tabela 9.

IZVRŠIOCI	Broj potrebnih izvršilaca	Broj raspoloživih izvršilaca	Spol		Radno iskustvo	
			M	Ž	Do 20 god.	Više od 20 god.
a) Odgajateljice:	-	3	-	3	3	-
Profesori predškolskog odgoja	-	3	-	3	3	-
Nastavnici predškolskog odgoja	-	-	-	-	-	-
Ostalo (navesti)*prof.RN	-	-	-	-	-	-
b) Zdravstveni radnici:	-	1	-	1	1	-
Njegovateljice	-	-	-	-	-	-
c) Stručni saradnici:	-	-	-	-	-	-
Logoped-surdoaudiolog; pedagog-psiholog	-	-	-	-	-	-
d) Administrativno-tehničko osoblje	-	-	-	-	-	-
Administrativni radnik	-	2	-	-	-	-
e) Pomoćno i tehničko osoblje	-	-	-	-	-	-
Kuharica	-	1	-	1	1	-
Pomoćna kuharica	-	-	-	-	-	-
Servirka	-	-	-	-	-	-
Spremačica	-	-	-	-	-	-
Domar	-	-	-	-	-	-
f) Rukovodno osoblje	-	1	-	1	1	-
UKUPNO ZAPOSLENIH	-	6	-	6	-	6

U predškolskoj ustanovi je zaposleno 6 uposlenika.Broj stalno uposlenih je jedan (direktorica), tri odgajatelja koji su zaposleni na određeno vrijeme kao i zdravstvena rađenica. U ustanovi ne rade pripravnici. Poslove u kuhinji obavlja kuharica. Ustanova nema angažiranih spoljnih saradnika kao ni volontera i asistenata.

Tabela 12.

R. br.	PRIPRAVNIK	STRUČNI NAZIV	STRUČNA SPREMA	GODINE STAŽA	MENTO R	PRIPRAVNIČKI STAŽ	
						POČETAK	ZAVRŠETAK
1.							
2.							

Ustanova nema angažiranih pripravnika.

3.Zdravstveno-higijenski uslovi

Sav korisni prostor objekat se održava i to:

- svakodnevno održavanje higijene kompletнog prostora,
  - generalno-jednom u toku mјесeca,po potrebi i češće,
  - promjena posteljine-dva puta u toku mјесeca,po potrebi i češće,
  - redovno održavanje vanjskog prostora,
- Redovno pranje i dezinfekcija igračaka.

U cilju stvaranja povoljnih zdravstveno-higijenskih uslova ustanova redovno saraduje sa Institutom za javno zdravstvo ZDK te Higijensko epidemijskom službom Ju „Dom zdravlja“ Maglaj. Vrši se redovna proljetna i jesenja deratizacija a u slučaju ukazane potrebe na poziv ustanove. Vrši se redovan šanitarni pregled upoštenika. Svako dijete koje se prima u ustanovu mora proći pregled pedijatra. On utvrđuje zdravstveno stanje djeteta, kako bi u slučaju bilo kakvih specifičnosti ustanova mogla osigurati uvjete za optimalan rast i razvoj djeteta u kolektivu.

Ustanova prati važeće preporuke za rad predškolskih ustanova u vrijeme pandemije Covid-19 koje su izdate od strane Instituta za zdravlje i sigurnost hrane kao i provodenje Biosigurnosnih mјera za predškolske ustanove u kontekstu COVID-19 broj:02-22991/20 rod 18.09.2020.godine.

U skladu sa preporukama Instituta za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, rad je prilagođen novonastaloj situaciji i izmijenjen je način rada, kao i trajanje smjena odgajateljica. Sve izmjene su radene u cilju preveniranja širenja virusa COVID 19. Prostorije se redovno provjetravaju i dva puta dnevno se radi dezinfekcija radnih soba u kojima borave djeca (prvi put kada su djeca na ručku, a drugi put poslije radnog vremena. Također, dezinfekcija za ruke stoji na ulazu, na mjestu koje nije dostupno djeci. Dezinfekciju za ruke koriste samo radnici ustanove. Trećim licima nije dozvoljen ulazak u prostorije vrtića, ukoliko to nije neophodno. Prije ulaska u ustanovu treća lica su dužna popuniti epidemiološki upitnik i treba im se izmjeriti temperatura, te su dužni dezinficirati ruke sredstvom koje ima više od 70% alkohola. Na ulazu dežurna odgajateljica mjeri tjelesnu temperaturu djeci koja dolaze. Roditeljima nije dozvoljen ulazak u prostorije vrtića.

NAPOMENA: Na osnovu maila od strane INZS od dana 22.04.2022.god. krizni tim PPU „Maglajska mala raja“ prema procjeni je donio ODLUKU o ukidanju pojedinih preventino-higijenskih mјera iz Procedura za rad predškolskih ustanova, broj 1-463/22 , od 06.05.2022.god.

IV Sadržaj i obim odgojno-obrazovnog rada

U našoj predškolskoj ustanovi primjenjuje se Cjeloviti razvojni program predškolskog odgoja i obrazovanja koji donosi Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, a isti je objavljen u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona" br.08/11. Pored ovog programa planira se i realizacija programa za djecu u godini pred polazak u školu koja nisu obuhvaćena nekim oblikom predškolskog odgoja i obrazovanja, tj. obaveznih 180 sati prema važećem Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (za pedagošku 2021/22 naša Ustanova nije realizovala POPOIO iz nama nepoznatih razloga)

1. Brojno stanje odgojnih grupa

U ustanovi borave dvije grupe i to: mješovita jaslička i mješovita vrtička grupa.Jaslička grupa broji 16. djece a vrtička (mješovita) grupa je također grupa od 20.djece.

Tabela 13.

Cent ralni obje kat	ODGOJNE GRUPE U PREDŠKOLSKOJ USTANOVNI															UKUPAN BROJ DJECE	UKUPAN BROJ GRU PA	Ukupni broj grupa			
	JASLICE			VRTIĆ			GRUPA OPOIO			OSTALO											
	BROJ DJECE		BRO J GRU PA	BROJ DJECE		BROJ GRU PA I	BROJ DJECE		BRO J ORU -PA	BROJ DJECE		BRO J GRU PA									
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U			
1	9	7	16	1	11	9	20	1	-	-	-	-	-	-	-	20	16	36			
																		2			

2. Vrste programa u predškolskoj ustanovi

2.1. Cjeloviti razvojni program

Predškolski odgoj i obrazovanje na području Zeničko-dobojskog kantona, pa tako i u našoj ustanovi zasnovan je na humanističkom pristupu, odgoju i obrazovanju, savremenim naučnim dostignućima i teorijama o djetetovom razvoju i pravima djeteta i obavezno uvažava stepen razvoja djeteta, specifičnosti razvojnih mogućnosti i pojedinačne potrebe djeteta. Cjeloviti razvojni program predškolskog odgoja i obrazovanja se primjenjuje za djecu uzrasta od 6 mjeseci do polaska u školu. Diferencirano se primjenjuje za svaku odgojnu grupu, kako slijedi:

- Program njege i odgoja djece od 6 mjeseci do navršene treće godine života
Ovaj program u našoj predškolskoj ustanovi realizira se u jednoj odgojnoj grupi (mješovita jaslička) koja broji ukupno 16. djece.
- Program njege i odgojno-obrazovnog rada sa djecom u četvrtoj i petoj godini života. Ovaj program realizira se u jednoj odgojnoj grupi koja broji 20. djece.

2.2. Specijalizirani razvojni program

U našoj predškolskoj ustanovi je nije omogućen program produženog boravka za školsku djecu.

2.3. Interventni, kompenzacijski i rehabilitacijski program

Interventni, kompenzacijski i rehabilitacijski program je planiran da se realizuje ukoliko se u ustanovi ukaže potreba za pružanje pomoći i podrške djeci iz nepotpunih porodica, socijalno ugrođenih porodica, djeci izbjeglih i raseljenih lica, djeci koja imaju posebne obrazovne potrebe (djeca sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju).

2.4. Program jačanja roditeljskih kompetencija

Za roditelje djece polaznika naše predškolske ustanove organizovati će se edukativna predavanja koja se odnose na domen roditeljstva, zdravstvene njege djece, inkluzivnog obrazovanja, prevencije nasilja u porodici, prevencije vršnjačkog nasilja, predavanja za roditelje osnovnoškolskog uzrasta. Veoma bitan segment su informativni sastanci. Programi jačanja roditeljskih kompetencija se realiziraju u večernjim satima kada u ustanovi ne borave dječa.

2.5. Program za djecu pred polazak u školu

Ustanova se priključila na osnovu odobrenja MONKS-a programu za djecu pred polazak u školu.

V Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnog rada

1. Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnih aktivnosti u odgojnim grupama

Planiranje odgojno - obrazovnog rada se vrši na godišnjem, mjesecnom, sedmičnom i dnevnom nivoou, za svaku odgojnu grupu posebno. Akrivnosti će se vršiti prema potrebama, željama i interesovanjima djece.

Kada je riječ o navedenim temama odgajatelji i zdravstveni radnici će u skladu sa Cjelovitim razvojnim programom poštovati uzrasne karakteristike djece predškolske dobi.

Planiranje tema je etapno i prati potrebe djece.

NAZIV GODIŠNJE TEME	MJESEC	TROMJESEČNA TEMA	MJESOĆNA TEMA	SEMDIČNA TEMA
Dijete u centru aktivnosti	Septembar	Nešto staro, nešto novo	Ja i vrtić	1.Ja u vrtiću 2.Radnici i higijena 3.Lična i oralna higijena 4.Septembarski dani otpora
	Oktobar		Promjene u prirodi-jesen	1.Dječja nedjelja 2.Vremenske promjene i rad ljudi 3.Suniske životinje 4.Voće i povrće
	Novembar		Čula	1.Culo viđa 2.Culo sluha 3.Culo dodira 4.Culo okusa i mirisa
	Decembar	Zimske čarolije	Radujmo se,slavimo	1.Vremenske promjene,odjeća i obuća 2.Zimske radosti 3.Zima, e pa sta je... 4.Dječje radosti
	Januar		Dječije priče i igre	1.Pričam ti priču 2.Slobodne aktivnosti uz pokretno igre i igrokaze 3.Malo pozorište 4.Obljeti likovi i maske
	Februar		U našem gradu	1.Moj grad 2.Moj dom 3.Kultura življenja 4.Kino
	Mart	Moje okruženje	Perodice i vijesnici proljeća	1.Uža porodica 2.Šira porodica 3.Osjećanja 4.Vijesnici proljeća
	April		Proljeće	1.Vremenske promjene u proljeće 2.Biljke u proljeće 3.Ptice 4.Domaće životinje
	Maj		Ja,učesnik u saobraćaju	1.Insekti 2.Saobraćaj i ja 3.Vrste saobraćaja 4.Saobraćajni znaci
	Juni	Igre i ljetne radosti	Igri, uikad kraj	1.Tkmičarske igre 2.Igre bez granica 3.Voda u prirodi i život u vodi 4.Daj Sunču ruku
	Juli i avgust		U zdravom tijelu zdrav duh	1.Piramida ishrane 2.Vitaminii 3.Eksperimenti 4.Semije i izleti

NAPOMENA: Odgajatelji i zdravstveni zaposlenici će, u skladu sa Cjelovitim razvojnim

programom, poštjući uzrasne karakteristike djece predškolske dobi, te rukovodeći se ciljevima i zadaćima za svaku oblast pojedinačno, vršiti pripreme za realizaciju navedenih

tema. Aktivnosti odgajatelja i zdravstvenih zaposlenika bit će prikazane u pedagoškoj dokumentaciji / pisane pripreme toka aktivnosti, dnevnik rada, radni listovi.../.

Primjer mjesecne teme s podtemama i dnevnim temama:

MJESEC: Novembar

MJESEČNA TEMA: Nešto staro, nešto novo

1.Dječja nedjelja-sedmična tema

Dnevne teme:

- Izrada maski i jesenji maskenbal
- 2.Djeca šu ukras svijeta
- 3.Mašta može sveština
- 4.Igram do cilja
- 5.Samo je nebo naša granica

2.Vremenske promjene i rad ljudi- sedmična tema

Dnevne teme:

- Kad su laste odlazile
- Djedov šešir
- Vremenske prilike u jesen
- Rad ljudi u jesen
- Odijevanje u jesen

3.Šumske životinje - sedmična tema

Dnevne teme:

- Šuma
- Životinje-divlje i domaće
- Životinje u šumi
- Ježeva kućica-ptiča
- Lisica i roda-basna

3.Voće i povrće- sedmična tema

Dnevne teme:

- Voće
- Povrće
- Na pijaci
- Košutnjavi plodovi
- piramida ishrane

2.Planiranje inovacije

Za ovu školsku godinu kao inovaciju planiramo drugačije pristupiti planiranju i realiziranju zajedničkih aktivnosti u vrtiću nego što se inače radi. Godišnji plan i program bio bi isti za sve odgojno – obrazovne grupe (i jašličke i vrtičke). Ono što bi se razlikovalo jesu pojedine sedmične i dnevne teme. Planiranje sedmičnih i dnevnih tema bi teklo na takav način da odgajateljice – njegovateljice prije svega prepoznaju specifičnosti grupe sa kojom rade, interesovanje djece u grupi te da prilikom planiranja uvažavaju razvojne mape određenog uzrasta djece. Ovakav način planiranja daje nam jačiju sliku o napredovanju djece ali isto tako u narednom periodu izbjegći ćemo ponavljanje obradenih sadržaja. Također, na Stručnjim vijećima (svaki mjesec) pratit ćemo realizaciju ove inovacije, i u praksi je doradivati i usavršavati.Ostale inovacije ustanova ne planira.

3.Plan rada direktora predškolske ustanove

POSLOVI I RADNI ZADACI	BROJ SATI
1. Koncipiranje i izrada programa rada vrtića i organizovanje odgojno-obrazovnog rada: -planiranje, praćenje i analiziranje odgojno-obrazovnog rada u predškolskoj ustanovi, -programiranje rada predškolske ustanove, -izrada godišnjeg i mjesecnih planova rada,	8
2. Studijsko-analitički zadaci na unapređivanju odgojno-obrazovnog rada: -uvodenje savremenih oblika i metoda rada, -izrada analiza i izvještaja,	2
• Planiranje, pripremanje i vodenje sjednica stručnih tijela ustanove: -vodenje sjednica Stručnog vijeća, -praćenje rada Stručnog aktiva,	1
Planiranje rada stručnog, kolektivnog i individualnog usavršavanja -planiranje i organizovanje seminara, -prisustvovanje oglednim aktivnostima koje izvode odgajateljice, -analiza oglednih aktivnosti, -rad sa pripravnicima, -predavanja za roditelje, -rad na projektima iz oblasti odgoja i obrazovanja,	1
• Praćenje realizacije programa i podnošenje izvještaja: -praćenje realizacije cijelovitog razvojnog programa, -praćenje realizacije programa obveznog predškolskog odgoja i obrazovanja, -podnošenje izvještaja o realizaciji programa,	2
6. Pedagoško-instruktivni rad, predavanja, uvodenje inovacija, stručni rad sa pripravnicima, pripreme za rad: -organizovanje rada odgajatelja koji realizuju program obveznog odgoja i obrazovanja, -organizovanje oglednih aktivnosti za pripravnike,	8
7. Permanentna stručna saradnja unutar kolektiva: -prisustvovanje redovnim aktivnostima odgojnih grupa, -prisustvovanje priredbama i svečanostima, -organizovanje radionica za radnike, -realizovanje stručne teme na Stručnom vijeću.	2
8.Saradnja sa roditeljima i planiranje roditeljskih sastanaka i Vijeća roditelja: -organizovanje opštih roditeljskih sastanaka,	1
9.Stručno usavršavanje: -prisustvovanje seminarima u organizaciji Udruženje predškolskih radnika FBiH, -održavanje ogledne aktivnosti,	1

-realizacija teme na Stručnom vijeću,	
10.Vodenje pedagoške dokumentacije i evidencije o radu ustanove i os-tvarenju programa rada,	1
11.Učestvovanje u radu organa upravljanja,	5
12.Zastupanje i predstavljanje ustanove,	2
13.Rad na materijalno-finansijskim poslovima ustanove,	2
14.Organizacija rada stručne, tehničke i službe zaštite,	1
15.Saradnja sa stručnim institucijama i društvenom sredinom,	1
16.Planiranje izleta i posjeta kulturno-umjetničkim institucijama,	1
17.Ostali-neplanirani poslovi	1
UKUPNO	40

4.Plan rada stručnih saradnika

Ustanova nemaju stručnih saradnika, ukoliko dođe do toga izvršit ćemo dopunu GPR-a.

5.Plan rada Stručnog vijeća

Stručno vijeće čine svi stručni zaposlenici predškolske ustanove, a obavlja sljedeće poslove:

- a) prati i analizira organizovanje i realizovanje programa odgojno-obrazovnog rada;
- b) utvrđuje program stručnog usavršavanja odgajatelja i prati njegovo realizovanje;
- c) razmatra i utvrđuje prijedlog godišnjeg programa rada;
- d) razmatra i daje primjedbe na izvještaje o radu stručnih organa/komisija/odbora/aktivna;
- e) osniva, prati i analizira rad stručnih organa /komisija/odbora/aktivna;
- f) kandiduje predstavnika upravnog odbora;
- g) predlaže i prati realizovanje saradnje s roditeljima i lokalnom zajednicom.

(2) Stručnim vijećem upravlja i rukovodi direktor predškolske ustanove.

Stručno vijeće naše predškolske ustanove ujedno je i Stručni aktivi zbog malog broja uposlenika, pa se sadržaj Stručnog vijeća uglavnom poklapa sa obvezama Stručnog aktiva i saštanici se održavaju zajedno, jedanput mjesечно, a po potrebi i češće. Stručnim vijećem rukovodi direktorica, a rad Stručnog aktiva za ovu školsku godinu koordinira Hermina Kepić

Tabela 14.

R. br.	Sadržaj rada Stručnog vijeća	Vrijeme realizacije
1.	<ul style="list-style-type: none"> • Razmatranje izvještaja o radu za 2021/22 godinu, • Razmatranje prijedloga GPR, • Organizacija općeg i grupnih roditeljskih sastanaka, • Pripreme za Djeciju nedjelju (od 06.10. do 11.10.2022. godine), • Razno. 	septembar
2.	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza rada u proteklom periodu, • Rezultati realizacije Djecija nedjelja,,, • Izvještaj o realizaciji roditeljskih sastanaka, • Razno. 	oktobar
3.	<ul style="list-style-type: none"> • Obilježavaje Dana državnosti BiH, • Razno. 	novembar
4.	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija i izvođenje svečanosti povodom Dana dječje radosti, • Organizacija grupnih roditeljskih sastanaka, • Razno. 	decembar
5.	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija i realizacija zimske svečanosti • Priprema za organizovanje grupnih i općih roditeljskih sastanaka u I polugodištu • Analiza realizacije GPR u I polugodištu, • Organizacija svečanosti povodom Dana žena, • Razno. 	februar
6.	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija općeg i grupnih roditeljskih sastanaka, • Analiza održanih svečanosti povod Dana žena, • Razno. 	mart
7.	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza tekucih odgojno-obrazovnih problema • Planiranje završne svečanosti • Analiza uspjesnosti saradnje sa društvenom sredinom • Razno. 	april
8.	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza realizacije GPR, • Analiza realizacije plana stručnog usavršavanja, • Ispráej djece starijih grupa, • Razno. 	maj
9.	<ul style="list-style-type: none"> • Formiranje odgojnih grupa, • Plan rada za 2023/2024. godinu, • Razno. 	august

6.Plan rada Stručnih aktivita

Stručni aktivti odgajatelja organizuju kao aktiv ustanove (zbog malog broja djece). Stručni aktivti se bave svim važnim pitanjima odgoja i obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite u radu sa djecom od šest mjeseci do tri godine života (jaslice) i djece uzrasta od tri do pet godina života (vrtić). Svoju aktivnost u okviru aktivita odgajatelji ostvaruju organizovanjem sastanaka, radionica, razmjenom iskustava, demonstracijom oglednih aktivnosti jednom mjesечно.

U ustanovi djeluje *jedan stručni aktiv* koji sačinjavaju 1. odgajateljica i 1. direktorica. Plan rada *Stručnog aktivita je uskladen sa radom Stručnog vijeća*. Sastanci su najmanje jedanput mjesечно, a stručni aktiv svoj rad u toku ove školske godine usmjerava na sljedeće:

Plan održavanja oglednih aktivnosti prikazan je u tabeli 15.

Tabela 15.

R.br.	odgajatelj	Termin X	Termin XI	Termin XII	Termin III	Termin IV	Termin V	Odgojna grupa
1.	Bočić Armina			x				
2.	Hermina Kepić	X						vrtička
3.	Nadina Mahmutagić		X					Jaslice
4.	Selma Hsanic					x		Jaslice
5.	Amina Mušić				x			vrtička

7.Plan rada vijeća roditelja

Vijeće roditelja, između ostalog, usmjerava na aktivnosti koje se odnose na podizanje svijesti kod roditelja o potrebi uključivanja djece u predškolske ustanove, saradnju na polju kulturne i jajne djelatnosti, učešća i zastupanja u organima upravljanja. Posebnu ulogu Vijeće roditelja će imati u mjesecu junu tokom organiziranja završne priredbe. Članovi za vijeće roditelja su: Hadžić Mirela, Delić Jasmina i Ines Gračo.

Predsjednik vijeća roditelja je Delić Jasmina.

Tabela 15.a.

Mjesec	Sadržaj rada
X	Konstituisanje Vijeća roditelja, Izbor rukovodstva i usvajanje Poslovnika o radu; Usvajanje programa rada Vijeća za 2022/23. godinu.
XI	Učešće roditelja u obilježavanju praznika: -Dan državnosti -Dana dječije radosti.
II	Učešće roditelja u finansiranju djelatnosti predškolskog odgoja i obrazovanja (učešće roditelja u finansiranju predškolske ustanove), Učešće roditelja u obilježavanju 8. marta .
V	Učešće roditelja u organizaciji izleta i ekskurzije za djecu, Učešće roditelja u ispraćaju djece u školu, Analiza rada Vijeća roditelja.

8. Plan izleta i posjeta u bližoj okolini

Privatna predškolska ustanova „Maglajska mala raja“, u skladu sa svojim mogućnostima i specifičnostima organizacije rada planira izlete, posjete, ekskurzije i pedagoške radionice, a za ovu godinu planirali smo sljedeće:

Tabela br.16.

R. br.	Odgojna grupa-e	Aktivnost/mjesto realizacije/cilj aktivnosti	Mjesec
1.	vrtić	Obilazak spomena /Maglaj/ usvajanje osnovnog znanja	IX
2.	vrtić	Jesenji izlet/park/rekreacija i praktična primjena znanja o jeseni u prirodi	X
3.	Vrtić	Posjeta zubaru/objekat ordinacije/očuvanje zdravlja i druženje sa stomatologom	XI
4.	vrtić	Podjela novogodišnjih paketića/Centar za djecu sa posebnim potrebama/a razvoj osjećaja za humanost i razvoj svjesnosti o različitosti	XII
5.	Sve grupe	Svi na snijeg/ Dvorište PU/ Igre na snijegu , rekreacija, razvijanje takmičarskog duha	I
6.	vrtić	Posjeta biblioteci/ upoznavanje biblioteke/razvoj maštice i razvoj ljubavi prema knjigama	II
7.	vrtić	Centar za djecu sa posebnim potrebama / važnost i očuvanje porodice	III
8.	vrtić	Proljetni izlet/Gradina/ rekreacija, druženje i praćivanje i praktična primjena znanja o proljeću u prirodi	IV
9.	vrtić	Policijac u zajednici/policajci stanica/ svijest o sigurnosti-sigurnost učesnika u saobraćaju	V
10.	vrtić	Posjeta tvrđavi, rekreacija, druženje, takmičenje u sportdskim igrama, štafetna natjecanja, boravak u prirodi i sl	VI
11.	vrtić	Ljetna škola/objekat PU/ kreativnim radionicama učiniti rasput zanimljivijim	VII
12.	vrtić	Mjesec stvaralaštva/objekat PU/ kreativnim radionicama razvijati stvaralačke potencijale	VIII

9. Planiranje smjena, raspored radnog vremena za cijelokupno osoblje i dežurstva

R.br.	Zaposlenik-naziv radnog mjesto	Radno vrijeme
1.	Direktorica	7:00-15:30
2.	Odgajateljica	6:30-15:00 i 08:00-17:00
3.	Ostalo osobleje	8:00- 16:00

Od 6:30 vršit će se prijem djece ,a u 08:30h je doručak.Nakon doručka su aktivnosti u 11:30h je ručak i nakon toga spavanje do 14:00h a najdalje do 14:30h i odlazak djece kući.

10. Plan i program stručnog usavršavanja odgajateljica, njegovateljica, stručnih saradnika i rukovodnog osoblja

Individualno stručno usavršavanje će se organizovati kroz sljedeće oblike:

- Stalno praćenje stručnih listova,
- Obavezne konsultacije i međusobnu razmjenu mišljenja i iskustava,
- Konsultacije sa direktorom, stručnim saradnicima i stručnim nadzornicima;
- Koristenje interneta.

Kolektivno stručno usavršavanje će se odvijati kroz:

- Učešća u radu stručnih organa,
- Učešće u savjetovanjima, seminarima, konferencijama, kursevima, naučnim ekskurzijama, studijskim putovanjima i sl.

VI Njega i briga za tjelesni rast i zdravlje djece

1. Sigurnosno – zaštitni i preventivni programi

1.1. Vrtić kao zajednica koja uči

U adaptacionom periodu roditeljima, naročito roditeljima djece jasličkog uzrasta treba omogućiti da djecu dovode i odvode mimo utvrđenog rasporeda aktivnosti i odmora. Njegovateljice imaju ovlašćenja da se sa svakim roditeljem individualno dogovore o terminima dovođenja i odvođenja djece, dužini boravka i dr.

U ovom periodu, osim ovih pogodnosti, u dogovoru sa roditeljima ishranu djece treba prilagoditi ranije stečenim navikama u ishrani, vremenu uzimanja obroka, sadržaju, kvantitetu i kvalitetu hrane. Takođe treba poštovati individualne potrebe djece, ranije stečene navike, kao što su emocionalna vezanost djece za određenu igračku, predmet i sl.

Od prvih dana boravka djece u predškolskoj ustanovi suzbijati pojave agresivnog ponašanja i razvijati kod djece oblike međusobnog poštovanja, razumijevanja, tolerancije i altruizma.

1.2. Učenje životnih (socijalnih) vještina

Njegovateljice i odgajateljice će primjero djelovati na razumijevanju emocionalnih stanja djece naročito kod djece koja dolaze rano i ponekad zbog nenaspavanosti pokazuju nervozna ponašanja, plačljivost, nervozu i neraspoloženje.

Posebnu pažnju posvetiti izražavanju negativnih emocija (bijes, srdba, ljutnja) i usmjeravati djecu da te emocije ispoljavaju na pedagoški prihvatljive načine i samim tih razvijaju samokontrolu.

U međusobnim odnosima kod odraslih i kod djece ponekad dolazi do nedovoljnog razumijevanja i neprimjerenih reakcija pa je zbog toga neophodno razvijati vještinu nenasilnog rješavanja konfliktnih situacija.

Razvijati kod djece osjećaj pripadanja grupi te unutar te grupe razvijati drugarstvo, osjećaj, empatije, učiti ih da dijele sa drugima, da čekaju svoj red... Kroz sve zajedničke aktivnosti grupe razvijati poštovanje i samopoštovanje djece.

1.3. Diskretni personalni zaštitni postupci

Prilikom upisa djeteta roditelji prilažu ljekarsko uvjerenje ljekara pedijatra kao dokaz da je dijete psihički i fizički zdravo i sposobno za boravak u predškolskoj ustanovi. Na obrascu zahtjeva za prijem djeteta roditelji dostavljaju osnovne podatke o djetetu i o sebi. U međusobnim kontaktima koji slijede roditelji saznaju više podataka o njegovateljicama-odgojiteljicama koje rade sa djecom, a one saznaju više podataka o porodici djeteta, njegovom socijalnom porodičnom statusu. Podaci do kojih njegovateljice-odgojiteljice dodu trebaju imati status povjerljivih podataka.

Poštovati želje roditelja, koji iz opravdanih razloga, imaju određene zahtjeve vezane za njihovu djecu.

Proces socijalizacije kod djece je različit, što ovisi o sposobnosti djece da prihvataju novu sredinu i nove - nepoznate osobe i da se navikavaju na život u kolektivu. Proces socijalizacije kod djece je različit u pogledu trajanja. Dok se neka djeca vrlo lako adaptiraju, kod neke djece taj proces traje dugo, po nekoliko mjeseci pa i cijelu godinu. Djeci koja imaju problema sa socijalizacijom i njihovim roditeljima treba pomoći.

Djeci koja imaju status djece sa posebnim potrebama treba u procesu socijalizacije pružiti znatno više pažnje ali isto tako i djecu u grupi učiti da prihvataju i uvažavaju potrebe djece sa problemima u učenju i učešću.

1.4. Odgojna grupa kao mjesto sigurnosti odrastanja djece

Donoseći odluku da upišu dijete u predškolsku ustanovu, roditelji pored ostalih razloga navode kao jedan od razloga i sigurnost djece. Pod pojmom sigurnosti djece roditelji podrazumijevaju ne samo fizičku zaštitu djece nego i sigurnost pravilnog psihofizičkog razvoja. Osim stručnih osoba, predškolska ustanova djeci obezbeđuje boravak u čistim prostorijama opremljenim odgovarajućom opremom, sredstvima i igračkama.

Također, prilikom rada u vrtiću odgajateljice i njegovateljice uče djecu samozaštititi i zaštiti druge djece razvijajući kod djece niz pozitivnih osobina koje su cijenjene u društvu.

2. Saradnja sa roditeljima

2.1. Uspješna saradnja sa roditeljima

Prilikom upisa djeteta svaki roditelj u pismenoj formi preuzme obavezu saradnje sa predškolskom ustanovom sa ciljem praćenja psihofizičkog razvoja djeteta, čime praktično počinje proces uspješne saradnje. Osim ovog oblika saradnje, roditelji se svakodnevno dva puta viđaju sa njegovateljicama - odgajateljicama i u tim susretima razmjenjuju informacije. U toku godine roditelji prisustvuju na grupnim i na općim roditeljskim sastancima na kojima dobiju informacije o radu grupe i ustanove kao cjeline. O individualnim konataktima i roditeljskim sastancima vodi se odgovarajuća evidencija. Po potrebi, provode se ankete kao način ispitivanja mišljenja roditelja o određenim problemima.

Na grupnim roditeljskim sastancima, roditelji imaju mogućnosti da saslušaju pedagoško-psihološke teme iz programa edukacije roditelja, a putem postavljenih panoa sa informacijama informišu se o radu odgojne grupe. Svaka odgojna grupa na svom panou izlaže dječije likovne radove koji su svakodnevno dostupni roditeljima.

Prilikom realizovanja tema, svaki mjesec na oglasnoj ploči se izloži „Pismo za roditelje“, da bi roditelji imali uvid u ono što se radi svaki mjesec ali i da iznađu način da rad vrtića unaprijede svojim idejama i djelovanjem.

2.2. Posebno obrazovanje (edukacija) djece i roditelja

Temelj na kojem se gradi porodica i obrazovanje,kultura kao isvi ostali segmenti jednog savremenog društva jeste demokratija,društveni odnos u kojem se uči i čiji je cilj jednakost,pravda i tolerancija.Dijete predškolskog uzrasta je izrazito zainteresovano za upoznavanje okoline sto se najjasnije izražava u aktivnostima istraživanja pojava i predmeta,njihovih svojstava i odnosa.Zadatak odraslih je stvoriti bogat socijalni kontakt u porodici,predškolskoj ustanovi kroz praktične aktivnosti..Porodica i predškolska ustanova trebaju dopustiti djetetu da samo stekne dio znanja.Dijete će na taj način nučiti za čitav život.Dijte upoznaje sebe kroz igru,a odnos prema sebi gradi na osnovu komentara koje mu odrasli upućuju.PU je mjesto gdje se kod djeteta njeguje pozitivna slika o njemu.Njegovanjem pozitivne slike prema sebi doprinosimo razvoju djetetovog samopoštovanja,sigurnosti u sebe,pozitivan odnos prema drugima,povjerenje u druge.

2.3 Mjere sekundarne prevencije (djeca i roditelji)

Saradnja na lokaciji roditelj-dijete-odgajatelj je jedan od prvih načina evidentiranja mogućih ovisnosti kod roditelja,djece ili odgajatelja.Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju u članu 35 koji se odnosi na zdravstvenu zastitu zaposlenika,propisuje se da svi zaposlenici moraju biti zdravstveno pregledani do kraja septembra tekuće godine,te da lica koja boluju od zarazne bolesti ili duševne bolesti ili ima psihičke poremećaje ne moze obavljati odgojno-obrazovni rad u PU.Također uspješna saradnja porodice i PU može rezultirati i pravovremenim otkrivanjem mogućih ovisnosti kod djece, te zajedničkim preduzimanjem aktivnosti u cilju oticanja istih.Neophodno je uspostaviti saradnju i sa drugim ustanovama u cilju razmjene iskustava i pronalaženja najboljeg modela u procesu rješavanja problema.Mjere sekundarne prevencije u vrtiću imaju cilj pružiti optimalne uslove za normalan psihofizicki razvoj djeteta i formirati sretno i zadovoljno dijete.

3.Posebni programi

3.1. Posebni programi odgojno-obrazovnog rada sa djecom

- a) Rekreativni programi – jednodnevni izleti, zimovanja, sportska takmičenja, javni nastupi, šetnje i posjete, plivanje i druge sportske discipline se odvijaju kontinuirano prema utvrđenom planu i programu.
- b) Prisustvovanje kino projekcijama i pozorišnim predstavama; Ekološki projekti ce se odvijati kontinuirano tokom cijele školske godine .

3.2. Edukacija odgajateljica, njegovateljica, stručnih saradnika, direktora, vrednovanja (evaluacija) preventivnih programa

U procesu realizacije Posebnih programa ,ali i ostalih programa u PU vršit će se individualno usavršavanje odgajatelja,direktora i dr.kroz kontinuirano praćenje stručne literature i savremenih dostignuća iz oblasti koje su direktno vezane za aktivnost predškolskog odgoja i obrazovanja,zatim kroz sudjelovanje na seminarima,radionicama,predavanjima,..Evaluacija aktivnosti ce se izvrsiti putem zabilješki,anketa, upitnika a u saradnji sa institucijama i stručnim licima čija je primarna djelatnost realizacija ovakvih programa.

VII Komunikacija sa javnošću

1.Saradnja sa lokalnom zajednicom

Ustanova ima dobru saradnju sa domom zdravlja Maglaj, osnovnim školama sa područja općine,općinom Maglaj, policijskom stanicom, TV i radio Magalaj , gradskom bibliotekom,. Saradnja se ostvaruje s ciljem podizanja svijesti o potrebi uključivanja djece u predškolske ustanove, razvijanja kulturnih navika i rano prepoznavanje dječijih talenata, potrebe očuvanja narodnih običaja i tradicije, humanih akcija u saradnji s udruženjima i sl.

2. Saradnja sa širom društvenom zajednicom

Saradnja sa širom društvenom zajednicom ce se realizovati kroz posjete drugim predškolskim ustanovama,učenicima OŠ „Prva osnovna škola“ i OŠ „Osnovna škola“ u Maglaju i drugim institucijama i organizacijam. Naša predškolska ustanova ima uspješnu saradnju sa općinom Maglaj, vatrognsim domom, policijskom stanicom, poštom,... Saradnju namjeravamo produbiti i dalje, prvenstveno sa ustanovama u našoj općini kako bi razmijenili iskustva u radu.

Ovaj vid saradnje sa širom društvenom zajednicom biti ce realizovan samo uz saglasnost i pismeno odobrenej roditelja.

3. Javne manifestacije

Tabela 17.

Manifestacija	Datum(orientaciono)	Mjesto učešća	Sadržaj (program)
Osmi mart	Prva sedmica u martu	PU	Sadržaj prilagođen prazniku
Dan nezavisnosti	Posljednja sedmica u maju	PU	Sadržaj prilagođen priredbi
Dan državnosti	Posljednja sedmica u novembru	PU	Sadržaj prilagođena priredbi
Dan planete Zemlje	Sredina aprila	PU	Sadržaj prilagođena priredbi
„Dječija nedjelja“	Prve dvije sedmice oktobra	PU	Sportsko takmičenje, likovna izložba
Septembarski dani otpora grada Maglaja	Zadnja sedmica u septembru	Plato opštine	Sadržaj prilagođena manifestaciji
Završna priredba	Zadnja sedmica juna	PU	Sadržaj prilagođen priredbi
Novogodisnja priredba	Zadnji dan u mjesecu decembru	PU	Sadržaj prilagođen priredbi

VIII Prilozi

1. Evidentni list za odgajatelje/odgajatelje koji realiziraju kraće i specijalizirane programe sa 40-časovnom radnom sedmicom se radi na priloženom obrascu i prilaže se GPR-u kao njegov sastavni dio
(Tabela 10.)
2. Evidentni list za zdravstvene radnike sa 40-časovnom radnom sedmicom se radi na priloženom obrascu i prilaže se GPR-u kao njegov sastavni dio
(Tabela 11.)
3. Raspored rada u odgojnim grupama
4. Primjerak sedmičnog jelovnika

Tabela 10.

NAPOMENA

Pod ostalim poslovima se podrazumijeva planiranje, programiranje, i vrednovanje rada, pripremu prostora i poticaja, savjetodavni rad sa roditeljima i ostali poslovi stručnog usavršavanja.

Tabela 11.

Raspored rada u odgojnim grupama

- 1.Jaslička grupa- Nadina Mahmutagić i Selma Hasanić
- 2.Mješovita vrtička- grupa Amina Mušić i Hermina Kepić

U programu svih odgojnih grupa zastupljene su sve aktivnosti koje se implementiraju kroz:

- Zajedničke aktivnosti
- Aktivnosti po centrima
- Slobodne aktivnosti.

Zenica, 07.9.2022.god.

DIREKTORICA

Armina Bočić

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Armina Bočić", is placed over the typed name "Armina Bočić".

PRIVATNA PREDŠKOLASKA USTANOVA

„MAGLAJSKA MALA RAJA“

MAGLAJ

TEL.:062/345-320

Broj: 1-455/22

Datum: 20.10.2022.

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
OPĆINA MAGLAJ
Služba za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu,
opću upravu i društvene djelatnosti

PRIMLJENO	20.10.2022.		
ug. jedinica	Klasif. oznaka	Redni broj	Broj prikaza
		1462	

SLUŽBA ZA BORAČKU, INVALIDSKU I SOCIJALNU ZAŠТИTU, OPĆU UPRAVU I
DRUŠTVENE DJELATNOSTI

n/r Selena Šehić

PREDMET: Izvještaj o radu PPU „Maglajska mala raja“ za pedagošku 2021/2022. godinu,

Poštovani,

U prilogu Vam dostavljamo izvještaj o radu PPU „Maglajska mala raja“ za pedagošku 2021/2022. godinu, kao i Godišnji plan i program za pedagošku 2022/2023. godinu.

Srdačan pozdrav!

DATUM

20.10.2022.

ARMINA BOČIĆ

Armina Bočić

IZVJEŠTAJ O RADU PPU „MAGLAJSKA MALA RAJA“ ZA PEDAGOŠKU 2021/2022 GODINU

OSNOVNI PODACI O USTANOVİ

Naziv predškolske ustanove:	Privatna predškolska ustanova „Maglajska mala raja“ Maglaj	
Adresa:	Aleja Ilijana bb	
Akt o osnivanju:	1-02/16 od 1.6.2016.	
Akt o upisu u sudski registar:	043-Reg-16-000658	
Akt o upisu u registar Ministarstva:	10-38-5602-4-01/16	
Direktor:	Bočić Armina Telefon : 062-354-320	
Administrativni radnik:		
Stručni saradnici: logoped- surdoaudiolog, pedagog psiholog		
Fax :		
e-mail :	maglajskamalaraja@gmail.com	
Web site :		
Broj djece :	55	
Broj grupa :	3	
Ukupan broj zaposlenih:	7	
Ukupan broj odgajateljica:	4	
Ukupan broj zdravstvenih radnika:	1	
Ukupan broj ostalih zaposlenih:	1	
Broj objekata:	1	
	Centralnih:1	Područnih:

Odgojno – obrazovni rad organizovan je u tri odgojno – obrazovne grupe :

1. mješovita jaslička grupa - djeca od 1-3 godine života – 17 . djece
2. srednja vrtička grupa – djeca od 3-5 godina života – 19 . djece
3. starija vrtička grupa - - djeca od 5 godina do polaska u školu – 19. djece

U našoj predškolskoj Ustanovi primjenjuje se Cjeloviti razvojni program predškolskog odgoja i obrazovanja koji donosi Ministarstvo za obrazovanje, nauku kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, a isti je objavljen u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“ br.08/11. Pored ovog programa planira se i realizuje program za djecu u godini pred polazak u školu koja nisu obuhvaćena nekim oblikom predškolskog odgoja i obrazovanja

Planiranje odgojno – obrazovnog rada je vršeno na godišnjem, mjesecnom, sedmičnom i dnevnom nivou , za svaku odgojniju grupu posebno. Aktivnosti se vrše prema potrebama, željama i interesovanju djece.

Kada je riječ o temama odgajatelji i zdravstveni radnici su u skladu sa Cjelovitim razvojnim programom podčinjeni uzrasne karakteristike djece predškolske dobi.

Planiranje tema je etapno i prati poterebe djece.

Ustanova ima оформљен Stručni aktiv kao i Stručno vijeće roditelja za ped. 2021/2022 god. Koji su radili na osnovu svojih planova rada koji su donešeni za istu godinu.

U ustanovi su zaposlena 5 odgajatelja, medicinska sestra i kuvarica .

Plan izleta i posjeta bližoj okolini

Privatna predškolska ustanova „Maglajska mala raja”, u skladu sa svojim mogućnostima i specifičnostima organizacije rada planira izlete, posjete, ekskurzije i pedagoške radionice, a za ovu godinu planirali smo sljedeće:

R.b r.	Odgovnja grupa-e	Aktivnost/mjesto realizacije/cilj aktivnosti	Mjesec
1.	vrtić	Obilazak spomena /Maglaj/ usvajanje osnovnog znanja	IX
2.	vrtić	Jesenji izlet/park/rekreacija i praktična primjena znanja o jeseni u prirodi	X
3.	Vrtić	Posjeta zubaru/objekat ordinacije/očuvanje zdravlja i druženje sa stomatologom	XI
4.	vrtić	Podjela novogodišnjih paketića/Centar za djecu sa posebnim potrebama,a/ razvoj osjećaja za humanost i razvoj svješnosti o različitosti	XII
5.	Sve grupe	Svi na snijeg/ Dvorište PU/ Igre na snijegu , rekreacija, razvijanje takmičarskog duha	I
6.	vrtić	Posjeta biblioteci/ upoznavanje biblioteke/razvoj maštete i razvoj ljubavi prema knjigama	II
7.	vrtić	Centar za djecu sa posebnim potrebama / važnost i očuvanje porodice	III
8.	vrtić	Proljetni izlet/Gradina/ rekreacija, druženje i praćivanje i praktična primjena znanja o proljeću u prirodi.	IV
9.	vrtić	Policajac u zajednici/policijska stanica/ svijest o sigurnosti-sigurnost učesnika u saobraćaju	V
10.	vrtić	Posjeta tvrđavi, rekreacija, druženje, takmičenje u sportskim igrama, štafetna natjecanja, boravak u prirodi i sl	VI
11.	vrtić	Ljetna škola/objekat PU/ kreativnim radionicama učiniti raspust zanimljivijim	VII
12.	vrtić	Mjesec stvaralaštva/objekat PU/ kreativnim radionicama razvijati stvaralačke potencijale	VIII

REALIZOVANO:

- Obilazak spomen obilježja,
- Jesenji izlet,
- Posjeta zubaru,
- Svi na snijeg,
- Policajac u zajednici,
- Ljetna škola

Naša Ustanova je obilježila i niz značajnijih datuma kao što su:

- Septembarski dani otpora,
- Dječija nedjelja,
- Dan državnosti BiH,
- Novogodišnja priredba,
- Osmi mart

DATUM

20.10.2022.

ARMINA BOČIĆ

**PRIVATNA PREDŠKOLSKA USTANOVA „VESELA DUGA“
MAGLAJ**

**JIB 4219084950005 Adresa: ILIJASA SMAJLAGIĆA 79 MAGLAJ
74250, Bosna i Hercegovina**

PRIVREDNA BANKA SARAJEVO: 1011450073331917

e-mail: emina.ibranovic.87@gmail.com

Datum: 20.10.2022.godine

Broj: 58/2022

Općina Maglaj

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINA
OPĆINA MAGLAJ
Služba za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu
opću upravu i društvene djelatnosti

PRIMLJENO	20.10.2022.		
Org. jedinica	št. aktuel. ustanaka	Redni broj	Red pisanja
		4464	

PREDMET

**Izvještaj o radu PPU „Vesela duga“ za školsku 2020/2021 godinu i GPR
PPU „Vesela duga“ Maglaj za 2022/2023 godinu**

Poštovani,

Šaljem Vam Izvještaj o radu za PPU „Vesela duga“ Maglaj za 2021/2022 godinu kao i Godišnji plan i program rada Ustanove za 2022/2023 godinu.

DOSTAVLJENO:

1. OPĆINA MAGLAJ
2. A/A

DIREKTORICA

PRIVATNA PREDŠKOLSKA USTANOVA „VESELA DUGA“ MAGLAJ
JIB 4219084950005 Adresa: ILIJASA SMAJLAGIĆA 79 MAGLAJ 74250, Bosna i Hercegovina
PRIVREDNA BANKA SARAJEVO: 1011450073331917
e-mail: emina.ibranovic.87@gmail.com

Datum: 20.10.2022.

Broj: 57/2022

Općina Maglaj

PREDMET

Izvještaj o radu PPU "Vesela duga" Maglaj za školsku 2021/2022. godinu

PPU "Vesela duga" Maglaj nalazi se u sjevernom dijelu grada u ulici Ilijasa Smajlagića na broju 79. Vrtić je registrovan 22.07.2020. godine, a počeo je sa radom 03.08.2020. godine.

Opći podaci o predškolskoj ustanovi

U vrtićkoj 2021/2022 godini u vrtiću je upisano 50 - tero djece koja su raspoređena u 3 odgojno – obrazovne grupe:

Starija odgojno - obrazovna grupa broji 18 djece

Srednja odgojno - obrazovna grupa broji 18 djece.

Jaslicka odgojno - obrazovna grupa broji 14 djece.

Naziv predškolske ustanove:	Privatna predškolska ustanova „Vesela duga“ Maglaj		
Adresa:	Ilijasa Smajlagića 79		
Akt o osnivanju:	OPU-IP:181/2020 od 14.07.2020.		
Akt o upisu u sudski registar:	MBS: 43-05-004-20; JIB: 4219084950005		
Akt o upisu u registar Ministarstva:	10-34-03098-3-1-03/20 od 10.07.2020.		
Direktor:	Ibranović Emin	Telefon:	061/994-117 / 032-605-200
Sekretar:	/	Telefon:	/
Stručni saradnici:	/	Telefon:	/
Fax:	/		
e-mail:	emina.ibranovic.87@gmail.com		
Web site:			
Broj djece:	50		
Broj grupa:	3		
Ukupan broj zaposlenika:	7		
Ukupan broj odgajatelja:	4		
Ukupan broj zdravstvenih radnika:	1		
Ukupan broj ostalih zaposlenika:	2		
Broj objekata:	1	Centralnih:	1 Područnih: /

Objekat PPU „Vesela duga“ Maglaj je privatno vlasništvo. Ulagani hol posjeduje vješalice za odjeću, police za obuću koje su namjenjene i za sjedenje. Cijeli prostor ima centralno grijanje. Namještaj je funkcionalan i prilagođen uzrastu djece. U radnim sobama se nalaze stolovi i stolice koje su prilagođene uzrastu djece, drveni ormari sa plastičnim policama u kojima su smješteni dječije igračke i didaktički materijal. Biblioteka je u sklopu radne sobe koja se sastoji od stručne literature za odgajatelje, slikovnica za djecu, bajke i priče za laku noć. U vanjskom prostoru je mobiljar, dječije igralište od 360m². Kontinuirano tokom pedagoške godine prostorije se dopunjaju didaktičkim sredstvima i pomagalima. Potrošni materijal je pripremljen za novu pedagošku godinu i dopunjavat će se po potrebi.

U vrtiću se svakodnevno kupuju namirnice za pripremu svježih obroka. Na mjesecnom nivou se uzimaju uzorci hrane, brisevi radnih površina kao i druge usluge u saradnji sa Institutom za zdravlje i sigurnost hrane Zenica. Pored uposlenika, vrtić je spremna primiti osobe na stručno usavršavanje.

Vrtić se finansira od uplate roditelja koje na mjesecnom nivou iznose od 150,00 KM do 190,00 KM zavisnosti od usluga koje djeca koriste, zdravstvenog stanja djece, kao i dio sredstava iz budžeta Općine Maglaj.

Broj djece varira iz mjeseca u mjesec, određeni broj djece ima rezervisano mjesto, djeca su često bolesna i tokom bolesti Ustanova refundira sredstva roditeljima.

Problem sa kojim se Ustanova susreće je nabavka ogrijeva (peleta) koji je poskupio a kvalitet slabiji. Problemi postoji u radu Ustanove u smislu povećanja cijena svi životnih namirnica, goriva i drugih resursa. Vrtić trenutno ne može ići sa poskupljenjima, jer mnogi roditelji imaju minimalnu platu, dosta roditelja ima po dvoje djece upisane u vrtići.

Ustanova u toku svog rada je uspostavila odličnu saradnju sa lokalnom zajednicom, kao i sa drugim gradovima. U posjetu su nam dolazili pedijatar iz općine Dobojski jug, književnica iz Gračanice, razni animatori za djecu. Učestvovali smo u raznim humanitarnim akcijama za naše sugrađane, kao i nabavku ruksaka za djecu koja nisu u mogućnosti bila obezbijediti za početak školske godine.

Generalno problem sa kojima se sve predškolske Ustanove susreću je nemogućnost zaposlenja drugog kadra mimo Profesora predškolskog odgoja i obrazovanja, što je odluka Ministarstva za obrazovanje, nauku i kulturu i sport.

DIREKTORICA

Emilia Ibrahović
Vrtić predškolske ustanove Vesela Duga
Maglaj

Na osnovu člana 30. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 07/10), Upravni odbor PPU „Vesela duga“ Maglaj na sjednici održanoj dana 10.10.2022. godine, na prijedlog Stručnog vijeća i uz prethodno datu saglasnost Pedagoškog zavoda broj: 10-1-34-08411-922 od 29.09.2022., donosi:

GODIŠNJI PROGRAM RADA

PRIVATNE PREDŠKOLSKE USTANOVE „VESELA DUGA“ MAGLAJ ZA ŠKOLSKU 2022/2023. GODINU

Predsjednik Upravnog odbora

Amir Ibranović

U Maglaju, 13.10.2022. godine

Broj: 10-1-34-08411-2/22
Zenica, 29.9.2022. godine

Na osnovu člana 30., stav (2) Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju ("Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 7/10 i 8/12), Pedagoški zavod Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, daje:

S A G L A S N O S T

1.

PPU „Vesela duga“
(predškolska ustanova)

Maglaj
(mjesto)

na Godišnji program rada za školsku 2022/2023. godinu.

2. Sve izmjene podataka u Godišnji program rada na koji je data saglasnost, a do kojih dođe u toku školske godine, Predškolska ustanova je dužna dostaviti Pedagoškom zavodu.

O b r a z l o ž e n j e

Prijedlog godišnjeg programa rada je dostavljen dana 13.9.2022. godine. U Službenoj zabilješci od 28.9.2022. godine konstatirani su rezultati uvida u Prijedlog godišnjeg programa rada i obaviještena direktorica Ustanove. Dana 29.9.2022. godine zaprimljen je akt Predškolske ustanove broj 51/2022 od 29.9.2022. godine, kojim je obaviješten Pedagoški zavod da su izvršene ispravke u skladu sa Službenom zabilješkom.

S obzirom na naprijed navedeno, konstatira se da je Godišnji program rada predškolske ustanove urađen u skladu sa Metodologijom za izradu godišnjeg programa rada predškolske ustanove („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 5/11), te da su primjenjeni Pedagoški standardi i drugi propisi koji reguliraju ovu oblast.

Na akt Godišnjeg programa rada na koji je data saglasnost stručni savjetnik za oblast obrazovanja stavlja svoj potpis i na taj način potvrđuje autentičnost akta.

Godišnji program rada na koji je data saglasnost donosi Upravni odbor predškolske ustanove.

PREDMET OBRADILA: ,

Aldiana Nuhanović

Aldiana Nuhanović

Dostaviti:

1. Predškolskoj ustanovi;
2. Ministarstvu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport;
3. Arhiva.

DIREKTORICA

Aida Salkić

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE,
NAUKU, KULTURU I SPORT

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
ZENICA-DOBOJ CANTON
MINISTRY OF EDUCATION,
SCIENCE, CULTURE&SPORT

Broj: 10-34-12700-1-03/22
Zenica, 04.10.2022. godine

PPU „Vesela duga“
Ul. Ilijasa Smajlagića 79
74250 Maglaj

n/r direktorice

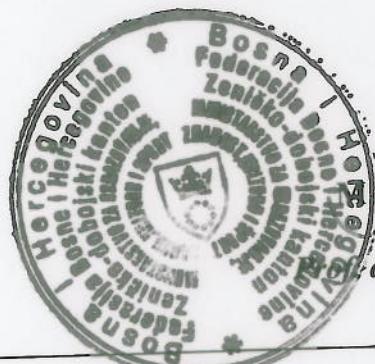
PREDMET: Odgovor na molbu, dostavlja se

Postupajući povodom Vašeg akta, broj: 50/2022, od 28.09.2022. godine, kojim od ovog organa kantonalne uprave tražite saglasnost za realizaciju specijaliziranog programa iz islamske vjeronauke, Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona očituje se kako slijedi:

U skladu sa članom 24. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10 i 8/12), resorno ministarstvo **daje svoju saglasnost** za realizaciju specijaliziranog programa iz islamske vjeronauke u školskoj 2022/2023. godini, koji je namijenjen djeci predškolskog uzrasta od 4 do 5 godina, prema već planiranom rasporedu i u okviru cijelodnevnog boravka djece, a koji će realizirati stručno lice iz navedene oblasti.

S poštovanjem,

Dostavljeno:
1 x Naslovu,
2 x a/a, 03-03

MINISTAR
dr. Spahija Ruzić

Bosna i Hercegovina, Zenica, Kučukovići br. 2
Tel: 032/460-840, fax: 460-842
e-mail min.obrazovanje@zdk.ba

SADRŽAJ GODIŠNJEG PROGRAMA RADA

I Cilj i zadaci / bitni zadaci i sadržaji /

1. Tjelesni i psihomotorni razvoj
2. Socio-emocionalni razvoj i razvoj ličnosti
3. Spoznajni razvoj
4. Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo

II Osnove i aspekti programa

1. Opći podaci o predškolskoj ustanovi
2. Organizacija rada

III Uslovi rada

1. Materijalno-tehnički uslovi rada
  - 1.1. Prostor
  - 1.2. Didaktička sredstva i pomagala
  - 1.3. Rad i organizacija kuhinje
  - 1.4. Organizacija prevoza djece
2. Kadrovski uslovi rada
3. Zdravstveno-higijenski uslovi

IV Sadržaj i obim odgojno-obrazovnog rada

1. Brojno stanje odgojnih grupa
2. Vrste programa u predškolskoj ustanovi
  - 2.1. Cjeloviti razvojni program
  - 2.2. Specijalizirani razvojni program
  - 2.3. Interventni, kompenzacijски i rehabilitacijski program
  - 2.4. Program jačanja roditeljskih kompetencija
  - 2.5. Program za djecu pred polazak u školu (djeca koja nisu obuhvaćena nekim oblikom predškolskog odgoja i obrazovanja)

V Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnog rada

1. Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnih aktivnosti u odgojnim grupama
2. Planiranje inovacije
3. Plan rada direktora predškolske ustanove
4. Plan rada stručnih saradnika
5. Plan rada Stručnog vijeća
6. Plan rada Stručnog aktiva
7. Plan rada Vijeća roditelja
8. Planiranje izleta, posjeta, radionica i slično
9. Planiranje smjena, rasporeda radnog vremena za cijekupno osoblje i dežurstava
10. Plan i program stručnog usavršavanja odgajatelja, stručnih saradnika i rukovodnog osoblja

VI Njega i briga za tjelesni rast i razvoj djece

1. Sigurnosno-zaštitni i preventivni programi
2. Saradnja sa roditeljima
3. Posebni programi

VII Komunikacija sa javnošću

1. Saradnja sa lokalnom zajednicom
2. Saradnja sa širom društvenom zajednicom
3. Javne manifestacije

VIII Prilozi

I Cilj i zadaci (bitne zadaće i sadržaji)

Predškolski odgoj čini početnu strukturu integralnog odgojnog sistema. Kao temeljni dio sistema ima nezamjenjivu ulogu u odgoju i obrazovanju djece. Predškolski odgoj je bitan segment uspostavljanja prvih temelja za izgradnju samostalne, autonomne, integrirane i stvaralačke ličnosti.

S pedagoškog gledišta rano uključivanje djece u razvijanje njihovih karakternih crta, sticanje potrebnih navika (higijensko - zdravstvenih, kulturnih, radnih, stvaralačkih i etičkih), identificiranje dispozicija za određene vidove stvaralaštva i osiguranje povoljnih uslova za intelektualni, tjelesni, moralni, estetski i radni odgoj ima nesumljivo veliku vrijednost za kasniji životni (porodični), profesionalni i radni razvoj mladog čovjeka. Uslovi života u prvim godinama djetinjstva odlučujući su faktor za to kakva će se ličnost formirati i kakva će ličnost biti tokom svog razvoja. Predškolski odgoj se zasniva na savremenim pedagoškim dostignućima i ne može se odvojiti od općeg cilja društvenog odgoja. Označava kamen temeljac i prvi stepen u razvoju buduće zdrave, stvaralačke, kulturne i društveno - korisne ličnosti.

Rano učenje djece i uravnoteženi razvoj njihovih psihičkih i emocionalnih sposobnosti ima veliko psihološko značenje. Dijete se znanstveno prati, posmatra, proučava, dijagnosticira, koriguje uz poduzimanje svih potrebnih stručnih mjera da bi bilo zdravo, osjećalo se sigurnim, zaštićenim, voljenim i da bi moglo zadovoljiti sve svoje osnovne biološke i psihološke potrebe.

Globalni cilj predškolskog odgoja i obrazovanja je da se u skladu sa realnim mogućnostima obezbijede uslovi za cijelovit razvoj i ostvarivanje prava djece u skladu sa Konvencijom UN o pravima djece, kroz odgovarajuću podršku porodicu razvoj i jačanje predškolskih institucija u ostvarivanju principa na kojima se zasniva predškolski odgoj i obrazovanje.

Opći cilj predškolskog odgoja i obrazovanja, kao integralnog dijela cjelokupnog sistema odgoja i obrazovanja u BiH je osigurati optimalne i jednake uslove da svako dijete, od rođenja do polaska u školu, razvija i ostvaruje intelektualne i tjelesne sposobnosti, kao i kompetencije kroz različite vidove kvalitetnog i profesionalno autonomnog institucionalnog i vaninstitucionalnog predškolskog odgoja i obrazovanja.

Predškolski odgoj i obrazovanje ima za cilj odgoj djece predškolske dobí prema zakonitostima njihovog tjelesnog i intelektualnog razvoja kako bi još od rođenja rasla, razvijala se i odgajala u jednakim i povoljnim uslovima u skladu sa najnovijim naučnim spoznajama i uslovima društvenog života.

Posebni ciljevi predškolskog odgoja i obrazovanja :

- Razvijati psihofizički razvoj djeteta i pozitivno uticati na formiranje ličnosti,
- Zadovoljavati potrebe djece za igrom i zajedničkim životom te uticati na pozitivan emocionalni i socijalni razvoj djeteta,
- Razvijati osjećaj patriotizma, radnih i kulturnih navika,
- Razvijati kognitivne sposobnosti djeteta neophodne za razumijevanje prirode, svijeta u kojem živi u skladu sa potrebama i interesovanjima,
- Razvijati socijalne i emocionalne sposobnosti, individualne odgovornosti za rad i život u zajednici,
- Razvijati govorne i komunikacijske sposobnosti,

- Razvijati fizičke sposobnosti, skladnog razvoja tijela i usvajanje zdravstveno-higijenskih navika;
- Pripremati djecu za dalji odgoj i obrazovanje,
- Razvijati sposobnosti za poštivanje ljudskih prava, osnovnih sloboda,
- Razvijati sposobnosti za život u demokratski uređenom društvu,
- Razvijati svijest o očuvanju životne okoline,
- Razvijati prepostavke za usvajanje socijalnih i moralnih vrijednosti demokratskog, tolerantnog i humanog društva.

Cilj njege, odgoja i obrazovanja predškolskog djeteta ostvaruje se u procesu realizacije općih zadataka njege i odgojno - obrazovnog rada i i specifičnih zadataka koji se posebno definišu za svaku odgojno - obrazovnu grupu.

Posebni zadaci predškolskog odgoja i obrazovanja :

- Obezbiti i osigurati djeci povoljne uslove za rast i razvoj, omogućiti im radosno djetinjstvo i razvijati osjećaj sigurnosti i sreće,
- Obezbiti odgoj i obrazovanje pod jednakim uslovima u urbanim i ruralnim sredinama,
- Obezbiti odgovarajuću podršku porodicama u provođenju konцепције predškolskog odgoja i obrazovanja,
- Obezbiti uključivanje djece sa posebnim potrebama u redovan odgojno-obrazovni program,
- Obezbiti dostupnost u korišćenju postojećih resursa u institucijama predškolskog odgoja i obrazovanja,
- Obezbiti kvalitetan program djeci u godini pred polazak u školu.

1. Ciljevi i zadaci Ustanove su da obezbijedi :

- Uslove za normalan boravak
- Stručni kadar za odgojno – obrazovni rad
- Poštivanja pedagoških standarda i normativa kada je riječ o broju djece u grupama i zaposlenicima
- Svakodnevno, temeljito održavanja higijene prostora (dnevnih boravaka, spavaone, mokrih čvorova)
- Saradnja sa roditeljima djeteta u cilju napretka razvoja djeteta
- Pravilna ishrana u skladu sa uzrasnim potrebama djece kao uslov za zdravlje i normalan fizički i psihički razvoj
- Obezbiti optimalne mikroklimatske uslove (temperatura prostora do 25°C)
- Prostor dovoljno osunčan, prozračan, osunčan
- Ishrana koja se sastoji od doručka, ručka, užina
- Fizičke mjere zaštite – sigurnost okruženja (zaštićeni radijatori, primjerene igračke, namještaj
- Sigurnost okoline – psihosocijalne mjere zaštite
- Obezbjeden ulaz u vrtić (nadzor osobe koje ulaze u vrtić)
- Važnost bavljenja tjelesnim aktivnostima i kvalitetno zadovoljavanje potreba za odmorom i snom

1.1. Tjelesni i psihomotorni razvoj

Ciljevi:

- Razvijanje motoričkih i funkcionalnih sposobnosti djece,
- Razvijanje prirodnih oblika kretanja uz pomoć kojih će dječaci ovladati prostorom,
- Razvijanje otpornosti organizma prema oboljenjima, deformitetima i očuvanje djece od povreda,
- Jačanje fizičkog zdravlja i otpornosti djece kao elementarnih uvjeta pravilnog razvoja svih organa i organskih sistema,
- Razvoj neophodnih navika u održavanju lične higijene i higijene okoline, kao i da se utječe na osamostaljivanje djece prilikom odjevanja i hranjenja,
- Utjecati na razvoj kreativnih navika,
- Utjecati na formiranje navika za svakodnevno obavljanje fizičkih vježbi,
- Utjecati na upoznavanje okoline i vlastitog tijela, te podržati spontano izražavanje pokretom pružajući mu u igri posebne emocionalne podrške,
- Poticati razvoj cijelovitog senzornog i perceptivnog potencijala djeteta, čula odgovornih za pravilnu percepciju i doživljaj okruženja.

Zadaci:

- Brinuti o dječjoj higijeni i poticati razvoj higijenskih navika, zadovoljavanje fizioloških potreba, pranje ruku, pranje zuba, umivanje, oblačenje, svlačenje, zakopčavanje, obuvanje obuće, pospremanje sobe, bacanje otpadaka na za to određeno mjesto, adekvatno oblačenje,
- Poticati razvoj krupne motorike kroz vježbe aerobne mišićne aktivnosti i prirodne oblike kretanja, razvoj osnovnih pokreta (hodanje, trčanje, skakanje, preskakivanje, poskakivanje, perjanje, ples), igre na spravama i sa spravama, izvođenje motoričkih igara i aktivnosti na zraku,
- Poticati razvoj fine motorike kroz manipuliranje igračkama, sitnim materijalima, raznim likovnim tehnikama (crtanje, slikanje, oblikovanje, bočkalice, nizanje bobica na vrpcu i dr.),
- Usavršavanje prirodnih oblika kretanja (dječje istraživanje prostora, oponašanje odgajatelja, slijedenje uputa-aktivnosti po zadatku),
- Razvoj koordinacije tijela i dječjih pokreta, koordinacije oko-ruka (razne takmičarske igre),
- Poticati razvoj ravnoteže (hodanje po crti, po gredi, držanje glave, savijanje, istezanje, okretanje, ljuštanje, kotrljanje, preskakanje užeta, lastike i slično),
- Razvoj osjetila dodira kroz igre loptom i drugim predmetima (vježbe bacanja i hvatanja, udaranje i šutiranje),
- Osigurati uslove za razvoj čula sluha, vida, mirisa i dodira (istraživanje okoline i susret sa raznovrsnim materijalima),
- Podsticati na pravilno vježbanje i oblikovanje tijela u cilju sticanja otpornosti organizma prema bolestima,
- Razvoj samostalnosti djece prepuštajući im određene odgovornosti, izbor sredstava, organizacija igre, postavljanje pravila i slično.
- Osigurati prostorne uslove (otvoreni i zatvoreni prostor), predmete, igračke i sredstva,
- Podsticati sposobnost odlaganja želje u razmjerama koje zahtijeva priprema za polazak u školu,
- Uključivanje odraslih u tjelesne aktivnosti i igru djece.

1. Socio-emocionalni razvoj i razvoj sposobnosti

Ciljevi:

- Očuvanje integriteta djeteta u kontaktu sa svojim okruženjem,
- Zaštita od nepovoljnih psihosocijalnih utjecaja,
- Zaštita osjećanja,
- Potpora razvoja primarnih socijalnih kompetencija,
- Uvažavanje potreba druge djece i odraslih,
- Njegovanje spontanosti i iskrenosti djeteta u kontaktu sa svojim okruženjem,
- Njegovanje odgovarajućih mehanizama samokontrole, važnih za brže osamostaljivanje,
- Da dijete stvori sliku o sebi, vlastitim mogućnostima i stekne povjerenje u vlastite sposobnosti,
- Podsticati dijete da usvaja saznanja o pravilima i normama ponašanja u okviru osnovnih moralnih vrijednosti (dobro-loše, štetno, opasno-korisno, ružno-ljepo),
- Da se podstiče razvoj empatije kod djece,
- Utjecati na formiranje izražavanja i kontrole osjećanja,
- Kultiviranje i razvoj pozitivnih emocija,
- Razvijanje povjerenja u vlastite mogućnosti,
- Podsticati razvoj samopouzdanja i samopoštovanja,
- Njegovanje pozitivnih emocija, lijepih, drugarskih, partnerskih i suradničkih odnosa, kao i uzajamno poštovanje i povjerenje,
- Da se djeca upoznaju sa činjenicom da ljudi imaju različite stavove, potrebe i vrijednosti koji mogu uticati na njihove akcije i pogled na svijet,
- Podsticati da njeguje toleranciju i pomaže u pronalaženju konstruktivnih i nenasilnih strategija rješavanja međuljudskih problema.

Zadaci:

- Razvijanje pozitivnog mišljenja o porodici, osjećanja pripadnosti porodici, o samom sebi te o tome da je porodica uredena zajednica u kojoj se svako ponaša prema pravilima i da se članovi porodice trebaju razumijevati i paziti,
- Razvijati svijest kod djece o mogućnosti utjecaja čovjeka na okolinu, njegove odgovornosti za zbivanja u sredini u kojoj živi i na toj osnovi razvija ekološku svijest i kulturu (očuvanje prirode, način i mjesto odlaganja otpadaka) te utjecati na razvoj pojedinca da donosi ekološke odluke i sa njima uskladi svoje ponašanje,
- Razlikovanje živog i neživog svijeta koji okružuje dijete te upoznavanje karakteristika oblika ponašanja i oglašavanja životinja, upoznavanje grade, funkcije i naziva važnijih organa kod biljaka, životinja i ljudi; poticati na razmišljanje koji se insekti mogu posmatrati u prirodi,
- Uočavati jedinstvo organskog svijeta, povezanost, međuzavisnost i ravnotežu u prirodi,
- Posmatrati i tumačiti određene pojave i promjene koje su nastale čovjekovim djelovanjem,
- Podsticati emocionalnu stabilnost i njegovanje pozitivne emocije na osnovu osjećanja sigurnosti, povjerenja i prihvaćenosti u grupi, mogućnosti slobodnog ispoljavanja svojih emocija te kultivisanje dječje emocionalne sfere društvenosti, pozitivizma i humanosti,
- Uključivanje novih alternativnih mogućnosti da se zadovolje potrebe koje se ne mogu trenutno zadovoljiti,

- Njegovati sretan i bezbjedan emotivni boravak u vrtiću bez neprijatnih osjećanja i frustracija kako bi se unaprijedila emocionalna stabilitet i kako bi dijete stvorilo pozitivnu sliku o sebi,
- Razvijanje emocionalne osjetljivosti tj. sposobnosti da emocionalno reaguje na okolne pojave, prije svega u socijalnoj sredini (osjetljivost za pojave, emocije drugih ljudi, produbljivanje pozitivnih osjećanja- nježnost, sačešće, ljubav, simpatije),
- Stvarati uslove za bogaćenje i oplemenjivanje dječjih moralnih osjećanja,
- Obezbiti djetetu uspješnost u realizaciji aktivnosti unutar kojih će se osloboditi emocionalnih blokada i dati mu mogućnost da izrazi svoja negativna osjećanja bez potiskivanja, skrivanja i stida te da se planski radi na njihovoj eliminaciji bez frustrirajućih posljedica,
- Sticanje šireg socijalnog iskustva od onog u porodici, koje podrazumijeva upoznavanje ljudi, njihove djelatnosti i osnovnih socijalnih odnosa, te da se obezbijedi što bezbolnija adaptacija u sredini koja je različita od one u porodici,
- Podsticati razvoj društvenosti i socijalnih sposobnosti koje omogućavaju uskladivanje sa ljudima sa kojima se zajednički živi i u ustanovi, porodici i društvenoj zajednici te razvijanje empatije koja ima za cilj razvijanje afektivne komunikacije sa drugima, razumijevanje njihovih osjećanja putem opažanja,
- Poboljšanje sposobnosti uspostavljanja verbalnog i neverbalnog kontakta sa osobama drugih socijalnih grupa,
- Poboljšanje tolerancije nakon frustracije, podsticanje slobode, originalnosti i imaginacije u rješavanju konflikta te da se racionalno uspostavljaju kontakti i podstiču socijalni odnosi i pojačava kooperativno ponašanje ličnosti,
- Razvijati svijest o saobraćaju kao grani privrede koji se odvija po striktno utvrđenim pravilima. Razvijanje svijesti o kulturi ponašanja u saobraćaju, ponašanje u vozilima javnog prijevoza (igre u učionici vezane za saobraćaj, praktične vježbe prelaska na ulici i raskrsnicu),
- Uključivanje djece u oplemenjivanje prostora u kojem borave, prikupljanju i stvaranju muzejskih i etno zbirk,
- Otkrivati i njegovati nove mogućnosti saradnje, komunikacije i interakcije sa porodicom, lokalnom zajednicom, muzejom, pozorištem, domovima kulture, izdavačkim kućama, školama,
- Naučiti djecu da prepoznaju svoje mogućnosti, prednosti, lične granice, da steknu povjerenje u vlastite snage,
- Stvaranje grupnog identiteta kao kreativne kombinacije pojedinačnih identiteta te razvijati svijest o aktivnom doprinisu onoga što je važno za njega i njegovu grupu,
- Razvijanje sposobnosti stavljanja u emociju drugoga i da razvijaju strategiju davanja empatije,
- Podsticati djecu da se identifikuju sa problemom i da što autentičnije dožive i pokažu konkretnim ponašanjem,
- Naučiti djecu da se nose sa neuspjehom, da iz greške izvuku pouku,
- Pruziti ljubaznost, razumijevanje i podršku stvarajući situacije u kojima dijete može dobro da se osjeća i opušta,
- Razvijati saradnju i kooperativnost u igrama koje ne sadrže takmičenje,
- Podsticati sposobnost za problem-situacije i snalaženja u njima na konstruktivan način.

2. Spoznajni razvoj

Ciljevi:

- Da se doprinosi razvoju općih osobina ličnosti djeteta: radoznalost, samostalnost, inicijativnost itd.,
- Razvijati spontanu dječju radoznalost za kvantitativne odnose u okolini i omogućiti mu verbalizaciju tih odnosa,
- Poticati razvoj kritičkog mišljenja,
- Razvijati divergentno mišljenje putem rješavanja problemskih zadataka,
- Pomoći djetetu postupno prelaženje od perceptivno-praktičnog na više oblike mišljenja,
- Poticati i razvijati interes za prirodne pojave, biljni i životinjski svijet iz neposredne okoline,
- Razvijati kod djece sposobnost uočavanja kvantitativnih odnosa u neposrednoj okolini, shvaćanje tih odnosa i rješavanje problema kvantitativnih odnosa primjenom najjednostavnijih operacija,
- Razvoj sposobnosti induktivnog i deduktivnog zaključivanja,
- Sticanje samostalnosti u obavljanju neophodnih aktivnosti u održavanju osobne higijene, fizioloških potreba, oblačenja i održavanja čistoće tijela,
- Da se preko matematičkih spoznaja utječe na opći spoznajni razvoj djeteta,
- Izgradnja aktivnog i stvaralačkog odnosa prema svijetu,
- Podrška razvijevanju senzo-motoričke inteligencije, kao prvog sigurnog signalnog sistema za rano učenje i rješavanje razvojnih problema,
- Uspostavljanje interaktivnog odnosa prema sredini,
- Usavršavanje sposobnosti promatranja i razumijevanja pojava, procesa, predmeta – njihovo opisivanje i procjenjivanje primjenom postupaka ispitivanja, uspoređivanja, klasificiranja, uređivanja po zadatim pravilima ili kriterijima logičkog mišljenja i suđenja,
- Razvoj radoznalosti i istraživačkih afiniteta za upoznavanje okoline, motiva za pronalaženje i eksperimentiranje, za kritičku preradu i tumačenje saznanja o svijetu i pojavama u svom neposrednom okruženju.

Zadaci:

- Povećati čulne senzacije poticajnom sredinom i stalnom čulnom interakcijom sa sredinom,
- Poticati i njegovati prirodnu radoznalost djeteta kreirajući bogato okruženje (poticajan pribor, raznovrstan materijal), prostor i sredstva,
- Razvijanje sposobnosti zapažanja promjena u prirodi izmjenom godišnjih doba, karakteristike biljnog i životinjskog svijeta (aplikacije; priče, pjesme, enciklopedije, očigledne primjere),
- Poticati sposobnost uviđanja sličnosti i razlika između predmeta,
- Poticati samostalno i slobodno istraživanje karakteristika različitih materijala i predmeta - njihove upotrebne funkcije (radoznalost, inicijativnost, tačnost),
- Poticati formiranje kvantitativnih odnosa od jednostavnog ka složenom (jedan tebi, jedan meni; malo-mnogo; mnogo-jedan; mnogo-nijedan i slično) i da im se pomogne da shvate funkciju i prirodu matematičkih sredstava u rješavanju tih problema, te da primjenjuju neke početne matematičke postupke kao uvod u početnu matematiku,
- Stvarati problemske situacije u skladu sa uzrastom djece te omogućiti djetetu da se oproba u samostalnom rješavanju tih situacija, ohrabriyatih i podržavati,

- Poticati djecu da tragaju za zajedničkim rješavanjem praktičnih problema učestvujući u rješavanju postojećeg problema i odgovorom na postavljena pitanja,
- Poticati i podržavati radoznalost djece za brojeve, uočavanje razlika između predmeta i njihovo izdvajanje, uočavanje zajedničkih svojstava - sposobnost serijacije (upoređivanje po veličini - rastući ili opadajući niz; sposobnost klasifikacije - upoređivanje predmeta različitih svojstava; aktivnosti mjerjenja dužine i težine - dugo-kratko, teško-lahko),
- Poticati razvoj pamćenja kroz usvajanje priča, pjesama i drugih tekstova,
- Postupno shvatanje pojma skupa (kroz igre u centrima interesa),
- Podsticati na uočavanje oblika (okruglo-lopta i slično),
- Koristiti odgojne i životne situacije za opažanje veličina (veliko-malo; više-maњe),
- Orientacija u vremenu - realizacija kroz aktivnosti i ponavljanje u prigodnim situacijama: jutro-podne-večer,
- Podsticati kritičko mišljenje i logičke operacije te izgraditi osnovne kategorije uzroka, posljedica, ravnoteže, nepromjenjivosti,
- Podsticati izgradnju naučnog mišljenja putem praktičnih postupaka posmatranja, eksperimentisanja, predviđanja, provjeravanja (npr. rast biljaka),
- Poticati spoznajni razvoj djece kroz posjete okolini,
- Produbljivati i proširivati matematička znanja.

3. Govor, komunikacija, istraživanje i stvaralaštvo

Ciljevi:

- Poticaj djece na verbalno izražavanje misli, ideja i osjećanja u spontanim i organizovanim aktivnostima,
- Stvaranje bogate i poticajne sredine u kojoj će dijete uvidjeti smisao i vrijednost usmenog i pismenog izražavanja,
- Stvaranje uslova za usvajanje pravilnog maternjeg i književnog jezika,
- Stvaranje uslova u kojima će djeca dalje razvijati simboličko i kreativno mišljenje i imaginaciju koristeći različite medije (govor, tijelo, linije, prirodne i vještačke materijale, boje, zvuke, slike, pokret, maske i kostime, informacijsko-komunikacijske tehnologije),
- Odabir materijala za čitanje koji oslikavaju dječji interes i nivo razvoja,
- Omogućiti da djeca predviđaju i donose zaključke na osnovu razumljivosti sadržaja priče,
- Poticati dijete da koristi novi i odgovarajući rječnik,
- Poticati djecu da uočavaju osnovne elemente priče, početka, sredine i kraja,
- Stimulisati razvoj govornih vještina i samouverenost kada govore,
- Motivisati djecu da se oslanjaju na govor prilikom rješavanja sukoba,
- Uvježbavati sa djecom konvencionalne društvene izraze, poput uzvraćanja na pozdrav i slično,
- Učiti djecu da oblikuju visinu i opseg glasa,
- Razvijati kod djece vještinu pažljivog slušanja,
- Motivirati djecu da sačekaju na odgovor u toku razgovora,
- Obezbijediti stimulativnu sredinu u kojoj djeca mogu koristiti različite materijale kao što su boje, gлина, tkanina i papir prilikom kreiranja umjetničkih radova,
- Poticati djecu da koriste odgovarajući vokabular za opisivanje umjetničkih radova i materijala,

- Stimulisati djecu da jasno opisuju elemente koje su uočili u umjetničkom djelu, poput linije, oblika, boje i teksture,
- Savjetovati djecu da prilikom upotrebe materijala budu odgovorni i da ga čuvaju,
- Obezbijediti uslove za kreativno istraživanje,
- Razvijati čulni senzibilitet, posebno osjetljivost za estetske fenomene u prirodi, u predmetima iz svoje okoline i produktima likovnog izražavanja,
- Poticati sposobnost opažanja, uočavanja, razlikovanja, odabira i zadržavanja u svijesti vizuelnih podataka o bojama, oblicima i njihovim kombinacijama,
- Razvijati sluh, ritam, muzičku memoriju, muzički tukus i muzikalnost uopće,
- Omogućiti djeci da iskažu sposobnost stvaralačkog izražavanja svojih emocija i misli muzičkim sredstvima, komuniciranjem putem zvukova i glasova raznih vrsta, intenziteta i boje.

Zadaci:

- Njegovanje izražajnog govora, zvučno bogatog, i priјatnog za uho te razvijanje sposobnosti za pravilan izgovor,
- Razvoj intelektualnih sposobnosti djece kroz aktivnosti izražavanja,
- Razvoj govora (artikulacija, bogaćenje rječnika, razvoj rečenice) i komunikacijskih sposobnosti kroz poticanje radoznalosti djece za ljude, stvari, pojave i procese u okolini,
- Poticanje interakcije djeteta s vrišnjacima,
- Pomaganje djetetu u usvajanju osnovnih normi ponašanja,
- Podsticati razvoj vještine slušanja kao bitne komponente u komunikacijskom procesu i praćenja govora drugih,
- Podržavati stvaralačku aktivnost djeteta u oblasti govora,
- Omogućiti doživljavanje najljepših djela dječje literature,
- Sistematski uticati na razvoj i pravilno funkcioniranje govornog aparata i uporedo raditi na pravilnoj diskriminaciji i artikulaciji glasova, uticati na tačnost izražavanja postepenim odstranjivanjem pojava zastajkivanja, zamuckivanja i tepanja, tako da se preduprijeđe pojava nerazvijenog govora i govornog poremećaja,
- Otkrivanje sopstvenih mogućnosti izražavanja i komuniciranja putem verbalnih i neverbalnih poruka,
- Upoznavanje sa tvorevinama narodne i umjetničke književnosti naših i drugih naroda: bajke, basne, brzalice, recitacije, priče, razbrajalice, zagonetke i drugo,
- Poticati razvijanje ljubavi prema slikovnici/knjizi i govornom stvaralaštvu,
- Podržavanje i stimulisanje svih oblika govornog stvaralaštva od heurističkog postavljanja pitanja, imaginativnog izmišljanja situacija, ekspresivnog izražavanja želja, zahtjeva, protesta, interakcionog, održavanje kontakta sa odraslima,
- Njegovanje logički povezanog i pravilnog izražavanja o svemu što djeca opažaju, rade, misle i osjećaju da im se tako pomogne da stiću emocionalnu i socijalnu sigurnost,
- Nastojati da se govorom utiče na saznanji razvoj i mišljenje djeteta,
- Razvijanje osjećanja i smisla za lijepo govorno izražavanje,
- Prilagodavanje situaciji u kojoj se odvija komunikacija i dijalog,
- Omogućiti uslove i realizaciju aktivnosti koje stimulišu pravilan govor,
- Podržavati ovladavanje sposobnosti da se govori pred većim brojem ljudi, te da djeca bez straha i ustručavanja slobodno opisuju, objašnjavaju, saopštavaju, upoređuju,
- Poticanje ovladavanja raznovrsnom upotrebom govora kao što su izražavanje želja i potreba,
- Da se sistematski radi na bogaćenju rječnika i rečenice te na razvoju logički povezanog i gramatički povezanog govora,

- Da se govorom utiče na sazajni razvoj i mišljenje djeteta,
- Priprema za proces pisanja (priprema ruke pomoću različitih materijala),
- Razvijati vizuelno i taktično opažanje,
- Podržavati i ohrabrivati svaki pokušaj likovnog izražavanja djeteta,
- Uvažavati i cijeniti individualnost, osjećanje, misli, doživljaj, ideje u kreativnom izrazu,
- Stvarati i obezbjeđivati uslove za razvoj stvaralačke i kreativne ličnosti, razvijanje čula i kultivisanje vizuelnih, taktičkih i akustičkih iskustava,
- Zadovoljiti potrebu djece za otkrivanjem novih stvari i raznovrsnih materijala, podstičući, razvijajući i njegujući njihove istraživačke težnje u svijetu likovnog stvaralaštva, omogućiti im da upoznaju likovni pribor, podloge i materijale, te da se njima spretno i slobodno služe,
- Podsticati sposobnost djeteta da opaža, uočava razlike, vrši odabir i zadržava u svijesti vizuelne podatke o bojama, oblicima i njihovim kombinacijama, otvaranje mogućnosti i pravca za bliža i dalja likovna istraživanja različitog oblika likovnog stvaralaštva za rad,
- Podsticati samostalnost u izboru materijala za rad, otkrivanje i eksperimentisanje u području dječjeg likovnog stvaralaštva te samostalan izbor teme,
- Usmjeravati pažnju djeteta i ukazivati mu na bogatstvo boja, oblika i linija u vizuelnoj stvarnosti, kao i na pojedina likovna djela likovne umjetnosti koja je primjerena njihovim razvojnim mogućnostima i interesovanju,
- Tragati za materijalima iz prirode i istražiti mogućnosti njihove primjene u radu sa djecom,
- Upoznati djecu sa tehnikama likovnog izražavanja te korelacijom raznih vrsta stvaralaštva (muzika, ilustrativno crtanje na motive priče),
- Biranje motiva koji zahtijevaju veću koordinaciju oko-ruka, veću lakoću u pokretu,
- Predstave djece o novim opažanjima i saznanjima o prostornim odnosima, materijalnim svojstvima i likovno-estetskom obilježavanju prostora, živih bića i predmeta u njihovoј okolini,
- Podsticati osjećaj djece za likovno-estetsko uređenje njihovog životnog i radnog ambijenta,
- Da se učvršćuju kulturne, higijenske i radne navike,
- Razvijati navike čuvanja tekovina materijalne i duhovne kulture,
- Podsticati razvoj sluha, ritma, kulture glasa i vještine pjevanja,
- Izbor pjesama u skladu sa interesima i uzrastom djece u kome će kriterij biti: kratak tekst, melodija koja se lako memoriše i ritam koji djeca mogu da prate,
- Podsticati djecu na samostalno muzičko izražavanje
- Organizovanje situacija u kojima će dijete slobodno da ispolji svoju maštu u igrolikim aktivnostima,
- Razvijati sposobnosti za doživljavanje i izražavanje muzike kroz ritam i pokret,
- Poticati inicijativu kod djece da biraju muzičku izvedbu, uz koji instrument vole da pjevaju, kako da koriste slobodu pokreta,
- Poticati muzički razvoj, ali ga ne forsirati kako ne bi došlo do suprotnog efekta,
- Sticanje sposobnosti izražavanja muzičke dinamike, ritma, sudjelovanje u horskim i individualnim izvedbama, prepoznavanje karaktera pjesme te sticanje prirodnosti i cjelovitosti dječjeg izraza kroz pjevanje, igranje, ritmičko kretanje, ples, likovno, govorno i dramsko izražavanje,
- Njegovati i kultivirati dječji glas (pravilno dišanje, jašan izgovor riječi, intonativno, tačno pjevanje pri individualnom i zajedničkom pjevanju);
- Upoznavanjem i njegovanjem sevdalinke podsticati ljubav prema domovini,

- Zajedno sa djecom izmišljati sadržaje za muzički centar i kontinuirano ga obogaćivati,
- Organizovati i praviti različite muzičke manifestacije (muzičko-scenske-plesne cjeline, odlaske na koncerte, muzičke radionice, maskembal),
- Obogaćivanje dječjeg emocionalnog razvoja uz pomoć muzike,
- Nastojati da muzika bude svakodnevno zastupljena u aktivnostima djece u vidu svih muzičkih izraza,
- Motivirati djecu da sami sudjeluju u izmišljanju brojalica,
- Odabirati muzičke sadržaje jednostavnih formi, kraćeg trajanja koji odgovaraju uzrastu i glasovnim mogućnostima djece,
- Uvođenje djeteta u više oblika igrovnih i stvaralačkih aktivnosti, podstičući njihovu samostalnost i inicijativu pri izboru aktivnosti,
- Podsticati djecu da razvijaju svoj dramski izraz organizovanjem raznovrsnih komunikacijskih situacija sa težištem na razvijanje i bogaćenje jezičke prakse,
- Razvijanje sposobnosti promatranja, podržavanja i simboličkog predstavljanja, u igri i drugim dramskim aktivnostima govora, glasova, gestova, izraza lica, držanja tijela, postupaka i ponašanja drugih ljudi i životinja,
- Podsticati djecu da se sami dramski organizuju kako bi došla do izražaja njihova samostalnost, spontanost, inventivnost u drami te da se na taj način razvija i sposobnost kritike sopstvene aktivnosti kako u drami tako i u svakodnevnom životu,
- Razvijanje sposobnosti za sudjelovanje u kolektivnoj dramskoj igri uz zadržavanje individualnosti svakog učesnika te jasnog govora u akciji da imaju svijest o tome da ih neko gleda i da ono što se gleda treba da prenese značenje igre ili priče,
- Podsticati uključivanje djece u likovnu opremu priredbi: plakati, pozivnice, kostimi, scenografija,
- Vođenje dramske radionice kroz razvojni, igrovni, stvaralački i interaktivni pristup sa djecom, snimanje dječjih predstava, kratkih filmova u kojima djeca sudjeluju.

II Osnove i aspekti programa

1. Opći podaci o predškolskoj ustanovi

Tabela 1.

Naziv predškolske ustanove:	Privatna predškolska ustanova „Vesela duga“ Maglaj			
Adresa:	Ilijasa Smajlagića 79			
Akt o osnivanju:	OPU-IP:181/2020 od 14.07.2020.			
Akt o upisu u sudski registar:	MBS: 43-05-004-20; JIB: 4219084950005			
Akt o upisu u registar Ministarstva:	10-34-03098-3-1-03/20 od 10.07.2020.			
Direktor:	Ibranović Emīna	Telefon: 061/994-117	032-605-200	
Sekretar:	/	Telefon: /		
Stručni saradnici:	/	Telefon: /		
Fax:	/			
e-mail:	emina.ibranovic.87@gmail.com			
Web site:				
Broj djece:	50			
Broj grupa:	3			
Ukupan broj zaposlenika:	7			
Ukupan broj odgajatelja:	4			
Ukupan broj zdravstvenih radnika:	1			
Ukupan broj ostalih zaposlenika:	2			
Broj objekata:	1	Centralnih: 1	Područnih: /	

Tabela 2.

R.br	OBILJEŽJE POTPUNOSTI	BROJNO STANJE PO GRUPAMA				SVEGA
		JASLIC E	VRTIĆ	GRUPA OPOIO	OSTAL O	
1.	Djeca bez majke	/	/	/	/	/
2.	Djeca bez oca	/	/	/	/	/
3.	Djeca bez oba roditelja	/	/	/	/	/
4.	Djeca sa oba roditelja	14	36	/	/	50

Tabela 3.

R.br.	OBILJEŽJE POTPUNOSTI	BROJNO STANJE PO GRUPAMA				SVEGA
		JASLICE	VRTIĆ	GRUPA OPOIO	OSTALO	
1.	Stanuje u porodici	14	36	/	/	50
2.	Stanuje u domu	/	/	/	/	/

Tabela 3.

Tabela 4.

R.br.	OBILJEŽJE OBRAZOVNOG STATUSA RODITELJA	ŠKOLSKA SPREMA RODITELJA								
		Bez škole	OŠ	SSS III	SSS IV	VKV	VŠ	VSS	VSS 2:3.	Svega
1.	Oca	/	/	28	10	/	/	10	2	50
2.	Majke	/	/	25	9	/	/	14	2	50

Tabela 5.

R.br.	NAČIN DOLASKA U PREDŠKOLSKU USTANOVU	BROJ DJECE KOJA DOLAZE			
		Pješice	Autobusom	Željeznicom	Automobilom
1.	Udaljenost do 5 km	3	/	/	/
2.	Udaljenost preko 5 km	/	/	/	47

2. Organizacija rada

Tabela 6.

R. br.	Objekat	Adresa	Broj telefona	Površina prostora		Funkcija prostora	Iznajmljeni prostor drugom korisniku
				Zatvorení	Otvoreni		
1.	Privatna predškolska ustanova „Vesela duga“ Maglaj	Ulica Ilijasa Smajlagića 79	061/994-117 032/605-200	130 m ²	360 m ²	U upotrebi	/
UKUPNO				130 m ²	360		

Objekat po tipu spada u stambeno-poslovne prostore. Objekat ima dovoljno prirodne svjetlosti, te ostalu infrastrukturu potrebnu za obavljanje djelatnosti predškolskog odgoja i obrazovanja.

Odgojno-obrazovni rad organizovan je u tri odgojno - obrazovne grupe:

1. mješovita jaslička grupa – djeca od 1 godine do 3 godine
2. srednja mješovita vrtička grupa - djeca od 3 do 4,5 godina života (poludnevni boravak)
3. starija mješovita vrtička grupa - djeca od 4,5 godina života do polaska u školu.

U procesu organizacije i realizacije odgojno-obrazovnog rada polazimo od holističkog pristupa koji je sastavni dio svih humanističkih teorija i polazi od shvaćanja da organizam u fiziološkom i psihološkom smislu može funkcionirati samo kao cjelina.

Kako bi se postigao holistički razvoj djeteta predškolske dobi u okviru odgojno-obrazovnog rada važno je:

- Omogućiti individualizaciju u procesu učenja koja polazi od pretpostavke da ne postoje dva djeteta koja na isti način ulaze u proces učenja. Ovakav pristup će omogućiti svakom djetetu da se razvija u skladu sa svojim sposobnostima, mogućnostima, potrebama i interesovanjima.
- Omogućiti konstruktivistički pristup koji polazi od činjenice da dijete teži tome da osmišli svijet koji ga okružuje, unoseći u taj proces svoje prethodno znanje i iskustvo.
- Realizacija kurikuluma primjerenog razvoju podrazumijeva da je svako dijete jedinstveno bice. Poznavajući razvojne karakteristike svakog pojedinog djeteta planirat će se igre i aktivnosti.
- Omogućiti progresivno obrazovanje koje se zasniva na razvojnim i konstruktivističko-interakcijskim procesima. U ovom procesu je značajna uloga odraslih (roditelji i stručne osobe u institucionalnom odgoju), kao i drugi odrasli i djeca iz okruženja. Razumijevajući značaj uključivanja porodice za svestran razvoj djece, kao i značaj u odnosu na uzajamno širenje pozitivnih utjecaja, zalažemo se za uključivanje porodice u sve aspekte života i rada u predškolskoj ustanovi.

III Uslovi rada

1. Materijalno - tehnički uslovi rada

Objekat PPU „Vesela duga“ Maglaj je privatno vlasništvo sa prostorom površine 490 m² (unutrašnji 130 m² i vanjski prostor 360 m²). Zatvoreni prostor sadrži: U visokom prizemlju se nalaze 2 radne sobe koje će se koristiti kao spavaone dječi sa pripadajućim namještajem, hol u kojem je okačena senzomotorička ploča, jedan mokri čvor sa 2 pločom odvojena toaleta prilagođena uzrastu djece i 2 umivaonika prilagođena uzrastu djece, predoblje koje može poslužiti kao izložbeni prostor i art centar. U suferenu se nalazi kancelarija sa kancelarijskim namještajem za menadžment predškolske ustanove, trpezarija, kuhinja uz koju je toalet za osoblje i 2 ostave. Ulazni hol posjeduje vješalice za odjeću, police za obuću koje su namjenjene i za sjedenje. Cijeli prostor ima centralno grijanje. Namještaj je funkcionalan i prilagođen uzrastu djece. U radnim sobama se nalaze stolovi i stolice koje su prilagođene uzrastu djece, drveni ornari sa plastičnim policama u kojima su smješteni dječije igračke i didaktički materijal. Biblioteka je u sklopu radne sobe koja se sastoji od stručne literature za odgajatelje, slikovnica za djecu, bajke i priče za laku noć. U vanjskom prostoru je mobilijar, dječije igralište. Kontinuirano tokom pedagoške godine prostorije se dopunjaju didaktičkim sredstvima i pomagalima. Potrošni materijal je pripremljen za novu pedagošku godinu i dopunjavat će se po potrebi.

Prostor

Tabela 7.

R.br.	PROSTOR	BROJ PROSTORIJA	POVRŠINA u m ²	NAPOMENA (izraziti funkcionalnost)
I	VLASTITI ZATVORENI PROSTOR			
1.	Radna soba	3	90,79	U upotrebi
2.	Igraonica	0	0	-
3.	Biblioteka	Biblioteka je u sklopu učionice.		
4.	Sala za tjelesni odgoj	-	-	-
5.	Kuhinja	1	8,13	U upotrebi
6.	Trpezarija	1	7,1	U upotrebi
7.	Spavaonica	Spavanje se organizira sa sklopivim krevetima u sklopu učionice.		
8.	Radionica	-	-	-
9.	Čitaonica	-	-	-
10.	Kancelarijski prostor	1	4,73	U upotrebi
11.	Sanitarne prostorije	2	9,91	U upotrebi
12.	Ostali zatvoreni prostori	1	5,67	U upotrebi
II	VLASTITI OTVORENI PROSTOR			
1.	Sportska sala	/	/	/
2.	Dvorište	1	360	U upotrebi
3.	Školski vrt	1	100	-
4.	Ostali otvoreni prostori	/	/	/
IV	IZNAJMLJENI VLASTITI PROSTOR DRUGOM KORISNIKU			
		/	/	/

1.2. Didaktička sredstva i pomagala

Tabela 8.

R.br.	NAZIV	POTREBAN MINIMUM	POSJEDUJE	NAPOMENA (izraziti funkcionalnost)
1.	TV-prijemnik	1	3	U upotrebi
2.	DVD player	0	1	U upotrebi
3.	Grafoskop	0	0	-
4.	Kasetofon	0	0	-
5.	CD player	1	1	U upotrebi
6.	Projekciono platno	0	0	-
7.	Multimedijalni projektor	1	1	U upotrebi
8.	Notebook PC	0	0	-
9.	Set igračaka-didaktika	1	5	U upotrebi
10.	Muzički instrumenti	1	3	U upotrebi
11.	Laptop	1	2	U upotrebi
OSTALA POMAGALA U STRUČNOJ SLUŽBI				
1.	Laptop	1	1	U upotrebi
2.	Kopir aparat	1	1	U upotrebi

3.	Telefon	I	1	U upotrebi
4.	Fax	0	0	

Didaktika i igračke

Vrtić raspolaže sa 3 seta Krin igračaka, zgodovoljavajućom količinom puzzli od različitog materijala i veličina prilagođenih djeci predškolskog uzrasta. Posjeduje znatne količine kolaž papira, blokova za crtanje, sveske A4 i A5 formata, hamer u bojama, karton, boje (drvene, voštane, tempere, flomastere, grafitne olovke, krede u boji), ljeplilo (selotejp, tečno). Također posjeduje bockalice raznih veličina i oblika, društvene igre (čovječe ne ljuti se, domino, parne slike i slično), 1 set - lutkarska pozornica - ginjoli (malo pozorište), setove igračaka koji predstavljaju određena zanimanja ljudi, kolekciju životinja (domaće, divlje, životinje dalekih krajeva, prahistorijske životinje), lutki, automobila, plišanih igračaka i druge slikovnica, hula-hop - 3 komada, memori igra - 4 komada, mozaik - 3 kutija, lopte - 2 komada, čovječe ne ljuti se - 2.

1.3. Rad i organiziranje kuhinje

Na poslovima pripremanja hrane, te održavanju kuhinje i trpezarije angažovana je jedna kuharica. Mjesečni jelovnik je osmišljen u skladu sa preporukama nutricionista, zajedno u saradnji roditelja i zaposlenika. Jelovnik je uskladen prema potrebama djece, te se isti mijenja ukoliko je neko dijete alergično na neke sastojke.

Kroz saradnju sa Zavodom za javno zdravstvo ŽE-DO kantona realizuje se Program higijenizacije. Tim Programom obuhvaćene su slijedeće aktivnosti:

- Ispitivanje zdravstvene ispravnosti namirnica uzetih slučajnim uzorkom,
- Pregled lica pod zdravstvenim nadzorom (brisevi ruku i radnih mantila),
- Kontrola higijene radnih površina, opreme za rad, posuda za distribuciju hrane,
- Kontrola energetske vrijednosti obroka,
- Kontrola i pregled uslova rada objekta,
- Pohadanje edukacije „Sanitarni minimum“, te polaganje ispita.

Budući da je ishrana jedan od važnijih faktora koji uslovjavaju pravilan tjelesni i mentalni razvoj djeteta, poštovat će se svi principi normirane, stručno organizovane i vodene ishrane od planiranja do distribucije. Jelovnik će pratiti potrebe za energetskom vrijednošću obroka i potrebe za hranjivim i zaštitnim materijama za određeni uzrast i određeno vrijeme boravka u ustanovi.

1.4. Organiziranje prevoza djece

Planirano je da roditelji prevoze djecu od stana/kuće do Ustanove i obratno.

2. Kadrovski uslovi rada

Tabela 9.

IZVRŠITELJI	Broj potrebnih izvršitelja	Broj raspoloživih izvršitelja	Spol		Radno iskustvo:	
			M	Ž	Do 20 god.	Više od 20 god.
a) Odgajatelji:						
Profesori predškolskog odgoja		4		4	4	
Nastavnici predškolskog odgoja						
Ostalo - nastavnik razredne nastave						
b) Zdravstveni radnici:		1		1	1	
c) Stručni saradnici:						
Pedagog/pedagog-psiholog/socijalni pedagog						
Psiholog						
Defektolog						
Logoped						
Ostalo						
d) Administrativno-tehničko osoblje						
e) Pomoćno i tehničko osoblje						
Kuharica/spremačica		1		1	1	
f) Rukovodno osoblje						
Direktor		1		1	1	
UKUPNO UPOSLENIKA		7		7	7	

Tabela 12.

R.br.	PRIPRAVNIK	STRUČNI NAZIV	STRUČNA SPREMA	GODINE STAŽA	MENTOR	PRIPRAVNIČKI STAŽ	
						POČETAK	ZAVRŠETAK
1.							

NAPOMENA: Ustanova nema pripravnika. Ukoliko u toku školske 2022/2023. godine dođe do promjena kada je riječ o pripravnicima izvršit ćemo dopunu GPR.

2. Zdravstveno-higijenski uslovi

Zdravstveno-higijenski uslovi u vrtiću su na zadovoljavajućem nivou. Sav korisni prostor objekta se redovno održava:

- Provjetravanje prostorija
- Svakodnevno održavanje higijene kompletнog prostora,
- Generalno - jednom u toku mjeseca, po potrebi i češće,
- Promjena posteljine – jednom sedmično
- Redovno održavanje vanjskog prostora,
- Redovno pranje i dezinfekcija igračaka,

Ustanova postupa prema proceduri za rad biosigurnosnih mjera Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica poštujući higijensko - epidemiološke mjere.

U cilju stvaranja povoljnih zdravstveno-higijenskih uslova Ustanova redovno saraduje sa Institutom za zdravlje i ispravnost hrane Zenica:

- Vrši se redovan pregled ispravnosti hrane i kuhinje- jednom mjesечно,
- Vrši se redovna proljetna i jesenja deratizacija kao i deratizacija u slučaju ukazane potrebe na poziv ustanove - dva puta u toku godine,
- Vrši se redovna dezinfekcija - polugodišnja,
- Vrši se redovna dezinfekcija - polugodišnja,
- Vrši se redovan sanitarni pregled zaposlenika – kuharice i medicinske sestre dva puta u toku godine, a ostalih zaposlenika jednom u toku godine,
- Kuhar ima uredno položen sanitarni minimum. (polaže svake četvrte godine)

U saradnji sa firmom Zeping d.o.o. Tuzla vrši se redovna obuka uposlenika iz oblasti protivpožarne zaštite (svake dvije godine), a svakih šest mjeseci službena osoba iz navedene institucije provjerava ispravnost PP aparata. Ustanova posjeduje 3 PP-aparata i kao i uredno označena mjesta evakuacije u slučaju požara.

IV Sadržaj i obim odgojno-obrazovnog rada

Predškolski odgoj i obrazovanje je početni stepen jedinstvenog sistema odgoja i obrazovanja, koji se ostvaruje kroz Cjeloviti razvojni program predškolskog odgoja i obrazovanja donešen od strane Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 8/11). Osnovac u realizaciji odgojno-obrazovnog rada predškolske ustanove, te njege i brige o djeci predškolskog uzrasta koja su uključena u institucionalni predškolski odgoj i obrazovanje, predškolska ustanova nalazi u Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju Zeničko-dobojskog kantona, Pedagoškim standardima i normativima za predškolski odgoj i obrazovanje, te Kriterijima finansiranja predškolskih ustanova.

1. Brojno stanje odgojnih grupa

Tabela 13.

OBJEKAT	ODGOJNE GRUPE U PREDŠKOLSKOJ USTANOVİ																UKUPAN BROJ DJECE	UKUPAN BROJ GRUPA		
	JASLJICE			VRTIĆ			GRUPA OPODIO			OSTALO										
	BROJ		BROJ	BROJ		BROJ	BROJ		BROJ	BROJ		BROJ								
	M	Z	U	M	Z	U	M	Z	U	M	Z	U	M	Z	U	M	Z	U		
Centralni objekat	4	4	1	1	1	7	1	9	36	2							21	29	50	
Ukupno			1				3	6	36									50		

2. Vrste programa u predškolskoj ustanovi

U školskoj 2022/2023. godini, kroz proces odgojno-obrazovnog rada, u skladu sa Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju ZDK, realizovat će se slijedeći programi:

2.1. Cjeloviti razvojni program

Cjeloviti razvojni program predškolskog odgoja i obrazovanja obuhvata program njege i odgojnog rada sa djecom od 6. mjeseci života do polaska u školu. Realizuje se tokom cijele godine kroz usmjerene aktivnosti u toku nastavne godine i slobodne aktivnosti u toku zimskog i ljetnog perioda.

Program njege, zaštite, odgoja i obrazovanja u sklopu cjelovitog programa realizuju dva odgajatelja i jedna medicinska sestra.

Sadržaj Godišnjeg programa rada prikazuje suštinu realizacije cjelovitog razvojnog programa kroz definisanje ciljeva i zadataka, organizaciju rada, te ostale sadržaje koji su prikazani, poštujući odredbe Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju ZDK, Standarde i normative za predškolski odgoj i obrazovanje, te ostale zakonske i podzakonske akte.

2.2. Specijalizirani razvojni program

2.2.1. Projekat engleskog jezika

U okviru specijaliziranog razvojnog programa u školskoj 2022/2023. godini realizovat će se Projekat engleskog jezika. Djeca predškolskog uzrasta pokazuju veliko interesovanje i sposobnost usvajanja stranog jezika. Na ovom uzrastu djeca razvijaju svoj maternji jezik, pa taj urođeni mehanizam usvajanja maternjeg jezika treba aktivirati u procesu usvajanja stranog jezika, u kome će djeca aktivno i kreativno učestvovati u skladu sa svojim psihofizičkim sposobnostima i interesovanjima. Podsticanje djece za učenje engleskog jezika postizat će se

kroz muziku i pokret, posmatranje, igru, glumu, crtanje i jednostavnu komunikaciju sa što manje prevodenja.

Realizacija programa planirana je u novembra 2022. godine, po prethodnoj pribavljenoj saglasnosti Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, a realizovat će se jednom sedmično u trajanju od 20 minuta. Ovu vrstu specijaliziranog programa na zahtjev zainteresovanih roditelja, realizirati će profesorica engleskog jezika, koja ima višegodišnje iskustvo u radu sa predškolskom i školskom djecom.

Osnovni ciljevi programa učenja engleskog jezika su:

- Podsticanje potrebe za učenjem stranog jezika,
- Sticanje navike kreativnog provođenja slobodnog vremena,
- Osposobljavanje za elementarno komuniciranje na stranom jeziku na usmenom nivou,
- Usvajanje fonetskog sistema engleskog jezika i ovladavanje vještina artikulisanja engleskog jezika,
- Upoznavanje drugih i različitih kultura i tradicija,
- Stvaranje osnove za dalje izučavanje engleskog jezika,

U učenju engleskog jezika primjenjivat će se slijedeći pristupi ili metode rada:

- Oralni pristup, u cilju usvajanja i razvijanja komunikativne kompetencije djeteta koje uči (sposobnost da se služi jezikom u stvarnim životnim situacijama),
- Integralni pristup - strani jezik se može usvajati mehanički i kognitivno, ali se na ovom uzrastu najlakše usvaja oponašanjem i ponavljanjem,
- Multimedijijski pristup- korištenje audio-vizuelnih sredstava sa ciljem podsticanja motivacije djeteta da progovori stranim jezikom,
- Ilustrativno-demonstrativna metoda (učenje pomoću slika),
- Dramatizacija kraćih tekstova.

Sadržaji koji se planiraju i realizuju u toku učenja engleskog jezika u vrtiću, prilagođeni su postojećem iskustvu i uzrasnim mogućnostima djece, a u skladu sa sadržajima koji se realizuju u okviru redovnog odgojno-obrazovnog rada.

2.3. Interventni, kompenzacijски i rehabilitacijski program

S ciljem podrške inkluziji djece sa posebnim potrebama, vrtić će realizovati ukoliko bude potreba za ovu vrstu programa i to na način da prihvati jedno do dvoje djece sa posebnim potrebama (ukoliko roditelji takve djece izraze potrebu za institucionalnim smještajem djeteta).

2.4. Program jačanja roditeljske kompetencije

U skladu sa savremenom koncepcijom predškolskog odgoja i obrazovanja, zahtjevima modernog društva koje naglašava značaj cjeloživotnog učenja, dječji vrtić postaje mjesto učenja djece i odraslih. Vrtić je mjesto koje svojom strukturom i organizacijom, te kompetentnom stručnošću može i mora odgovoriti na pitanja i dileme roditelja u njihovoj roditeljskoj ulozi.

Polazeći od razumijevanja roditeljskih potreba i zahtjeva osim uobičajenih oblika saradnje sa roditeljima (informativni roditeljski sastanci, individualni razgovori...), roditeljima omogućavamo da svoje roditeljske vještine i roditeljsku kompetenciju uče i usavršavaju kroz:

- Komunikacijske roditeljske sastanke - izmjena iskustva sa drugim roditeljima, provjera i nadopuna dosadašnjih znanja, razvijanje komunikacijskih vještina,

- Predavanja za roditelje organizirana u saradnji sa širom društvenom zajednicom (gosti predavači: pedijatri, stomatolozi, psiholozi, predstavnici drugih odgojno-obrazovnih ustanova...), upoznavanje sa institucijama koje mogu pomoći porodicama u zadovoljavanju potreba djece i roditelja, zaštiti zdravlja djece, sticanje novih znanja iz različitih područja,
- Radionice za roditelje „Škola roditeljstva“ - omogućiti samouvid u osobna znanja, osjećaje, mišljenja, vještine i ponašanja, odgojne stilove roditelja, usvajanje nenasilnih oblika komunikacije, razvijanje pozitivne slike o sebi, podizanje razine psihološke osjetljivosti roditelja za dječje potrebe, razvijanje kvalitete odnosa. Teme za radionice: komunikacija, emocionalni razvoj djeteta, roditeljske odgovornosti, kako dijete uči o svijetu oko sebe, obraditi i druge teme na prijedlog roditelja.
- Otvoreni dan vrtića – aktivno učešće roditelja u realizaciji odgojno-obrazovnog rada i zajednička druženja djece, roditelja i odgajatelja, što omogućava stvaranje iskustva zajedničkih, kvalitetnih i radosnih doživljaja roditelja i djece, učenje o važnosti razvojnih poticaja u igri, važnosti igre za razvoj djeteta, šta i kako se igrati s djecom, te kako kod djece izgraditi samopouzdanje,
- Info-centri i edukativni leci koji pružaju roditeljima dodatne informacije o ponašanjima djece u određenim situacijama, različitim odgojno – obrazovnim utjecajima na dijete, o važnim trenucima u životu djeteta.

U procesu realizacije ovog programa učešće uzimaju odgajatelji, uprava vrtića, roditelji i djeca.

2.5. Program za djecu pred polazak u školu (djeca koja nisu obuhvaćena nekim oblikom predškolskog odgoja i obrazovanja)

U 2022/2023. godini, po obezbjedenju finansijskih sredstava, ustanova planira realizaciju programa Obaveznog uključivanja djece u predškolski odgoj i obrazovanje u trajanju od 180 sati u godini pred polazak u školu.

V Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnog rada

1. Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnih aktivnosti u odgojnim grupama

Planiranje odgojno - obrazovnog rada se vrši na godišnjem, mjesечnom, sedmičnom i dnevnom nivou, za svaku odgojnu grupu posebno. Kada je riječ o navedenim temama odgajatelji će, u skladu sa Cjelovitim razvojnim programom, poštujući uzrasne karakteristike djece predškolske dobi, te rukovodeći se ciljevima i žadacima za svaku oblast pojedinačno, vršiti pripreme za njihovu operacionalizaciju. Aktivnosti odgajatelja bit će prikazane u pedagoškoj dokumentaciji (pisane pripreme toka aktivnosti, dnevnik rada, radni listovi...).

Godišnji plan i program u školskoj 2022/2023. godini

GODIŠNJA TEMA	MJESEC	MJESEČNA TEMA	SEDMIČNA TEMA
ISTRAŽIMO SVIJET KOJI NAS OKRUŽUJE	Septembar	SVIJET OKO MENE	1. Moje tijelo 2. Higijena tijela i prostora 3. Mjesto u kojem živim 4. Moj vrtić
	Oktobar	JESEN	1. Prava djeteta 2. Karakteristike jeseni 3. Plodovi jeseni 4. Ishrana
	Novembar	U NAŠEM GRADU	1. Saobraćaj 2. Učesnici u saobraćaju 3. Grad 4. Moja domovina
	Decembar	ZIMA	1. Karakteristike zime 2. Biljni i životinjski svijet zimi 3. Odjevni predmeti 4. Novogodišnje radosti
	Januar	DJEĆIJE RADOŠTI NA SNIJEGU	1. Izrada lutki 2. Pričam ti priču 3. Geometrijski oblici 4. Istražujemo veličine
	Februar	MOJA POREĐICA	1. Moja porodica 2. Moj dom 3. Selo i grad 4. Uža i šira porodica 5.

	Mart	PROLJEĆE	1. Mami na dar 2. Osnovne karakteristike proljeća 3. Vrijesnici proljeća 4. Ekologija
	April	ŽIVOTINJSKI SVIJET	1. Insekti 2. Kućni ljubimci i ptice 3. Domaće i divlje životinje 4. Zoološki vrt
	Maj	PREDŠKOLSKA GRUPA – ŠKOLA ZOVE ĐAKE NOVE MLADA GRUPA – SAOBRAĆAJ, VODENI SVIJET	1. Emocije 2. Muzički instrumenti 3. Škola 4. Ispracaj drugara u školu
	Juni	POČETAK LJETA	1. Ljetna druženja u prirodi 2. Igre u dvorištu 3. Ljetovanje 4. Hrana i odijevanje tokom ljeta
	Juli	MALI ISTRAŽIVAČI	1. Istraživanje okoline 2. Eksperimenti 3. Voda 4. Fizičke aktivnosti
	August	IGRI NEMA KRAJA	1. Čula 2. Muzičke aktivnosti 3. Dogodovštine sa ljetovanja 4. Najdraže igračke

Primjer mjesecne teme s podtemama i dnevnim temama:

Mjesec: Septembar – mjesecna

Tema: Svijet oko mene

1. Moje tijelo - sedmična tema
  - Upoznajmo tijelo
  - Moje ruke
  - Pokretna igra: Glava, ramena, koljena i stopala
  - Imitativna igra kod ljekara
  - Visina i težina

2. Higijena tijela i prostora - sedmična tema
  - Lična higijena
  - Oralna higijena
  - Priča po slikama: "Karijes"
  - "Veoma potrebna stvar"- priča o higijeni
  - Ko će prije? – takmičarska igra sa sredstvima za higijenu
3. Mjesto u kojem živim - sedmična tema
  - Kroz mjesto u kojem živim
  - Ustanove u mome mjestu
  - Šetnja gradom - upoznajmo ustanove u našem gradu
  - Sportska aktivnost - zamišljena šetnja gradom kroz poligon
  - Posjeta frizera
4. Prvi jesenji dan - sedmična tema
  - Odjevni i obuvni predmeti
  - Zanimanja ljudi u jesen
  - Pravimo zimnicu
  - Kišobran
  - Skoči - poskoči poligon

2. Planiranje inovacije

Osjećajući potrebu da se tema "Životinje" detaljnije obradi u vrtiću, nastala je ideja za inovaciju u 2022/2023. godini. Likovi iz bajki i basni su ono što djecu oduševljava, inspiriše, nasmijava, rastuže itd. Bez obzira na vrstu emocije koju pomenuti likovi izazivaju kod djece djeca se poistovjećuju sa omiljenim likovima. Vodeći se tom činjenicom i interesovanjima djece kada se djeca kroz razne aktivnosti upoznaju sa životinjama odlučili smo da to bude inovacija koju ćemo uvesti u vrtić i da će se realizovati na godišnjem nivou kroz mjesecne, odnosno sedmične teme. Naša inovacija će se zвати "Let kroz dječiji svijet" i kroz taj dječiji svijet trudit ćemo se da upoznajemo životinje. Svaki mjesec upoznavat ćemo drugu vrstu životinja:

Septembar:

"Septembarske priče - moji kućni ljubimci"

Oktobar:

"Jesen nam donosi - šumske životinje"

Novembar:

"Neka je srce puno Bosne - ptice selice"

Decembar:

"Decembar nam daruje - životinje zimi"

Januar:

"Zimski svijet - životinje hladnih krajeva"

Februar:

"Sve što volim - basne"

Mart:

"Proljetno budenje - mame i mladunci"

April:

"Čist i lijep moj grad - reciklaža - pravljenje maski"

Maj:

"Otkrivamo, saznajemo, stvaramo - farma"

Juni:

"Na livadi - insekti"

Juli:

"Vrijeme za igru - volio bih imati..."

August:

"U vodenim dubinama - životinje mora

Učeći o životinjama pokušati ćemo uticati na razvoj raznih sposobnosti kod djece predškolskog uzrasta. Uočavat ćemo razlike između životinja, učiti ih imenovati, oponašati te usvojiti karakteristike životinja u našoj bližoj okolini, ali i onih koje su jako, jako daleko. Uplovit ćemo i u svijet basni spoznavajući i upoznavajući karakteristike životinja kroz basne, upoređivati ih sa ljudima, vrednovati njihovo ponašanje (dobro - loše) i njihove osobine (dobar - zao, brz - spor, lijep - vrijedan). Razgovorom o životinjama, emocijama koje se pojavljuju u basnama doprinosit ćemo bogaćenju rječnika emocija, kao i cjelokupnom socio-emocionalnom razvoju djece.

Krajnji cilj ove inovacije kroz mjesecne teme i kontinuiran rad proširiti dječija znanja o životinjama, obogatiti vlastita iskustva djece, razvijati empatiju prema životinjama i sa djecom kvalitetno provoditi vrijeme u prirodi. Također, kroz ovu inovaciju ćemo raditi na socio-emocionalnom razvoju i razvoju logičkog promišljanja kod djece.

Projekat ove školske godine planirana je izrada igračaka na način dopunjavanja i izrade didaktičkih igračaka i materijala. (Biblioteka igračaka)

Početak projekta: oktobar - starija mješovite vrtićke grupe, decembar – jasličke grupe, februar – srednja mješovita grupa.

Mogući materijali za izradu: papir, karton, plastika, drvo, metal, platno, olovke, bojice, itd.

Cilj projekta: projekat ima za cilj dopunjavanje i izradu didaktičkih igračaka. Naime, naša postojeća biblioteka igračaka je opremljena jako kvalitetnim i raznovrsnim igračaka i materijalima za rad a mi ćemo je obogatiti izradom vlastitih igračaka/materijala. Također, materijale za izradu igračaka recikliramo od kartona, flaša ili vunice i na taj način učimo djecu kako i na koji način mogu koristiti već iskorištene predmete.

Razrada projekta: svaka grupa će na mjesecnom nivou a shodno mjesecnim, sedmičnim i dnevnim temama izraditi po jednu didaktičku igračku kroz materijal kojim će se u toku svojih aktivnosti koristiti a po završetku ih skladištitи u biblioteku igračaka. Na kraju mjeseca , kada se završe određene teme i korištenje didaktičkih igračaka/materijala. isti se odnose u "Biblioteku igračaka".

Skladištenje igračaka/materijala: u zavisnosti od konstrukcije i vrste izrađene igračke/materijala skladištim ih u kutije ili zip-zag vrećice. Svaka kutija/vrećica trebaju biti označene na sljedeći način:

TEMA: _____

IME ODGAJATELJICE: _____

UZRASNA GRUPA: _____

3. Plan rada direktora predškolske ustanove

	Poslovi direktora	Broj sati
1.	Koncipiranje i izrada GPR-a vrtića i organizovanje odgojno-obrazovnog rada	8
2.	Studijsko-analitički zadaci na unapređenju odgojno-obrazovnog rada	2
3.	Planiranje, pripremanje i vođenje sjednica stručnog vijeća vrtića	1
4.	Planiranje rada stručnog kolektivnog i individualnog usavršavanja	1
5.	Praćenje ostvarenja programa rada vrtića i podnošenje izvještaja	2
6.	Pedagoško-instruktivni rad vrtića, predavanja, uvođenje inovacija, stručni rad sa pripravnicima, pripreme za rad	8
7.	Kontinuirana stručna saradnja unutar kolektiva	2
8.	Saradnja sa roditeljima i planiranje roditeljskih sastanaka	1
9.	Stručno usavršavanje	1
10.	Vođenje pedagoške dokumentacije i evidencije o radu vrtića i ostvarenju programa rada vrtića	1
11.	Učestvovanje u radu Upravnog odbora ustanove	5
12.	Zastupanje i predstavljanje ustanove	2
13.	Briga o materijalno-finansijskim poslovima vrtića	2
14.	Organizovanje rada i zaštite o radu stručne i tehničke službe vrtića	1
15.	Saradnja sa društvenom sredinom i stručnim institucijama	1
16.	Planiranje izleta i posjeta kulturno-umjetničkim institucijama	1
17.	Ostali poslovi	1
UKUPNO		40

4. Plan rada stručnih saradnika

NAPOMENA: Ustanova nema stručnih saradnika. Ukoliko u toku školske 2022/2023. godine dođe do promjena kada je riječ o stručnim saradnicima izvršit ćemo dopunu GPR.

5. Planiranje rada Stručnog vijeća

Tabela 14.

R.br.	Sadržaj rada stručnog vijeća/aktivna	Vrijeme realiziranja
1.	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza stanja nakon upisa djece u vrtić - organizacija rada - Razmatranje i utvrđivanje prijedloga Programa rada za školsku 2022/2023. godinu - Pripreme za organiziranje grupnih i općeg roditeljskog sastanka u prvom polugodištu - Priprema za realizaciju projekta „Dječja nedjelja“ - Planiranje aktivnosti u cilju uvodenja inovacija u odgojno-obrazovni rad - Prijedlog tema stručnog usavršavanja odgajatelja - Izrada plana realizacije oglednih aktivnosti - Tekuća pitanja 	Septembar 2022. godine
2.	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza rada u proteklom periodu - Rezultati realizacije projekta „Dječja nedjelja“ - Izvještaj o realizaciji saradnje sa roditeljima i planiranje radionica - Stručna tema: Dijete i slikovnica – Mustabašić Naida - Tekuća pitanja 	Oktobar 2022. godine
3.	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekućih odgojno-obrazovnih problema - Analiza odnosa na relaciji odgajatelj-dijete-roditelj - Stručna tema: Muzičke igre i aktivnosti - Ibranović Emin - Tekuća pitanja 	Novembar 2022. godine
4.	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekućih odgojno-obrazovnih problema - Planiranje realizacije „Dana dječje radosti“ - Analiza saradnje sa društvenom sredinom - Stručna tema - Razvoj socijalne vezanosti u ranom djetinjstvu - Mahmić Alisa - Tekuća pitanja 	Decembar 2022. godine
5.	<ul style="list-style-type: none"> - Razmatranje izvještaja o radu odgajatelja za prvo polugodište - Pripreme za organizovanje grupnih i općeg roditeljskog sastanka u drugom polugodištu - Stručna tema - Neodvojivost njege, odgoja i obrazovanja u jaslicama – Botić Sara - Tekuća pitanja 	Februar 2023. godine
6.	<ul style="list-style-type: none"> - Aktuelna problematika - Analiza provedbe programa zdravstvene zaštite - Tekuća pitanja 	Mart 2023. godine
7.	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekućih odgojno-obrazovnih problema - Planiranje završne svečanosti - Analiza uspješnosti realizacije saradnje sa društvenom sredinom - Stručna tema - Značaj imunizacije u predškolskom dobu - Hekić Aida - Tekuća pitanja 	April 2023. godine

8.	<ul style="list-style-type: none"> - Aktuelna problematika - Stručna tema - Razvoj predmatematičkih vještina u ranoj dobi djeteta – Husanović Harisa - Izvještaj odgajatelja o toku priprema za završnu svečanost - Tekuća pitanja 	Maj 2023. godine
----	--	---------------------

Napomena: Zbog malog broja grupa Stručno vijeće ujedno će biti i Stručni aktiv.

6. Plan rada stručnih aktiva

Tabela 15.

R.br.	Direktor/Odgajatelj	Termin za oglednu aktivnost						Odgojna grupa
		X	XI	XII	III	IV	V	
1.	HUSANOVIĆ HARISA - odgajatelj	X						Starija mješovita vrtička grupa
2.	BOTIĆ SARA - odgajatelj			X				Jaslice
3.	MUSTABAŠIĆ NAIDA - odgajatelj				X			Srednja mješovita vrtička grupa
4.	MAHMIĆ ALISA - odgajatelj						X	Starija mješovita vrtička grupa

7. Plan rada vijeća roditelja

U cilju ostvarenja ciljeva i zadataka predškolskog odgoja i obrazovanja pravo i obaveza roditelja je formiranje Vijeća roditelja, a obaveza ustanova je pružiti pomoć u tome. Vijeće roditelja za 2022/2023 godinu čine:

- Husanović Harisa - predsjednik
- Botonjić Amra - zamjenik
- Ahmetspahić Adna - član
- Zvekić Sabrina - zapisničar

Vijeće roditelja:

- promoviše interes predškolske ustanove u zajednici,
- predočava stavove roditelja Upravnom odboru predškolske ustanove,
- informira Upravni odbor o svojim stavovima kada to ocijeni potrebnim ili, na zahtjev Upravnog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad predškolske ustanove,
- kandiduje predstavnika roditelja u Upravni odbor.

Vijeće roditelja ima svog predsjednika i zamjenika predsjednika, kojeg među sobom biraju članovi vijeća. Vijeće roditelja održava sjednicu najmanje 4 puta u toku školske godine. Na sastanku Vijeća vodi se zapisnik. Rad na sjednicama Vijeća roditelja regulisan je Poslovnikom o radu Vijeća roditelja.

8. Planiranje izleta, posjeta, radionica i slično

Ustanova će u procesu planiranja odgojno-obrazovnih aktivnosti planirati izlete, posjete, radionice. Organizirat će se minimalno dva izleta, a to su jesenji na „Bistricu“ (lokalno izletište), i proljetni izlet na planinu Vlašić u saradnji sa roditeljima. Ukoliko djeca i roditelji iskažu potrebu i interes, organizirat ćemo i dodatne izlete na druge lokacije.

U sklopu realizacije odgojno-obrazovnih aktivnosti biti će planirane edukativne posjete sljedećim ustanovama i drugim subjektima općine: Policijska stanica MAGLAJ - MUP-a ZE-DO kantona, Vatrogasna jedinica grada Maglaj, Služba hitne medicinske pomoći „Doma zdravlja“ Maglaj, Opća biblioteka Maglaj, Dom kulture Maglaj s ciljem prisustvovanja reprodukcije animiranih filmova, posjeta lokalnim zanatskim radnjama (obućar, frizer...), a sve u cilju optimalne realizacije Cjelovitog programa predškolskog odgoja i obrazovanja.

9. Planiranje smjena, rasporeda radnog vremena za cijelokupno osoblje i dežurstva

Radno vrijeme vrtića počinje od 06:30 do 16:30h.

R.br.	Radno osoblje	Raspored u grupi	Prva smjena	Druga smjena
1.	Kuharica		06.30 – 14:30	
2.	Direktor		07:00 – 15:00	
3.	Medicinska sestra	Jaslička grupa	06:30 – 14.30	
4.	Odgajatelj	Jaslička grupa		08.30 – 16.30
5.	Odgajatelj	Starija mješovita vrtička grupa	06.30 – 14.30	
6.	Odgajatelj	Starija mješovita vrtička grupa		08:30 – 16:30
7.	Odgajatelj	Mlađa vrtička grupa		06:30 – 12:30

Kako bi odgajatelji ostvarili Zakonom i Pedagoškim standardima propisan fond od 40 radnih sati u toku jedne sedmice, osim direktnog rada sa djecom izvršavaju slijedeće poslove i radne zadatke u prostorijama vrtića, a to su:

Odgajatelji: pripreme za odgojno-obrazovni rad na projektima, individualno stručno usavršavanje, rad u stručnim tijelima (Stručno vijeće/aktiv, pedagoški savjet), saradnja sa roditeljima, saradnja sa stručnim saradnicima, rad u okviru društvene i kulturne djelatnosti vrtića, rad na pedagoškoj dokumentaciji, uvodenje inovacija, savremenih oblika i metoda rada, izrada savremenih didaktičkih sredstava, te ostale poslove od kojih zavisi uspješna realizacija odgojno-obrazovnog rada.

10. Plan i program stručnog usavršavanja odgajatelja, stručnih saradnika i rukovodnog osoblja

Sadržaji stručnog usavršavanja proizilaze iz zakonskih osnova i programskih zadataka odgojno-obrazovnog rada. Ostvarivanje ovog programa vršit će se stručnim usavršavanjem odgajatelja i rukovodnog osoblja.

Individualno stručno usavršavanje čini osnovu usavršavanja svih kadrova i obavljat će se kroz:

- Praćenje stručne i druge literature, kao i korištenje iste u radu,
- Praćenje stručnih, teorijskih predavanja i oglednih praktičnih predavanja,

- Aktivno učešće u radu Stručnog vijeća/aktiva,
- Formiranje priručnih biblioteka i CD-teka,
- Samostalnu izradu didaktičkih sredstava,
- Korištenje interneta i obrazovnih softvera,
- Priprema oglednog zanimanja,
- Priprema stručne teme.

U toku školske 2022/2023. godine na sastancima Stručnog vijeća/aktiva bit će realizovane sljedeće teme:

1. Dijete i slikovnica - Mustabašić Naida - Oktobar,
2. Muzičke igre i aktivnosti - Ibranović Emina - Novembar,
3. Razvoj socijalne vezanosti u ranom djetinjstvu - Mahmić Alisa - Decembar,
4. Neodvojivost njege, odgoja i obrazovanja u jaslicama – Botić Sara - Februar,
5. Značaj imunizacije u predškolskom dobu - Hekić Aida - April,
6. Razvoj prematematičkih vještina u ranoj dobi djeteta – Husanović Harisa - Maj.

Kolektivno stručno usavršavanje odvijat će se:

- Na sjednicama Stručnog vijeća/aktiva kroz izlaganja i prezentacije stručnih tema, te na oglednim aktivnostima odgajatelja,
- Na seminarima u organizaciji Društva predškolskih zaposlenika Federacije BiH,
- Na seminarima u organizaciji MONKS-a i Pedagoškog zavoda ZDK.

VI Njega i briga za tjelesni rast i razvoj djece

1. Sigurnosno-zaštitni i preventivni program

1.1. Vrtić kao zajednica koja uči

Vrtić je mjesto koje svakom djetetu predškolskog uzrasta, od šest mjeseci života do polaska u školu, osigurava optimalne i jednakе uslove za pravilan psihofizički rast i razvoj, a sve u skladu sa njegovim mogućnostima i sposobnostima. Kroz program njege, zaštite, odgoja i obrazovanja, proces institucionalnog odgoja i obrazovanja zasniva se na osiguravanju zadovoljavanja dječjih potreba i ostvarivanja prava u skladu sa UN-ovom Konvencijom o pravima djeteta. Vrtić je mjesto u kojem se osigurava aktivno sudjelovanje djeteta u zajednici djece slične njemu, u uslovima koji su prilagođeni njemu, njegovim mogućnostima, interesima i razvojnim potrebama, a sve u skladu sa njegovom individualnošću.

Djelujući kao dopuna porodičnom odgoju, pored odgojno-obrazovnih elemenata, vrtić osigurava brigu o djeci tokom dana, čuvanje, njegu i ishranu, a sve to realizuje se kroz kontinuiran raspored i pravilnu izmjenu dnevnih aktivnosti koje obuhvataju prihvatanje djece, zadovoljavanje zdravstveno-higijenskih potreba djece, obroke, odgojno-obrazovni rad, igru i odmor. Radi što uspješnijeg djelovanja na djecu pridaje se poseban značaj uspostavljanju saradnje sa roditeljima u svrhu pružanja pomoći porodici, odnosno unapređenje pedagoško-psihološke kulture roditelja. Za djecu koja dolaze iz porodica koje su kulturno, ekonomski, obrazovno, zdravstveno i bilo kako drugo uskraćena, institucionaliziran predškolski odgoj i obrazovanje dobija kompenzaciju funkciju. Uporedno sa radom s djecom, te brigom o njihovoj adaptaciji, realizira se rad sa roditeljima i na taj način uspostavljuju partnerski odnosi na relaciji odgajatelj-dijete-roditelj.

U procesu opravdavanja uloge vrtića kao zajednice koja uči bitna je prostorno-materijalna organizacija koja će biti koncipirana tako da bogatom ponudom konkretnih i zanimljivih materijala potiče aktivno konstruiranje znanja, tj. učenje činjenjem. Raznovrsnošću, stalnom dostupnošću, te načinom ponude materijala promovirat ćemo nezavisnost i autonomiju učenja djece. Podrška razvoju različitih kompetencija djece, sa različitim interesima i različitim razvojnim mogućnostima, bit će sadržajno bogatstvo materijala. Važno je omogućiti djetetu da uči konkretno, činjenjem, kroz neposredno vlastito iskustvo, u okruženju bogatom raznovrsnim poticajima.

1.2. Učenje životnih (socijalnih) vještina

Emocije su jedan od najvažnijih činilaca koje utječu na cijelokupno funkciranje pojedinca i imaju glavnu ulogu u interpersonalnom životu. Svako malo dijete na podražaje iz svoje okoline reaguje emocionalno. Vrtić je sredina u kojoj dijete kroz aktivnosti usmjerenog i slobodnog karaktera, te interakciju sa okruženjem uči životne (socijalne) vještine, odnosno počinje razumijevati stanje i osjećanja kako sebe kao pojedinca, tako i drugih ljudi. Emocije se sastoje od niza povezanih reakcija na određeni događaj ili situaciju. Djeca od rođenja u interakciji sa okolinom pokazuju svoje osjećaje te uče prepoznavati i kontrolirati emocije. Glavno obilježje emocionalnog razvoja u dječjoj dobi je prepoznavanje emocija putem socijalnih kognicija. U predškolskoj dobi raste dječja prilagođenost na identifikaciju emocionalnih izražaja i situacija iz okoline koje se mogu jasno verbalizirati na temelju vlastitih emocija i emocija drugih. Sposobnost regulacije emocija razvija se u ranom djetinjstvu iz interakcije sa članovima porodice, djecom i odgajateljima u vrtiću i iz dječjeg prirođenog temperamenta. Dijete razvija sposobnost samoregulacije, počinje razmišljati o događajima, te pronalazi načine njihove interpretacije čime se umiruje. Proces samoregulacije odvija se kroz proces procjene događaja, vrednovanja konteksta, te odabira i kontrole emocionalnog izražavanja i ponašanja. Dijete u interakciji sa okolinom nauči modificirati svoje emocije, nositi se sa frustracijom, uživati u drugima, prepoznati opasnost, prevladati strah i tjeskobu kako bi postiglo uspješno personalno funkciranje. Kontroli dječjeg ponašanja doprinose dječje sposobnosti upotrebe govora, samostalno kretanje i razvojne promjene u dječjoj neurofiziologiji. Procesi koji upravljaju dječjim reakcijama zasnivaju se stečenim znanjima, iskustvu, prijašnjim ponašanjima i biološkim činiocima. Pod regulacijom emocija može se smatrati i prevladavanje negativnih emocija u stresnim situacijama. Upravo je vrtić okruženje gdje dijete u interakciji sa drugom djecom i odraslima prolazi kroz niz emocija koje kroz odgovarajuće aktivnosti ispoljava i stiče znanje kako ih kanalizati u skladu sa potrebama okoline, ali i vlastitim potrebama.

1.3. Diskretni personalni zaštitni postupci

Period predškolskog doba je od neprocjenjive važnosti u cijelokupnom životnom razvoju pojedinca. U kojoj mjeri će se dijete razvijati zavisi od niza faktora, kao što su nasljeđe, uslovi u kojima živi i kvalitet aktivnosti kojima je dijete okupirano.

Institucionalizirani predškolski odgoj i obrazovanje osigurava aktivno sudjelovanje djeteta u zajednici djece slične njemu, u uslovima koji su prilagođeni njemu, njegovim mogućnostima. O svemu tome se stara pedagoški, psihološki i metodički obučen kadar, a čije djelovanje se nalazi pod društvenom brigom i kontrolom.

U cilju zaštite predškolskog djeteta važan segment čini saradnja sa roditeljima kako bi se stvorila cjelovita slika o zdravstvenom, porodičnom i socijalnom statusu djeteta, što bi omogućilo uočavanje mogućih rizičnih situacija i stanja. Od posebnog značaja jeste

individualan pristup djetetu, posmatranje djeteta i ciljano poticanje nastupajuće osjetljivosti ponudom vježbi, igara i pribora.

Upoznavanjem osnovnih karakteristika psihofizičkog statusa djeteta, porodičnog okruženja u kojem dijete odrasta, mogućnosti postojanja određenih ovisnosti ili rizičnih situacija, stvara se potpunija slika o djetetu što omogućava pronalaženje najadekvatnijeg modela postupanja prema djetetu kao individui, a sve u cilju da dijete radosno proživi djetinjstvo, da se osjeća sigurnim i sretnim i da se maksimalno razvijaju njegove tjelesne i mentalne sposobnosti, spoznajne, emocionalne i voljne osobine, smisao za uredan, higijenski, skladan i prijateljski način života u zajednici. Važno je zadovoljiti potrebu djece za igrom i zajedničkim životom, te podstićati pozitivan emocionalni i socijalni razvoj, formiranje moralnih osobina.

U procesu predškolskog odgoja i obrazovanja podstiče se razvoj socijalnih kompetencija djece što se ogleda u činjenici da su djeca spremna da emocionalno reaguju na širok krug pojava u društvenom životu i da slobodno izraze vlastita osjećanja, izražavajući spremnost za uključivanjem sopstvenog interesa u interes grupe. Pod stručnim vođstvom odgajatelja dijete se usmjerava i podstiče da izgrađuje pozitivno mišljenje o sebi te na taj način osjeća naklonost prema sebi i drugima stičući sposobnost modifikacije ponašanja. Dijete se uči da uđe u poziciju drugoga razumijevajući osjećanja i želje svojih vršnjaka, stiče grupni identitet, uspijeva kontrolisati i prevazići bijes.

Predškolski odgoj i obrazovanje realizuje se i kroz proces inkluzivnog obrazovanja, odnosno obrazovanja za svu djecu i to prema mjeri svakog djeteta, bilo da dijete ima ili nema teškoća u razvoju. Uključivanjem djece sa posebnim potrebama u institucionalni predškolski odgoj i obrazovanje omogućava spajanje djece s teškoćama u razvoju i njihovih vršnjaka. Kroz zajedničku igru i druženje, a sve u skladu sa individualnim mogućnostima i potrebama omogućeno je još u ranom djetinjstvu prihvatanje različitosti i formiranje odnosa i stavova prema tim različitostima.

Fleksibilnost Cjelovitog razvojnog programa kao i fleksibilnost odgajatelja koji učestvuju u procesu realizacije programa, omogućavaju svakom djetetu da napreduje onoliko koliko mu to njegove sposobnosti dopuštaju. Vrtić omogućava poštovanje i zadovoljavanje prava svakog djeteta u interakciji sa svojim vršnjacima sa ili bez teškoća u razvoju.

Na ovakav način predškolska ustanova podstiče razvoj empatije između djece i želju za pružanjem pomoći u procesu izvršavanja određenih zadataka. Istovremeno se izbjegava mogućnost izolacije i ignorisanja svih onih koji su „drugačiji“.

1.4. Odgojna grupa kao mjesto sigurnosti odrastanja djece

Prema Konvenciji o pravima djeteta svako dijete treba stalno okruženje i stalne brižne odrasle kako bi se osjećalo sigurno i zaštićeno. Odgajatelji i druge odrasle osobe odgovorni su za stvaranje sigurnog okruženja, međutim odgovorni su i za poučavanje djeteta kako bi se samo moglo brinuti za vlastitu sigurnost u skladu sa svojim sposobnostima. Poučavati djecu vlastitoj sigurnosti znači učiti ih pravilima ponašanja kako bi se naučila brinuti o sebi. To uključuje jasno postavljanje granica s obzirom na dob i zrelost djeteta. Igra s djetetom i pričanje priča je način da se dijete pouči opasnostima i vlastitoj sigurnosti bez da ga se neprestano sprječava u njegovom samostalnom djelovanju.

U cilju osiguravanja općih i sigurnosnih uvjeta za boravak djece u predškolskoj ustanovi, prostorno-materijalna organizacija treba biti tako koncipirana da bogatom ponudom konkretnih i zanimljivih materijala podstiče aktivno konstruiranje znanja. Raznovrsnost, stalna dostupnost i način ponude materijala mogu promovirati neovisnost i autonomiju učenja djece. Sadržajno bogatstvo materijala, mogućnost korištenja i mijenjanja prostora, djeci različitih interesa i različitih mogućnosti predstavlja podršku razvoju njihovih različitih kompetencija:

- Ponuda materijala utječe na proces učenja i stvaranju novih iskustava,
- Prostorna organizacija određuje kvalitetu socijalnih odnosa,
- Različite pisane bilješke i drugi oblici ekspresije djece, koje su im stalno dostupne, podstiču razmjenu njihovih znanja i razumijevanja (učenje kroz raspravu).

Prostorno-materijalni kontekst može doprinijeti razvoju identiteta djeteta i stvaranju pozitivne slike o sebi. Kontakti i stalna emotivna veza između djeteta i odrasle osobe (odgajatelj/zdravstveni zaposlenik) bitno utječu na osjećaj sigurnosti djeteta. Odgajatelji/zdravstveni zaposlenici trebaju da postanu djetetu poznate i bliske osobe koje će svojom blagošću, pažljivošću, strpljenjem i vedrinom stvoriti osjećaj sigurnosti kod djeteta i za koje će se dijete emotivno vezati i sa kojima će se identifikovati. Osjećaj ugode i zadovoljstva doprinosi motivaciji djece za sudjelovanje u različitim aktivnostima i pogoduje kvaliteti njihova življenja i učenja.

Sigurnosti odrastanja djece u predškolskoj ustanovi doprinose:

- Obezbjedenje optimalnih mikroklimatskih uslova (temperatura prostora do 25 °C),
- Prostor dovoljno osvjetljen, osunčan, prozračan,
- Svakodnevno, temeljito održavanje higijene prostora (učionice, spavaone, mokrih čvorova),
- Pravilna ishrana u skladu sa uzrasnim potrebama djece kao uslov za zdravlje i normalan fizički i psihički razvoj,
- Važnost bavljenja tjelesnim aktivnostima i kvalitetno zadovoljavanje potreba za odmorom i snom,
- Poštovanje pedagoških standarda i normativa kada je riječ o broju djece u grupama i zaposlenicima,
- Fizičke mjere zaštite - sigurnost okruženja (zaštićeni radijatori, primjerene igračke, namještaj)
- Sigurnost okoline - psihosocijalne mjere zaštite,
- Obezbijeden ulaz u vrtić (nadzor osoba koje ulaze u vrtić i slično).

2. Saradnja sa roditeljima

2.1. Uspješna saradnja sa roditeljima

Saradnja sa roditeljima odvija se prvenstveno putem grupnih i općih roditeljskih sastanaka, individualnih razgovora i Vijeća roditelja.

Uspjeh u odgoju zavisi od uskladenog djelovanja porodičnog odgoja i odgaja u ustanovi. Zbog toga je neophodno da vrtić uspostavlja što prisniju saradnju sa porodicom djeteta i da roditelji upoznaju uslove i način rada u vrtiću.

Postoji mnogo različitih načina uključivanja porodice i realizacija saradnje:

- Roditeljski sastanci,
- Vrijeme dovodenja i odvođenja djece,

- Bilješke i bilježnice, oglasne ploče, brošure,
- Individualni kontakti,
- Posjeta porodicama,
- Posjeta roditelja vrtiću i njihovog aktivnog učešća u odgojno-obrazovnom procesu,
- Vijeće roditelja.

U cilju uspješne saradnje sa roditeljima, a sve u cilju dobrobiti djeteta, na roditeljskim sastancima uvrstiti sadržaje iz zdravstvenog odgoja:

- Lična higijena djece i higijena u dječjim objektima, te prehrana,
- Dječje zarazne bolesti,
- Traume dječje dobi,
- Borba sa Covid-19
- Teme na prijedlog roditelja.

Komunikacija na relaciji roditelj - vrtić u cilju razmjene informacija jest pretpostavka razvijanja demokratskih procesa u vrtiću. Demokratski odnos podrazumijeva preuzimanje i poštovanje odgovornosti svih koji su uključeni u odgojni proces. Roditelji trebaju biti obaviješteni i svjesni ciljeva, objektivnosti i očekivanja koji su predviđeni programom. Budući da roditelji najviše znaju o svojoj djeci predstavljaju značajan segment u odgoju djeteta. Potrebno je da se što više uključuju u realizaciju programa vrtića. Da bi odgoj bio djelotvoran i ispravan odgajatelju su potrebne svakodnevne informacije o ponašanju djece i njihovim osjećanjima.

S druge strane odgajatelji i drugo osoblje imaju obavezu da sa roditeljima razmjenjuju što više informacija. Ako je program takav da se roditelji posmatraju kao aktivni partneri, onda se djeca osjećaju sigurnom, motivisana za rad i više se trude.

2.2. Posebno obrazovanje (edukacija) djece i roditelja

Temelj na kojem se gradi porodica i obrazovanje, kultura kao i svi ostali segmenti jednog savremenog društva jeste demokratija, društveni odnos u kojem se uči i čiji je cilj jednakost, pravda i tolerancija. Posebno mjesto u tom procesu imaju, kada je riječ o djeci predškolskog uzrasta, porodica i vrtić. Za realizaciju jednog takvog procesa potrebna je edukacija djece i roditelja, kao i odgajatelja.

U ranom djetinjstvu počinju sve najvažnije funkcije, buduće, odrasle osobe. Dijete predškolskog uzrasta je izrazito zainteresovano za upoznavanje okoline što se najjasnije izražava u aktivnostima istraživanja pojave i predmeta, njihovih svojstava i odnosa. Korištenje raznovrsnih materijala, preoblikovanje sredine, te raznovrsne aktivnosti potiču razvojne sposobnosti djeteta. Djeca su mali istraživači, a vrtić je mjesto koje ima zadatku da zadovolji njihovu radoznalost, omogućavajući im da manipuliraju predmetima u sobi, vrtiću, dvorištu gdje se djeci pruža veliki izbor različitih igračaka i predmeta.

Zadatak je ostvariti bogat socijalni kontakt u porodici, predškolskoj ustanovi kroz praktične aktivnosti. Igra i stvarni život treba da budu pokretači, podrška i inspiracija djetetu da čulima upozna sebe i da bude aktivan učesnik u svom okruženju. Treba zadovoljiti potrebu djeteta da sazna kako su stvari napravljene, kako funkcioniraju i na koji način se mogu upotrebljavati. Dijete posmatra i zapaža, ima svoje pretpostavke i objašnjenja stvari i pojave koje pokušava da primjeni i uvjeri se u njihovu istinitost preko posljedica svojih postupaka. Vrtić ima zadatku pružiti djetetu priliku za što više aktivnosti koje sadrže elemente samostalnog otkrivanja istina. Treba podsticati dječju znatiželju. Ne treba ponuditi znanje servirano na tanjiru, jer će ga

ostaviti da se osuši, žudeći za nečim drugim, zabranjenim. Porodica i predškolska ustanova trebaju dopustiti djetetu da samo stekne komadić znanja, uz pomoć jednog ili dva mudra savjeta. Dijete će na taj način naučiti nešto za cijeli život. Otkrivačke aktivnosti dijete izvodi uz pomoć prirodnih materijala, didaktički određenih materijala u koje spadaju i odgovarajuće igračke, kao i razni drugi objekti koje dijete nailazi u svojoj okolini. Na taj način dijete upoznaje razna svojstva, otkriva mogućnosti i ograničenja, rješava razne probleme.

Spoznavanje sebe je težak i složen zadatak. Dijete stvara sliku o sebi već u prvim mjesecima života, kada gradi povjerenje u svoje roditelje. Dijete upoznaje sebe kroz igru, a odnos prema sebi gradi na osnovu komentara koje mu odrasli upućuju (šta o njemu misle, kada i kako ga hvale, kada i zbog čega ga kritikuju...). Vrtić je mjesto gdje se kod djeteta njeguje razvoj pozitivne slike o sebi. Tu dijete spoznaje svoje najbolje i najslabije strane, spoznaje svoje prednosti i ograničenja, zna šta može, a šta ne može, zna u čemu je dobro, a na čemu još treba raditi. Prihvata sebe onakvim kakvo jeste i voli sebe. Njegovanjem pozitivnog odnosa prema sebi kod djeteta, vrtić doprinosi razvoju djetetovog samopoštovanja, sigurnosti u sebe, stvaranju skladnijih odnosa s drugima, pozitivan odnos prema drugima, povjerenje u druge. Jednom riječju vrtić, u saradnji sa porodicom, djeluje na razvoj emocionalne stabilnosti djeteta.

Kako bi dijete razvilo pozitivnu sliku o sebi uloga porodice i vrtića kao partnera koji učestvuju u procesu odgoja i obrazovanja djeteta jeste:

- voljeti dijete takvo kakvo jeste, zbog njega samoga i pokazivati mu da ga volimo-dodirom, riječima..
- dati mu na znanje da ga prihvatamo, ponašati se prema njemu s poštovanjem, biti ponosni na njega,
- slušati šta govori, prihvpati njegove osjećaje, dopustiti mu da izražava ono što misli i osjeća,
- davati mu na znanje da raste, da se razvija, da sve više zna i puno toga može dobro i samostalno napraviti,
- imati vremena za dijete, družiti se s njim, zajedno se igrati,
- naglašavati djetetove dobre strane, ono što dobro radi, u čemu je uspješno, spretno, pažljivo,
- pohvaliti ga za ono što je dobro napravilo, pohvaliti ga za pokušaj i za upornost,
- kada nešto dobro ne radi treba ga potaknuti da nađe dobro rješenje.

Kako bi se ostvarila uspješna veza roditelja i vrtića neophodna je stalna i jasna dvosmjerna komunikacija kao i različiti pristupi saradničkom odnosu. Dvosmjerna redovna informacija je jedan od bitnih načina na koji se podstiču roditelji na neposredno sudjelovanje u aktivnostima s djecom. Vrtić dobrodošlicom prihvata roditelje i na taj način stvara klimu za brojne načine angažovanja roditelja. Uključivanje roditelja u rad vrtića od neprocjenjivog je značaja kako za odgajatelje tako i za djecu. Uključivanjem u rad vrtića roditelji mogu podijeliti svoja znanja, iskustva, ideje, talente i hobije. To će djeci omogućiti da saznaju nešto iz prve ruke, uživaju u zajedničkom radu i druženju, osjeti ponos pred drugovima, prihvate i razumiju važnost rada i učenja.

Roditelji se mogu uključiti na sljedeći način:

- Čitanje i pričanje priča djeci (pravljenje slikovnica, priča...),
- Kuhanje sa djecom i izvođenje različitih eksperimenata,
- Sportske i druge igre,
- Posjeta radnom mjestu,
- Kućni ljubimci (mogu dovesti i ispričati nešto o njemu),

- Pokazati kolekciju hobija, alate i slično,
- Planiranje izleta i učešće u istim,
- Pomoći u izradi kostima i rekvizita za dječje predstave,
- Pružiti pravnu, savjetodavnu ili drugu, konkretnu pomoći drugim roditeljima,
- Pomoći u planiranju ili realizaciji predavanja ili radionica za roditelje.

2.3. Mjere sekundarne prevencije (djeca i roditelji)

Saradnja na relaciji roditelj-dijete-odgajatelj je jedan od prvih načina evidentiranja mogućih ovisnosti kod roditelja, djece ili odgajatelja.

Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju ZDK u članu 35. koji se odnosi na zdravstvenu zaštitu zaposlenika, propisuje da svi zaposlenici moraju biti zdravstveno pregledani do kraja septembra tekuće školske godine, te da lice koje boluje od zarazne ili duševne bolesti ili ima psihičke poremećaje ne može obavljati odgojno-obrazovni rad u predškolskoj ustanovi.

Intenzivna saradnja porodice i vrtića, može uputiti na otkrivanje moguće ovisnosti koje nisu evidentirane u toku zdravstvenog pregleda, ako je riječ o zaposlenicima vrtića, ili na ovisnosti roditelja. Također, uspješna saradnja porodice i vrtića može rezultirati pravovremenim otkrivanjem mogućih ovisnosti kod djece, te zajedničkim poduzimanjem aktivnosti u cilju otklanjanja istih. Moguće je organizovanje preventivnih aktivnosti kako bi se preduhitilo stvaranje ovisnosti. Zavisno od oblika ovisnosti ili rizične situacije u aktivnosti prevencije, pomoći i podrške, važno je uspostaviti saradnju sa Centrom za socijalni rad, Savjetovalištem za roditelje (ukoliko postoji), Policijskom stanicom, Domom zdravlja i svim drugim institucijama koje mogu pomoći u ovakvim situacijama.

Kako bi odgajatelji mogli uspješno evidentirati postojanje ovisnosti bilo kod roditelja, djeteta, ali i kod sebe lično, te poduzeti adekvatne korake u cilju rješavanja problema potrebno je da budu educirani. U tom smislu je potrebna stalna saradnja sa MONKS-a ZDK, Agencijom za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje te stručnjacima određenih problemskih područja. Neophodno je uspostaviti saradnju i sa drugim ustanovama iz oblasti obrazovanja (vrtići, škole) u cilju razmjene iskustava i pronalaženju najboljeg modela u procesu rješavanja problema ovisnosti i drugih rizičnih situacija

Mjere sekundarne prevencije u vrtiću imaju za cilj pružiti optimalne uslove za normalan psihofizički razvoj djeteta i formirati sretno i zadovoljno dijete.

3. Posebni programi

Vjerski program u predškolskoj ustanovi bit će realizovan samo ukoliko roditelji izraze želju za realizacijom istoga. Oslonac u realizaciji ove vrste programa bit će Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju ZDK („Službene novine ZDK“, br. 7/10. član. 7. i 8.).

Sadržaj vjerskog programa bio bi realizovan indirektno kroz igru. Osnovni cilj ovog Programa bio bi poticati u djetetu ljubav prema istini, dobroti i životu. Tako se na spontan i blag način, poštujući dječju prirodu, njeguje i duhovna dimenzija djeteta. Pažljivo osmišljeni poticaji i aktivnosti uče dijete da voli i poštuje sebe i druge, a ujedno ga odgajaju za odgovornost prema cijelom svijetu.

3.1. Edukacija odgajatelja, stručnih saradnika, direktora, vrednovanje (evaluacija) preventivnih programa

U Programa u predškolskoj ustanovi vršit će se individualno usavršavanje odgajatelja i direktora kroz kontinuirano praćenje stručne literature i savremenih dostignuća iz oblasti koje su direktno vezane za aktivnosti predškolskog odgoja i obrazovanja, zatim kroz sudjelovanje na seminarima, radionicama, predavanjima, a na temu rizičnih ponašanja, suzbijanja trgovanja djecom i slično.

Kvalitetna edukacija će omogućiti pravovremeno reagovanje na gore navedene situacije i postavljanje ciljeva i zadatka u rješavanju istih. Evaluacija aktivnosti će se izvršiti putem zabilješki, anketa, upitnika, a u saradnji sa institucijama i stručnim licima čija je primarna djelatnost upravo realizacija Preventivnih programa.

VII Komunikacija sa javnošću

1. Saradnja sa lokalnom zajednicom

Vrtić u svom radu ostvaruje stalnu, neposrednu saradnju i povezanost sa lokalnom zajednicom putem kulturnih, sportskih i drugih oblika djelovanja. Posebnu aktivnost vrtić ostvaruje manifestacijama u povodu praznika, jubileja i godišnjica. Oblici ostvarivanja saradnje između vrtića i lokalne zajednice realizuju se kulturno-umjetničkim priredbama, sportskim i drugim manifestacijama, likovnim izložbama, posjetama institucijama od posebnog društvenog značaja.

U cilju efikasnijeg realizovanja odgojno-obrazovnih aktivnosti, te programa njegove i zaštite djece predškolskog uzrasta vrtić će uspostaviti saradnju sa mnogim institucijama, ustanovama i firmama. Vrtić će ostvariti saradnju sa drugim institucijama koje se bave odgojem i obrazovanjem ili mogu utjecati na poboljšavanje kvaliteta odgoja i obrazovanja. Vrtić će se uključiti u sve aktivnosti i manifestacije koje budu organizirane na nivou grada, te na cijelom području općine Maglaj.

2. Saradnja sa širom društvenom sredinom

Saradnja sa širom društvenom zajednicom će se realizovati kroz posjete predškolskim ustanovama u drugim općinama.

Napomena: Ovaj vid saradnje sa širom društvenom zajednicom biti će realizovan samo uz saglasnost i pismeno odobrenje roditelja.

3. Javne manifestacije

Tabela 15.

Manifestacije	Datum	Mjesto učešća	Sadržaj
„Dani otvorenih vrata“	07. - 09.09.2022.	Vrtić	- Javne likovne radionice
Septembarski dani otpora	17. - 21.09.2022.	Vrtić, Dom kulture „Edhem Mulabdić“ Maglaj	- Prigodne recitacije, pjesme i dramatizacije
Jesenji maskenbal	22.09.2022.	Grad	- Maskenbal
„Dječja nedjelja“	05. - 16.10.2022.	Vrtić	- Posjeta JU „Prva osnovna škola“ Maglaj, - Radionica „Dječja prava“ - Posjeta kinu, - Izložba likovnih radova - Završna svečanost
Svjetski Dan hrane	16.10.2022.	Vrtić	Prigodne recitacije, pjesme i dramatizacije
Dan hleba	17.10.2022.	Vrtić, posjeta pekari	Prigodne recitacije, pjesme i dramatizacije
Dan jabuke	20.10.2022.	Vrtić	Prigodne recitacije, pjesme i dramatizacije
Svjetski Dan štednje	31.10.2022.	Vrtić, posjeta banci	Prigodne recitacije, pjesme i dramatizacije
Dan državnosti BiH	24.11.2022.	Vrtić, Dom kulture „Edhem Mulabdić“ Maglaj	Prigodne recitacije i pjesme
Zimska čarolija - Prvi dan zime	21.12.2022.	Vrtić	Prigodne recitacije i pjesme
Dan dječje radosti	29.12.2022.	Vrtić	Priredba: pjesme, recitacije, dramatizacije, podjela paketića
Dan nezavisnosti	28.02.2023.	Vrtić	Priredba: pjesme, recitacije, dramatizacije, ples, izložba likovnih radova
Dan žena	08.03.2023.	Vrtić	Sadržaji prilagođeni prazniku
Prvi dan proljeća	21.03.2023.	Vrtić	Proljetna priredba
Svjetski Dan vode	22.03.2023.	Vrtić	Projekat o vodi
Dan knjige	02.04.2023.	Opća biblioteka Maglaj	Radionica

Dan zdravlja	07.04.2023.	Dom zdravlja, Maglaj	Radionica
Dan planete Zemlje	22.04.2023.	Vrtić, grad	Radionica, šetnja
Dan vatrogasaca	05.05.2023.	Vatrogasna služba Maglaj	Posjeta, praktičan rad sa djecom
Završna svečanost	25.06.2023.	Vrtić	Prigodna svečanost/pjesme, recitacije, ples, dramatizacije, podjela diploma djeci koja odlaze u školu/dodjela pohvala djeci, dodjela zahvalnica roditeljima i saradnicima.
Rodendan vrtića	03.08.2023.	Vrtić	Prigodna svečanost/pjesme, recitacije, ples, dramatizacije

Tabela 10.

3.	Botić Sara	Islamski pedagoški fakultet Univerziteta u Zenici	Profesor predškolskog odgoja i obrazovanja	19.02.2014.	Da	Jaslička grupa	4 godine	30	5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1,5	40
4.	Mahmić Alisa	Islamski pedagoški fakultet Univerziteta u Zenici	Profesor predškolskog odgoja i obrazovanja	NE	Da	Starija mješovita vrtićka grupa	7 godina	30	5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1,5	40
UKUPNO:								120	20	2	2	2	2	2	6	160

Tabela 11.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.		
1.	Hekić Aida	Srednja medicinska škola Tešanj	Medicinska sestra	28.05.2009.	Da	Jaslicka grupa +2	godina 30	0,5	1	1	5	0,5	2	40		
UKUPNO:														2 40		
STRUCNO ZVANJE / STRUCNI NAZIV	ZAVRŠENA ŠKOLA, FAKULTET	PREZIME I IME ZDRAVSTVENOG RADNIKA	R.br.	STRUCNO POLAGANA STRUČNOG ISPITA	PODLJIVE OCJENJIVANJU U SKLADU S	REALIZIRANA OGODJENO-OBRAZOVNE AKTIVNOSTI U OGODJENOJ GRUPI	UKUPNO GODINA RADNOG STAZA SA	01.09.2022. GODINE	NADZIRANJE I PREDLAGANJE MERA ZA POBOLOJSANJE SANITARNIH-	HIGIJENSKI USLOVA RADA U VRTICU	SRADNJA S RODITELJIMA	STRUCNO USAVRŠAVANJE	PRIPREMA I VODENE DOKUMENTACIJE	POVEZIVANJE DEČIJE VRITICA S SLUŽBAMA U LOKALNOJ ZAJEDNICI	OSTALI POSLOVI PO POTREBI	UKUPNO (9+10+11+12+13+14+15)

3. Raspored rada u odgojnim grupama

U programu odgojnih grupa zastupljene su sve aktivnosti koje se implementiraju kroz:

- Zajedničke aktivnosti,
- Aktivnosti po centrima,
- Slobodne aktivnosti.

Artikulacija dnevnih aktivnosti:

1.	Prijem djece u vrtić Zajedničke aktivnosti	06.30 – 08.00
2.	Doručak	08.00 – 09.00
3.	Jutarnji sastanak Tema dana	09.00 – 09.15
4.	Aktivnosti u centrima / Usmjerene aktivnosti	09.15 – 09.35
5.	Boravak na otvorenom / Slobodne aktivnosti	09.35 – 11.00
6.	Ručak	11.00 – 12.00
7.	Higijena sobe Spavanje	12.00 – 14.00
8.	Užina	14.00 – 14.30
9.	Društvene i stvaralačke igre	14.30 – 15.30
10.	Spremanje dnevne sobe i priprema za odlazak kući	15.30 – 16.30

MJESEČNI JELOVNIK U PPU „VESELJA DUGA“ MAGLAJ					
	PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK
I SEDMICA	DORUČAK	Uljevak sa sirom, jogurt	Hljeb, maslac, mlijeko	Uštipci sa kajmakom i suhim sirom, domaći čaj	Domaći polubijeli hljeb, pavlaka, mlijeko
	UŽINA I	VOĆE	VOĆE	VOĆE	VOĆE
	RUČAK	Supa, makaroni sa prilogom	Supa, piletina sa krumpirom, sezonska salata	Bosanski lonac, domaći polubijeli hljeb	Povrtna supa, pita, salata
	UŽINA II	Puding	Voćni kolač	Kompot od suhog voća	Kuglof
	DORUČAK	Hljeb, maslac, mlijeko	Uljevak sa sirom, jogurt	Uštipci sa kajmakom i suhim sirom, domaći čaj	Domaći polubijeli hljeb, pavlaka, mlijeko
	UŽINA I	VOĆE	VOĆE	VOĆE	VOĆE
II SEDMICA	RUČAK	Bosanski lonac, salata	Grah, hljeb, sezonska salata	Supa, musaka od krumpira i mesa, hljeb, salata	Supa, piletina u sosu, pire krumpir, hljeb, salata
	UŽINA II	Kiflice sa đemom	Sutlijija	Rogačev kolač	Kolač od keksa
	DORUČAK	Pura sa kajmakom, mlijeko	Domaće kiflice, jogurt	Uštipci sa kajmakom i suhim sirom, domaći čaj	Domaći polubijeli hljeb, pavlaka, mlijeko
	UŽINA I	VOĆE	VOĆE	VOĆE	VOĆE
	RUČAK				
	UŽINA II	Domaći monte	Patišpanja	Kolač od jabuka	Štrudla
III SEDMICA	DORUČAK				
	UŽINA I	VOĆE	VOĆE	VOĆE	VOĆE
III SEDMICA	RUČAK	Bosanski lonac	Supa, makaroni sa prilogom, salata	Supa, okruglice od mesa i riža, hljeb, salata	Supa, krompir sa mesom, salata
	UŽINA II	Domaći monte	Patišpanja	Kolač od jabuka	Štrudla
Rolovana pica					

DORUČAK	Uštipci sa kajmakom i suhim sirom, domaći čaj	Domaći pčeljibjeli hleb, pavlaka, mlijeko	Pura sa kajmakom, mlijeko	Hleb, maslac, mlijeko	Kukuruzni kolač, jogurt
	VOĆE	VOĆE	VOĆE	VOĆE	VOĆE
RUČAK	Supa, zapećeni makaroni sa sirom	Grah, hleb, salata	Supa, musaka od krompira i mesa, hleb, salata	Supa, piletina u sosu, pire krompir, hleb, salata	Proljetna supa, pita, salata
	Strudla	Rollovana pica	Sutlija	Domaća jogobela	Kompot od voća
DORUČAK	Hleb, maslac, mlijeko	Pura sa kajmakom, mlijeko	Uljevak sa sirom, jogurt	Kukuruzni kolač, jogurt	Uštipci sa kajmakom i suhim sirom, domaći čaj
	Supa, piletina u sosu, pire krompir, hleb, salata	Grah, crni hleb, salata	Bosanski lonac, domaći polubijeli hleb	Supa, pita, salata	Gulaš, polutice od krompira, hleb, salata
RUČAK	Griz	Kuglof	Krofne	Sutlija	Strudla
	UŽINA II				

Mjesečni jelovnik

Jelovnik sastavljan je mjesечно koristeći odredbe Kriterija i standarda za ishranu djece predškolskog uzrasta, vlastita iskustva i potrebe djece i vodeći računa o alergenoj hrani. Mjesečni jelovnici su istaknuti na vidnim mjestima na oglasnim pločama u obje zgrade tako da ih roditelji svakodnevno mogu vidjeti. Osim toga, roditeljima je omogućeno da sami mogu kad god to zaželeti provjeriti da li se odstupa od utvrđenog jelovnika i da se sami uvjere u kvalitet i kvantitet obroka.

Kontrolu higijenske ispravnosti hrane, opreme, pribora za jelo i mikrobiološke analize mjesечно vrši Institut za zdravije i sigurnost hrane Zenica.